

ДАВАР

ГОДИНА 2014.

БРОЈ 49

ЧАСОПИС МИТРОПОЛИЈЕ ДАБРОБОСАНСКЕ

НЕСРЕЋЕ, НЕВОЉЕ

Бог шаље невоље (глад, сушу и друго) као казну за грехе људи, за њихово удаљавање од Бога и Његових заповести (сравни Амос 4,7-8), али не са намером да уништи људе, него да их поправи, као што добри очеви поправљају лењу децу...

Бог нам је уточиште и сила, помоћник, који се у невољама брзо налази (Пс. 45,1 и даље)...

Нека у тебе буде једно што треба избегавати – грех, и једно уточиште у несрећама – Бог. Ништа друго од њих не може да спасе (Василије Велики).

Освећење храма Светог Великомученика Кнеза Лазара у Андрићграду – Вишеград

Еванђеље по Св. Јовану почиње са мистеријом Сина Којега назива *Логосом*. Превести то име са *Реч* или *Глагол* значи осиромашити смисао тога израза на грчком који је, уствари, бескрајно богатији. **ДАБАР** - јеврејска реч - је по смислу блиска појму Мудрости, живог Присуства Божјег и које избија у Прологу четвртога Еванђеља као Светлост и Живот.

Гласник СПЦ (бр. 11, новембар 1970.)

СВЕТИ САВА - ДУХОВНИ РОДИТЕЉ

Светосавље свагда говори о Богу као о извору истине, морала и љубави. Оно наглашава да су људима неопходни природни закони како би били обасјани свјетлошћу јеванђелских врлина, били надахнути љубављу према истини и добру. Љубав, истина и морал благосиљају и обогаћују колијевку, буде зраке знања и изводе човјека на пут истине.

Свети Сава учи да нас нико не може учинити јунацима до истина, али не истина забиљежена у књигама, него истина проживљена у људским душама. О овој истини и љубави пише онај њемачки свештеник док говори о Србима, који су увек жељели да постану апостоли мира: „Када су покида-не логорске жице (у Њемачкој) и када се пет хиљада живих српских костура расуло слободно по нашој земљи, они су миловали нашу дјецу, поклањајући им бомбоне, мирно разговарајући са нама. Срби су, дакле, миловали дјецу оних који су њихову отаџбину у црно завили. Тек сада разумијемо зашто је наш велики пјесник Гете учио српски језик. Сада тек схватамо зашто Бизмаркова последња ријеч на самртној постељи бјеше - Србија! Та побједа је већа и узвишенија од сваке материјалне побједе! Такву побједу, чини ми се, могли су извојевати и задобити само Срби, одгајани у њиховом светосавском духу и јуначким српским пјесмама, које је наш Гете тако много волио“.

Отац Светога Саве, Свети Немања (1114-1200), у монаштву преподобни Симеон, око 1170. године дошао је на престо брата му Тихомира, и свим силама се трудио да своју земљу учврсти политички и економски. На државном сабору у Расу, 1196. године, одрекао се престола у корист свога средњег сина Стефана ријечима: *Чеда моја драга и одгојена многе, ево знано је свима вама, како Бог својим њроислом њосстави мене да владам ... Све вас к'о своју дјецу однеговах, ево сад, и научих вас како да*

се држише њравовјерне вјере. Чеда моја драга, не забрављајте учења својега и њравовјернога закона, многе успановљеног. Јер овога држећи се, имаћете Бога за њомоћника себи и Пресвету Бојородицу, и моју, ако и ѡреину, молићу. А сада оћисустите мене, ѡсидара свога с миром, да виде очи моје сјасење, које је сћремиле ѡпред лицем цијелог свијета на оћкрише народима и у славу вама.

Свети Сава Немањић (на крштењу Растко) (1175-1235) само је двије године управљао Хумском земљом. Изненадно је напустио овосвјетске послове и отишао у Свету Гору, у руски манастир Пантелејмон да би се замонашио у Русику. Он је веома велика и значајна личност у историји рода свога. Подизао је манастире и стварао од њих културне и просвјетне центре. Остварио је независност Српске цркве 1219. године. Посвећивао је и постављао епископе на новоосноване епархије, и

био први српски Архиепископ са сједиштем у манастиру Жичи. Два пута је учинио поклоничко путовање Светим мјестима, а преминуо је у Трнову, у Бугарској, 1235. године, значи, тачно прије 770 година.

У говору који је одржао о годишњем помену своје оцу, преподобном Симеону, Свети Сава истиче да Бог зна сваку љубав према њему, Симеону. Даље казује присутнима: „Подражавајте дјелима оца нашега која видјесте, имајте вјеру праву, правду и суд, смјерност и кротост, љубав према ближњем, дарежљивост према убогом, милост према свакоме, и једнороднима крштенима, који су вам под влашћу, знајући да је и ваш и њихов Господ на небесима, и Бога прославимо говорећи: Диван је Бог у светињи својој и свети Његови, у којима Бог удиви сву вољу своју, славио их, да им достојно и по могућству подражавамо у свим добрим дјелима к Богу“.

Наши велики преци су упоређивали Светог Саву са стубом који је Бог одредио да дању и ноћу свијетли и блиста у Српској Цркви и српском народу кроз васцијелу нашу историју. И доиста, Свети Сава је вијековима стајао и непорочно ходио творећи правду и говорећи истину из срца свога (ср. Пс 12,2), указујући Србима на путеве којима имају ходити у свакој прилици и неприлици. Тако, он је наш Мојсије, наш највећи српски светитељ, духовни и народни вођа и први архипастир наше Цркве, а самим тим и народа.

Савина уста нису говорила о гордим људским дјелима, пошто се он пред лицем Божјим показивао и истицао у правди. Из свог дубоког аскетског искуства знао је да ћеш са светим човјеком бити свет и са недужним недужан (ср. Пс 18,5), али је такође знао да ћеш са изванредним бити изванредан, а са изопаченим бићеш и ти другачији (Пс 18,6).

Данас, на Савиндан, заједнички дијелимо трпезу нашег заједничког образовања, културе и вјере. Ваистину, наше симпатије биће увијек тамо гдје се лепрша свијет слободе, вјере и културе. Они који би хтели да ово пригуше у светосавском народу, неће имати успеха, ни, наравно, части у таквом подухвату.

Наша Црква и наша историја морају нам свагда бити живе учитељице христовног живота. Из живота својих славних предака црпимо добре примјере како бисмо се из њихових великих дјела учили шта је све могуће постићи из љубави према њима и према другим великим личностима. И данас, ми смо Црква и народ који је својом крвљу исписао многе странице своје историје, и шире од тога. Ми ћемо и даље имати своје мјесто под сунцем и у свијету уколико се не удаљимо, прије свега, од Светог Саве и његовог духа, а с друге стране, уколико се својом културом и прошлошћу уздигнемо до оне висине на којој стоје најнапреднији народи свијета. Тек тада наш народ српски биће украшен хармонијом и духом слоге, па ће бити све више истинољубивих међу синовима српским.

Ни у личном животу не смијемо прибијегавати самовољи и себичности. Та психолошка чињеница биће добит у нашем духовном и социјалном развојку, и истински ће распламсавати и учвршћивати расположење мира и добре воље међу свима народима који нас окружују. Овим хоћемо рећи, јеванђелски је то аспект – ширити огромну мрежу солидарности тамо гдје је морално удруживање неопходно. За све нас ће и убудуће бити света дужност да се у духу Светосавља, односно Христовог Јеванђеља, наше надање усмјерава у духовну радост, а никако у разочараност.

Вас младе не бисмо жељели оставити без светосавске поруке. Живот нам не смије бити прљав, мрачан и немиран. Треба га стварати свјетлијим, чистијим и радоснијим. Зато морамо мијењати дух свој. Нисмо пророк, нити нам је Бог то дао, али знамо – најтеже је измијенити дух свој. Народ има

право да очекује најважнију промјену управо код младих. Он неће да будете задахнути духом кукавичлука, нерада, него духом бодрости, јунаштва и човјечности. Мислим да дијелим ваше увјерење кад наглашавам да нам не треба труло и штуро пшенично зрно, него једро и здраво зрно. Ми вам ово говоримо, јер знамо да на вама наш народ остаје, а старији од вас ће вам једног дана рећи: *Гдје ја сїадох тїи їродужи, шїю не мо҃гох тїи одужи.*

*Свети Сава
Фреска из Краљеве цркве у
Манасїиру Сїуденица*

Велика нам је радост кад год једно младо биће узрасте у велику и снажну личност. Овоземаљских замки и уживања чувајте се, а тих опасности и којекавих понуда вама младима у данашњем свијету има на претек, и није их лако избјећи, мора се признати. Међутим, исправљајте се непрестано, јер је Христос рекао да је велика радост на небу међу анђелима кад се један грешник поправи и постане праведник (ср. Лк 15,7). А наш пјесник је певао: *Ој, човече їраведниче, један Божїи службени-*

че, чини добро за животиї, јер кад с ово҃ светїи їо҃҃еи, нишїиїа собом їонетїи не҃҃еи, ве҃҃ скришїене беле руке и їраведна дела своја. Ето, ово би била наша порука вама младима, не улазећи у појединости које су вам добро познате.

На свима пак нама је да испуњавамо аманет Светога Саве – да у своме народу и нашој Цркви дјеламо на ономе што је добро и општекорисно. Да помажемо оне који пате и који су, милом или силом, остали без свога дома. Да помажемо изградњу храма Светог Саве у Београду и обнову манастира Хиландара, његујући и даље развијајући наше вијековима освједочавано задужбинарство. Да обновимо све оно што је у овом несрећном рату уништено и да своја вјековна огњишта у селима одржавамо. Да настојимо да буде што мање самоубистава, као и убистава још нерођене и рођене деце. Да на Косову и Метохији учинимо све како би тамо дошло до повратка Срба и других својим домовима и на своја имања. Да се у Црној Гори и Македонији Мајка Црква послуша, а у Хрватској престану разне неприлике и напади на Србе и српске храмове. Да политичари у свим републикама, из претходне Југославије, нађу праву ријеч и заједнички језик и да тако заједно носе животне тегобе својих народа, стичући добру оцјену о себи унутар своје државе и изван, међу другим државама и народима. То је оно што очекује и Свети Сава од нас. Он нам је свима примјер за углед, кад год ту личност схватимо као личност светог живота и широког срца према свима људима и народима.

Помолите се, драга браћо и сестре, да се све овде наведено и збуде, на добро и корист свију нас, да нас Бог благослови као своју дјецу по створености, и да се слиједеће Његове ријечи не односе на нас: Неправда је увијек слагала саму себе (Пс 27,12).

**Митрополит
дабробосански
г. Николај**

ЉУБАВ ПРЕМА ЉУДИМА

Љубав према људима урођена је у нашу природу

Ко не зна да је човек кротка и друштвена животиња, а не осамљена и дивља? Ништа тако није својствено нашој природи, као да општи и дружи се друг са другом, и да има потребу друг у другу, и да љуби саплеменика.

На основу овог факта, да је љубав према ближњему урођена, Господ је и заповедио да љубимо друг друга (Јн. 13,34-35) и истакао да ће се по томе познати Његови ученици. Он обе заповести (љубав према Богу и ближњему) спаја у једну и добротворство ближњему сматра као Себи учињено (Василије Велики).

Љубав према ближњему у исто време је и љубав према Богу

Кроз испуњавање прве заповести (о љубави према Богу) може се напредовати и у другој, а кроз испуњавање друге (љубави према ближњима) опет вратити првој, и ко љуби Господа тај, разуме се, љуби и ближњег. Јер ко љуби мене, рекао је Господ, зајавићу моје држи (Јн. 14,23). А ово је зајавићу моја, да љубиће друг друг, као што ја вас љубих (Јн. 15,12)... И опет, ко љуби ближњег, тај испуњава своју љубав према Богу, зато што Бог његово милосрђе преноси на самога себе (Василије Велики).

Који љуби Бога не може да не љуби сваког човека као себе самога, ма и не волео њихове страсти. Зато кад види њихово обраћање и исправљање радује се безмерно и неисказано (Максим Исповедник).

Љубити ближње лако је и удобно

Љубити ближњег као самога себе. Шта може бити лакше од овога? Мрзети је тешко и удружено са неспокојством, а љубити – лако је и удобно. Сигурно је, ако би Господ рекао: *Ви, људи, волиће звери* – таква заповест била би тешка; али кад Он заповеда људима да воле људе, чему и истородност и јединство порекла, и природна тежња служе као велика побуда, то каква тешкоћа овде може бити? То бива и код лавова и вукова, и њихово сродство природе упућује их на заједничко пријатељство. Отуда, какво оправдање можемо имати, ако не привлачимо себи љубављу истородне, док укроћавамо лавове? ... (Златоуст).

ЗАШТО ТРЕБА ЉУБИТИ БЛИЖЊЕ

За љубав према ближњима говоре многи разлози.

1. То је заповест Бога нашега ... (Мт. 19,19 и Јн. 13,34). Ко не љуби ближњег, противи се Божјој заповести.

2. Ближњи је брат наш, слуга Божји, по лику Божјем створен, крвљу Христовом искупљен, део Цркве, призван вечном животу.

3. Ко љуби, *тај у Богу пребива и Бог у њему* (I Јн. 4,16). А велика је ствар сједињење с Богом.

4. Ко љуби, тај је Христов ученик (Јн. 13,34-35).

5. Други дарови, као што је говорити језике, чинити чуда, без љубави су ништавни (I Кор. 13,2)...

6. И Бога не може да љуби онај који не љуби брата (I Јн. 4,20). „Љубав је већа од свих жртава, и никакве жртве без љубави Бог не прима“, вели свети Златоуст.

7. Ко љуби брата свога, тај живи у светлости (I Јн. 2,10).

8. Ко мрзи брата свога, у *тима је, и у смрти пребива, и човекоубица је* (I Јн. 2,11; 3,14).

9. Љубав је увод у вечни живот.

10. Уколико је у неком већа и чистија љубав, утолико се он више уподобљава Богу, који је вечна љубав и доброта.

11. Опште добро свих, које из љубави проистиче. О, колико би сви људи срећно живели, кад би друг друга узајамно љубили! Не би тада било крађе, насиља, отимања, не би биле потребне браве, стражари, затвори, убиства и тако даље (Тихон Задонски).

Ко у срцу има љубави према ближњима, он у срцу има Бога, јер је Бог љубав (Златоуст).

НАПАСТИ, НЕВОЉЕ, НЕСРЕБЕ

Сине, ако хоћеш да служиш Господу, припреми душу своју за искушење, исправи срце своје и потрпи... Као што се у пећи искушава злато, и људи су пријатни Богу у пећи смирења (Сирах 2,1-2; 2,5).

За верујућег је неопходно да трпи невоље, зато што сви који хоће побожно да живе у Христу биће гоњени од људи (2 Тим. 3,12). У свету ћете имати невоље, упозорио је Господ (Јн. 16,33).

Невоље, напасти и искушења неопходни су за наше спасење. Они служе очишћењу душе свима који их примају и подносе са захвалношћу... (Златоуст).

Невоље – педагошко средство и лекови у Божјим рукама

Ако Бог хоће да помилује душу, а она остаје упорна и не повињује се, него поступа по својој грешној вољи, Бог попушта на њу невоље, које она не жели, да би на тај начин та душа зажелела Бога (ава Исаија).

Прво зло јесу греси и пороци: блуд, прељуба, грамзивост и други; док није зло, иако се тако називају: глад, рана, болест, смрт и друго.

Бог је добар и човекољубив не само кад чини добро него и кад кажњава, зато што и казне Његове и карања сачињавају највећи удео доброчинства, најважнији облик промишљања. Зато кад видиш да се догодила неродица, штета, суша, поплава, поремећаји у атмосфери, или други сличан бич људске природе, немој показивати тугу и негодовање, него се поклати Творцу, задиви се Његовом старању. Он то чини, и кажњава тело, да би уразумио и исцелио душу. У казнама које нам шаље Он пројављује најважнији облик свога Промисла. И телесни лекар често принуђава болесника

да гладује, да лежи на постељи, преписује горке лекове, прибегава сечењу итд. Онда није чудно што тако чини и Бог. А Он је једини прави лекар душе и тела и најбоље зна кад који лек да употреби (Златоуст).

Невоље су корисне: приближавају нас Богу

Кад видиш да се умножавају невоље, не клони духом него се још више бодри. Бог их попушта зато, да би одагнао твоју безбрижност, да би те пробудио из сна. У невољама све излишно се одсеца и за-

боравља, тада човек постаје ревностнији у молитви (Без невоље нема богомоље, вели наш народ) и презирању стомака, и свака страст лакше се побеђује... Невоље нас приморавају да будемо опрезни. И ако смо пажљиви, нећемо од њих претрпети никакве штете (Златоуст).

Колико је таквих који су невољама покренути на истинско покајање и тако се Богу повратили, о томе сведочи не само Свето писмо него и историја.

Невоља која је имала да дође одвратила је становнике Ниневије од злих дела и привела покајању (Књига пророка Јоне 3. глава).

Цар Јудин Манасија невољама се покренуо и тражио Господа смирењем и покајањем (II Днев. 33,11-13).

Невоље су покретале Јевреје да се обраћају Богу, како то нарочито књига о Судијама сведочи...

О, колико многи и данас у невољама траже Бога, кога су у срећи напуштали!

Колико многе сиромаштво смирава, које је богатство уздизало!

Колико многе жалост и туга покрећу на истинску молитву и срдечно уздисање, који се у светској радости нису сећали Бога!

Колико многе болест убеђује да презиру славу, част, богатство и сласт овога света, а који су пре болести у овима налазили утеху, и да траже Царство Божје и правду његову, на које раније нису мислили.

Који је искусио зна ово (Тихон Зидонски).

Невоље примати као дар Божји и у њима Богу прибегавати

Невоља је дар Божји. Ко ропће на невоље, тај се одриче хришћанства, јер је неопходно потребно да хришћани трпе невоље и жалости (Симеон Нови Богослов).

Господа треба благосиљати у свако време (Пс. 33,1), дакле и у добро и у рђаво. А апостол учи: *Радујте се свагда, молиште се без пресестанка, за све захваљујте* (I Сол. 5,17-18).

Апостол Павле хвалио се невољама, *знајући да невоља производи чврстину, чврстину искушану добродетелу, а добродетелу наду* (Рим. 5,34)...

Срамно је за нас да у срећи захваљујемо, а у жалосним и тешким околностима да ћутимо. Напротив, баш тада треба више да захваљујемо, знајући да *когда Бог љуби, онога и кара, бије сваког сина који му је мио* (Јевр. 12,6)

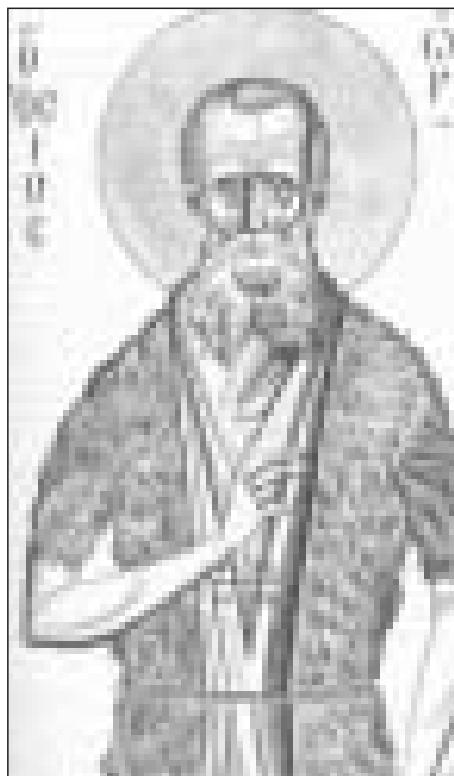
Азбука сјасења

ЖИТИЈЕ ПРЕПОДОБНОГ ОЦА НАШЕГ ОР

У Тиваиди Египатској на Нитријској Гори бејаше један чудесни подвижник, по имену Ор, који основа многе манастире, у којима бејаше до хиљаду братије, којима он беше духовни вођ и наставник. Изглед његов беше анђелски; и када му беше деведесет година, тело његово не беше ништа изгубило; лице његово бејаше веома светло и свеже, од првог погледа уливаше поштовање према њему. Руфин, који га посети, овако га описује: „У својој одећи он је личио на агела Божјег, деведесетолетни старац с дугом брадом као снег белом, веома пријатне спољашности. Поглед његов светлио се нечим надчовечанским“.

Најпре се преподобни Ор дуго време подвизавао сам у далекој пустињи. Затим се, по наређењу Божјем, пресели у суседну пустињу, и тамо основа манастир. Својим сопственим рукама он засади шуму, пошто тамо не беше дрвећа, те тако израсте густа шума. Он то уради, да братија, која се стаде окупљати око њега, не би далеко ишла по дрва. Уопште, он се у сваком погледу старао за братију, молећи се Богу и трудећи се за њихово спасење, да они не би оскудевали ни у чему потребном, и да не би имали никаквог изговора за лењост. А док је сам живео у далекој пустињи, ава Ор се тамо хранио травом и слатким коренем, пио воду кад би је нашао, и

све време проводио у молитвама и славословљима. А када достиже дубоку старост, јави му се у сну анђео Господњи и рече: „Ти ћеш бити у многобројном људству, и многи људи биће поверени твоме руководству; и многе хиљаде љу-

ди спашће се помоћу тебе; и које год стекнеш овде, они ће ти се покоравати и у будућем животу. Не сумњај нимало, помишљајући како ћеш издржавати толико мноштво људи: ти нећеш оскудевати ни у чему потребном кад год призовеш Бога“. Када то чу, ава Ор оде у суседну пустињу и, начинив-

ши себи колибицу, живљаше у њој најпре сам, хранећи се разним травама, које је често једанпут недељно јео.

Раније ава Ор је био неписмен, али, по изласку из пустиње у насељено место, њему би дата благодат од Бога, те је напамет знао Свето Писмо. Када му је братија доносила Библију, он ју је читао као писмен. Он доби и другу благодат, благодат - да изгони бесове; те су тако многи од бесомучника громко причали о његовом житију, иако он то није желео. И многа друга исцељења чиниаше он благодаћу Христовом. Стога се око њега окупи три хиљаде монаха. Свима је он прерадосно служио. Он им је својим сопственим рукама ноге прао, и затим поуке давао. У Светом Писму је био веома искусан, пошто је ову благодат примио од Бога. Пошто би братији објаснио многе главе из Светога Писма, и предао им православно учење о вери, он их је подстицао на молитве. Јер је обичај код великих људи да не приступају телесној храни пре но што душу своју нахране духовном храном; а та је храна - примање тела Христова. После Причешћа и принесене захвалности Богу, ава Ор је одмах позивао братију за трпезу, а сам је увек за време обеда давао братији важне савете и говорио им о спасењу.

Ава Ор се славио међу многим Оцима и стога што је за један дан подизао келије за многе монахе који би к њему дошли: сазивао је сву присутну братију, те је један правио кал, други цигле, трећи је вукао воду, четврти секао дрва. И када би келије биле готове, он их

је давао дошавшима и одмах их снабдевао свима осталим потребама. Јер Бог изобилно шиљаше Своем угоднику све што му беше потребно. Једном дође к преподобном Ору неки страни, лажљиви инок, који претходно сакри своје одело и појави се пред оцем полунаг, молећи га да му да одело. Ава Ор га изружи пред свима за лаж и изнесе на средину његово сакривено одело. Отуда нико није смео да лаже пред њим, јер су сви знали колику благодат врли-

таквог човека, коме дођоше ђаволи у облику небеских војника и ангелских чинова, показујући му огњена кола у којима се налазио тобож неки цар, окружен славом. Тај цар рече иноку: „Ти си, човече, испунио све врлине; сада још треба да се поклониш мени, па ћу те као Илију узети на огњена кола и узети са земље“. Чувши овакве речи, инок се питаше у себи: „Шта ово значи? Ја се стално поклањам Спаситељу мом, који и јесте мој Цар; и када би овај кога

не он има, коју је стекао својим дугим светим животом. Мноштво монаха, када су с њим бивали у цркви, личили су на хорове анђела који славе Бога.

Једном на поуку братији ава Ор исприча ово: Видех у пустињи једнога мужа, који три године не окуси ништа од земне хране; анђео Господњи доношаше му сваког трећег дана небеску храну, која му у исто време замењиваше и воду. - Но знам међу монасима и

сада видим био мој Спаситељ, он не би тражио од мене да му се поклоним, пошто зна да Му се ја свагда клањам“. После таког размишљања инок рече: „Ја имам свога Цара коме се непрестано клањам, а ти ниси мој цар“. И тог часа ишчезоше сви ђаволи са својим царем и огњеним колима.

Све ово свети Ор причаше братији као о неком другом; Међутим, многи од њих знађаху добро, да се све то догодило с њим.

О преподобном оцу Ору постоји и следећа повест, која се односи на оно доба у његовом животу када је он имао само једнога ученика. Једне године када настаде пресветли празник Васкрсења Христова, тај ученик рече својем учитељу: Знаш ли, оче, да је сада Пасха, па треба да је и ми празнујемо као што је и сви празнују. - Да, чедо, одговори старац, ја сам заборавио да је сада Пасха. - И изишавши из келије, преподобни Ор стаде под отвореним небом, и пруживши руке своје к небу проведе тако три дана у том положају непомицно, имајући сав ум погружен у Богу. После трећег дана он дође к ученику и рече му: Ето, чедо, ја према својој моћи отпразновах Пасху. - А шта си то радио, аво? упита га ученик. - Чедо, одговори старац, за монаха је празник и Пасха да ум његов пролази мимо вреве овога света, као Израилъ непоквашених ногу море, и да се сједини с Богом. Инок који бежи од видљивих ствари, приближава се невидљивом Богу; а који се везује за ствари, удаљује се од невидљивог Бога.

* * *

Пошто преподобни отац Ор изведе на истинити пут спасења не само многе монахе него и велико мноштво мирјана, он се престави ка Господу у небеске обитељи и придружи се лику великих преподобних отаца, који стоје пред престолом Оца и Сина Светога Духа, једног у Тројици Бога, коме слава вавек. Амин.

*Из Житија свейих
за авѣусѣ*

ПОСТ

Он је установљен још у рају

Пост је старији од закона... Он је установљен још у рају (Василије Велики).

Ако је пост био неопходан у рају, он је много потребнији ван раја; ако је лек користан пре рањавања, он је много потребнији после рањавања; ако нам је оружје било потребно пре почетка рата са похотама, много нам је неопходнија помоћ поста после отварања такве борбе од стране демона и похота.

Да је Адам послушао глас Божји да не једе од забрањеног дрвета, не би чуо други: *Земља си, и у земљу ћеш се враћати* (I Мојс. 3,19). Али пошто није послушао заповест Божју, постигла га је смрт, и бриге, и горчине, и жалости, и живот тежи од сваке смрти.

Јеси ли видео како се Бог гњеви, кад људи презиру пост? Али, знај, да се Он и радује, кад људи поштују пост. Због пренебрегавања поста Он је Адама казнио смрћу, а због поштовања поста Он избавља од смрти становнике Ниневије (види књигу пророка Јоне)... (Златоуст).

Пост је – почетак нашега спасења

Спаситељ је постом започео дело нашег спасења. Слично и сви који иду трагом Спаситеља на овом темељу утврђују почетак свога подвига, зато што је пост

оружје Богом припремљено. И ко год занемари ово оружје, биће укорен. Ако пости сам Законодавац, како да не посте они који су обавезани да испуњавају закон?

До Спаситељевог поста род људски није знао за победу, и ђаво никад није доживео пораз од наше природе. Али од овог оружја он је малаксао у самом почетку. И Господ наш био је вођа и првенац ове победе, да би на главу наше природе положио први победни венац. И чим ђаво види

ово оружје на коме било од људи, одмах га обузме страх,... сећа се свога пораза што му га је Спаситељ нанео у пустињи, и сила његова одмах се руши, и поглед на оружје, дато нам од Предводника нашег, пржи га... Ко је наоружан овим оружјем, његав је ум непоколебљив и приправан да сретне и одбије све љуте страсти... (Исак Сириј).

Прави пост је телесни и душевни

Прави пост немој ограничавати само на уздржавање од јела, зато што је прави пост удаљавање од злих дела (Василије Велики).

Постоји пост телесни, постоји и пост душевни. Телесни пост је кад стомак пости од хране и пића.

Душевни пост је кад се душа уздржава од злих помисли, речи и дела.

Изврстан је посник који се уздржава од блуда, прељубе и сваке нечистоте,... од гњева, јарости, злобе и освете ... Од празнословља, псовке, лудих и срамних речи, клевете, осуде, лажи, ласкања и сваке зле речи,... од крађе, отимачине, грабљења и жеље за туђим стварима и имовином. Речју, добар посник је ко се удаљава од сваког зла.

Користан нам је телесни пост, јер нам служи за умртвљавање страсти; али душевни пост тако нам је потребан, да је телесни пост без њега ништаван.

Многи посте телом, али не посте душом; многи посте од хране и пића, али, не посте од злих помисли, речи и дела, и каква им је корист од тога?

Многи посте по дан, два и више дана, али од гњева, злопамћења и освете неће да посте; многи се уздржавају од вина, меса, рибе, али језиком својим људе уједају, и каква им је корист од тога?

Постоје и такви који се јела не дотичу рукама често, али ове пружају на примање мита, крађу и отимање туђег добра, и каква им је корист од тога?

Прави и директни пост је уздржавање од сваког зла. Ако дакле

хоћеш, хришћанине, да ти пост буде користан, а ти, постећи телесно, пости и душевно, и пости увек. Као што налажеш пост своје стомаку, наложи и злим мислима и жељама својим. Да пости твој ум од сујетних и злих помисли; да пости твоја воља од злих жеља; да посте очи твоје од рђавог гледања; ... да посте уши твоје од слушања срамних песама и клеветничких шапутања; да пости језик твој од клевете, осуђивања, хуљења, лажи, преваре, изговарања празних и срамних речи; да посте руке твоје од бијења и грабљења туђега добра; да посте ноге твоје од идења, на зло дело. *Уклони се од зла, и чини добро* (Пс. 33,14; I Петр. 3,11). То је хришћански пост, какав Бог од нас захтева (види Исаија 54,4-10)... (Тихон Задонски).

Ти постиш? Докажи ми то својим делима. Каквим?

Ако видиш сиромаша, подај милостињу; ако спазииш непријатеља, измири се са њим; ако видиш свога пријатеља у срећи, не завиди му; ако спазииш лепу жену, прођи мимо...

Прави пост се састоји у избегавању зла и чињењу добра. Сам пост, без добрих дела, не користи... (Златоуст).

Користи од поста

Пост је мајка телесног здравља... Јача душу и помаже јој да се уздигне у висине небеске... Чини човека анђелом... (Златоуст).

Оружје против демона, који се побеђује и изгони молитвом и постом... Јача дух и ум... Просвећује душу и омогућује јој да прими озаурења Светог Духа и небеска откривења... Уводи људе у рај. По-

што нисмо постили, избачени смо из раја. Зато да постимо, да бисмо поново ушли у рај (Василије Велики).

Лек против блудне страсти (ава Исидор).

Рађа целомудрије (непорочност), подстиче на молитву и свако добро (Исак Сирин).

Слаби тело, али јача дух и обнавља душу (Теодор Студит).

Лекар душе од страсти (Симеон Нови Богослов).

Прави пост треба да траје целог живота

Прави пост, који се састоји у уздржавању од сваког греха и чињењу добрих дела, треба да практикујемо и кад прође време одређено за телесни пост, то јест целог живота (Златоуст).

Азбука сјасења

КЛЕВЕТА, ОСУДА, ПОНИЖАВАЊЕ

Неки клеветају, неки осуђују, а неки понижавају. Клеветати - то значи о некеме рећи: тај и тај је слагао, или се разгневио, или је пао у блуд, или је учинио нешто слично. Онај, који тако говори, пао је у клевету, тј. пристрасно је говорио о сагрешењу свога брата. Осудити, то значи рећи: тај и тај је лажов, гневљив, блудник. Онај, који се тако изразио, осудио је и само расположење душе, изговорио је пресуду за читав живот, о васцелом човеку рекао је: он је такав и такав. То је тешко. Једно је рећи: он се разгневио, а сасвим друго: он је гневљив. Онај, који се изразио на тај начин, изрекао је, као што сам рекао, пресуду за читав живот. Грех осуђивања је толико тежак, и толико је тежи од других грехова, да је сам Христос рекао: *Лицемере, извади најпрвије брвно из ока својега, па ћеш онда видјети да извадиш трну из ока браћин својега* (Лк. 6, 42). Овде је грех ближњег уподобљен трну, а осуђивање - брвну. Зашто ми, уместо да осуђујемо ближње, не осуђујемо саме себе и сопствена сагрешења, која су нам поуздано позната, и за која морамо дати одговор Богу? Зашто отимамо суд над људима, који припада једино Богу? Шта хоћемо од Његове творевине? Шта хоћемо од свог ближњег? Браћо, ми имамо о чему да се бринемо! Нека свако обрати пажњу на себе и на своје зло. Оправдати и осудити људе може једино Бог Који познаје устројство, снагу, околности, дарове, телесну грађу и способности свакога, па ће сагласно томе свакоме судити судом, који је разумљив једино Богу.

ИСТИНСКИ БОГОМОЉЦИ

Неки говоре: „У овом малом и умилном храму могу да доживим у себи Свету Литургију, а у великом храму - не. Ако је црква окречена и бела - ништа не осећам. Ако је живописана, ако има леп иконостас - све је у реду“. То је исто као да додајеш мало соли и бибера у храну човеку који неће да једе, како би добио апетит.

Значи, Сјарче, све ѿо шћо сће сћоменули нема никаквог смисла? Не йомаже?

- Нисам то рекао. Помаже, али не треба се везивати за то. У супротном, човек ће хтети да осети Христа на магијски начин. Тражиће мрачну келију, кандило са тихом светлошћу, умилну цркву, и без тога неће моћи да се моли. Требало би да нам је свугде исто: и у возу, и у пећини, или на путу. Бог је у сваком човеку сачинио један мали храм који он може са собом свугде да носи.

Сви траже мир, али тај мир налази се у нама самима. Сироти људи који иду од светиње до светиње, уствари траже Христа, а у исто време Он је ту, крај њих. И мада могу да Га нађу без по муке, они се умарају и на крају Га и не налазе. Један духован човек не задовољава се шетањем и разгледањем разних драгоцености. То је за оне који пате, како би накратко заборавили своју муку. Духован човек који у себи осећа божанску утеху, нема потребу за тим стварима. А ако у себи не осећа ту божанску утеху, уопште се не разликује од људи светског настројења. Његови циљеви и његова интересовања

биће опет - светски, а не духовни. Такав човек гледаће како да успокоји себе нечим светским.

Многи долазе на Свету Гору, посећују разне Оце, одушевљавају се оним што чују од њих, тумаче то на неки свој начин, мењају смисао реченог и говоре: „Баш смо лепо провели време!“ А да су посетили једног Оца, примили савет и потрудили се да у животу примене оно што им је рекао, стекли би корист. То што чине је обичан духовни туризам; људи само губе време, муче се узалудно и од свега тога немају никакву ко-

рист. А како би лако било да су се држали једног Оца, и да су преточили у живот оно што су од њега чули. Тада би и осетили прави духовни одмор. Овако се шетају од места до места и одмарају се зеле-

ним светогорским пејзажима, попут људи светског настројења.

Неки људи умеју да кажу: „Ићи ћу код ове Мајке Божије, па ћу ићи код оне Мајке Божије!“ Мајка Божија је једна. Они то не чине из побожности, већ из пuke жеље за разонодом. Из тога је јасно да у душама ових људи нема мира. Ако у човеку нема побожности и смирења, можеш да га ставиш у Кувуклију Гроба Господњег - он ама баш ништа од тога неће видети. Али ако је побожан, и на Голготи ће видети благодатни Огањ. Неки послушник из манастира Светог Саве Освећеног, на Велику Суботу пошао је на гроб Го-

сподњи да донесе благодатни Огањ у свој манастир. У Светој Земљи постоји обичај да околни манастири шаљу своје монахе у Јерусалим по благодатни Огањ. Међутим, овај послушник учинио

је нешто рђаво: пошто је имао расу, претекао је мирјане и прогурао се напред. Касније, када су дошли неки свештеници, изгурали су њега иза себе, јер је било одређено где ће ко да стоји. Тада је послушник почео да грди самог себе: „Ах, ти бедни, грешни, ах, ти пропали човече! И поред све своје нечистоте хтео си да се пробијеш напред. Губи се одмах одавде! Ниси достојан да будеш у храму!“ И заиста је веровао у то што је говорио. Изашао је из храма и помолио се Христу: „Христе мој, молим те не одбаци ме, дозволи ми да пођем бар у неку другу светињу“. Затим је пошао према Голготи, изнова осуђујући себе: „Пази само, како сам могао да учиним нешто тако покварено! Пошто имам расу, ја бедник, изгурао сам оне који су толико бољи од мене...“ И у једном тренутку, док је тако осуђивао себе, са Свете Голготе блеснула је јака светлост, која је потресла цело његово биће. Тада сироти послушник помисли: „Сишао је благодатни Огањ!“ Отишао је и фитиљ у свом фењеру запалио том светлошћу. Потом се вратио у манастир.

Значи ли ѿо, Сѿарче, да ѿоклоничка ѿѿѿовања у Свеѿу Земљу не доносе корисѿ?

- Пази шта ћу ти рећи. У наше време, ако путујеш да би стекао неку корист, прво треба да претрпиш велику штету по возовима, авионима и хотелима. Све је посветовњачено. Какву корист може човек да стекне ако посети неко духовно место, и тамо се суочи са једним великим духовним беспоретком? Треба да буде веома јак, да би све то могао да искори-

сти на добро. Понекад би било много боље да водичи екскурзија који групама дају објашњења - ћуте! Јер не говоре са побожношћу. На пример: „Ово вам је Гетсиманија, а ово - гроб Господњи“, и онда почињу да брбљају: „То вам је ово, то вам је оно; ето сад идемо у Витлејем, ту су некада дошли мудраци из Персије“, и мало-помало, поклонници стижу у... Кувајт! И тако, ономе које читао Свето Писмо и зна да је овде Гроб Господњи, а да је тамо Гетсиманија, ове екскурзије не дају могућност да се сабере и помоли. Ова објашњења потребна су само људима који нису читали Свето Писмо; а они који долазе на поклоњење Светим местима су га читали. Тако људи, уместо да стекну корист, потпуно пошашаве. Ипак, с једног поклоњења иду на друго, и оно што чују не задржава се у њима. Друго је то када човек иде на поклоњење са духовним сапутницима и водичима, и када се претходно припреми за пут.

Једна жена из Фарасе, која је касније живела у Јаници, знала је да каже: „Јесу ли то хаѿије? За пола сата стижу до Јерусалима, и за пола сата се враћају. То ли су хаѿије?“ Некада су сироти поклонници остајали у светињи и служили бденија, како би стекли духовну корист, али и да не би ноћевајући по хотелима потрошили новац који су наменили за милостињу. А за онога ко по повратку из Свете земље не би осетио никакву духовну промену, говорили су: „Отишао чешањ, вратио се бели лук“. Свети Арсеније Кападокијски је сваких десет година ишао пет дана пешице до Мерсине, да

би се тамо укрцао на брод. Данас је реткост да нађеш тако нешто. Сећам се, у келију ми је дошао један Рус из Владивостока. То је насупрот Јапана.

Дао је завет да ће пешице ићи у Свету Земљу. Када је отишао код Владике да би узео благослов, он му је рекао: „Ти ниси нормалан! Куда мислиш да идеш пешице?“ Затим је отишао у манастир Загорск у Москви, где је добио благослов од једног Старца. На Васкрс је кренуо пешице из Загорска, а у Јерусалим је стигао у октобру. Пешачио је седамдесет километара дневно. Потом је из Јерусалима дошао пешице на Свету Гору, и поново је хтео да се врати у Јерусалим. Имао је истинску свету ревност. Као да је живео у неком другом свету. Знао је мало грчки, па смо могли да се споразумемо. Рекао ми је: „Мислио сам да ћу тамо наћи антихриста, да ће ми одсећи главу и да ћу тако постати мученик. Али њега тамо није било. Када се вратим у Јерусалим, направиху метанију на Гробу Господњем и за тебе, а ти ме помињи у својим молитвама“. Устао је, направио метанију да би ми показао како ће то да учини на Гробу Господњем, и притом ударио главу о камен! У њему је очигледно горео огањ /ревности/. А онима који иду у Свету Земљу ради туризма и без осећаја побожности - боље би било да не иду.

Колико је снажан осећај Христовог присуства у Светој Земљи! На путу ка Голготи човек осећа да се духовно мења. Чак и ако не зна куда тај пут води, идући њиме осетиће гануће. Тамо стоји и једна табла на којој на латинском је-

зику пише: „Виа Долороса“ (пут бола). А на Гробу Господњем можеш да видиш разне људе: клирике, мирјане, оне који су пристojно обучени, и оне који су непристойно обучени, оне са дугим оделом, оне са кратким оделом, као и оне који су скоро без одела, ошишане, дугокосе... Разни људи, разне моде, разна племена, разне вероисповести - овде римокатолици, тамо Јермени... и сви иду тамо на поклоњење светињама. Све је то на мене оставило снажан утисак. Дирнуло ме је. Али човек на све треба да гледа са добрим помислима, како би га се то коснуло и како би се духовно уздигао.

Сћарче, да ли је знак недостoјанства ђубожности када неко нема жељу да иде на ђоклоничка ђуђовања?

- Не. Ја нисам обишао ни све манастире на Светој Гори, нити сам се поклонио многим светињама. На пример, нисам ишао код светог Јована Руса, али то не значи да не поштујем Светитеља. Добро је да имамо осећај побожности према неком светитељу (његовим моштима) у некој светињи, али то не значи да треба да јуримо да бисмо тамо отишли. Треба да идемо кад за то већ имамо прилику, или када за то постоји неки разлог. Важно је оно што је Христос рекао жени Самарјанки: *Истински ђоклонници ће се клањати Оцу у духу и истини...*

Старац Пајсије
Светогорац
Духовно буђење

ДОМАЋИН

*Срби су народ домаћина,
Кажу да их још увијек има,
А ја их виђам све рјеђе,
Да ми је једнога сресћи неће.*

*Да ми је сресћи једног Србина
Чесћићког, доброг домаћина,
Па да се сћићи исћричамо,
Ко ићио су наши сћари, лађано.*

*Да ми је сресћи свеићеника,
Пуног врлина, блаженог лика,
Примјерног живића, ђрођовједника,
Понајјрије зрелога духовника.*

*Да ми је сресћи учићеља
Да учи ћаке лијејо да ићиу,
Усћравна дебела и ићанка коса,
И да зна макар даље од носа.*

*Да ми је сресћи занатиљу
А да зна неићо да ђођрави,
И да је мајсћор свог занатића,
Јер нема мајсћора без алатића.*

*Нема радиног селјака више
Који се са њиве весело враћа,
И док зној с чела руком брише,
Захвалност Богу да узвраћа.*

*Да ли ђосћоји добра жена
Чесћићића, вриједна, чиста, радна,
Да нема одмора, ни ноћу санка,
Ко ићио је била моја мајка.*

*Да ми је сресћи шумара
Како из ћоре весело иде,
Или радника да се одмара,
А свога ђосла да се не сћиде.*

*Да ли још има сћидних дјевица
Ко ићио су некад дјевојке биле,*

*Са дугом косом, румена лица,
Да макар личе на ћорске виле.*

*Да ми је сресћи бар једног ћака
Прећуне главе ићразног ићорбака,
А да је мудросћи сћеко од ићредака,
Од мудрих ћедова и добрих бака.*

*Да ми је наћи једног иасћира
Да сћиадо чува, у фрулу свира,
И да у јесен кад воћке роде,
Са иасћирићом ићред олићар оде.*

*Да ми је наћи бар једно село
Гдје се од јућира ради до мрака,
Сћаро и младо да је весело,
А ићесма чује без иресћанка.*

*Многе болесћи, а нићдје лијека
Док живић ићроићиче као ријека,
Е, да ми је за мога вијека,
Сресћи једнога ићравог човјека.*

*Е, да је мени наћи домаћина
Човјека доброг, ићравог Србина,
Ко ићио је некад с оца на сина,
Највише било добрих људина.*

*Да ли још има људи да ријеч држе
И кад ћа ићуку, муче и ићрже,
Да неће издаићи ићријатићеља,
Бога да воли и слуша родићеља.*

*Ако зна неко ићравог човјека
Па макар на крај свијећи био,
Поићребан ми је као за лијека,
Не бил се и ја очовјечио.*

*Пале, о Великој Госћојини,
Љећић Госћодњег 2013.*

Протојереј-ставрофор
Момир Васиљевић

ЗА СЛОГУ И ЈЕДИНСТВО

Разни делови једнога тела увек стоје у слози, сви утврђени у једном разуму. Верни једне Цркве имају једну љубав, једнодушни су, једномислени и брину се један за другог. Многи смо једно тело у Исусу Христу Господу нашем. Многи сачињавамо једну Цркву Христову и један живи организам. Многи имамо један Дух, који је животни елеменат Цркве Христове. Имамо једног Господа Исуса Христа, који управља Црквом својом, једу веру, једно верско исповедање, једно крштење - печат једне Благодати (Еф. 4,4-6). Зато код истинитих хришћана постоји јединство срцаца, јединство мисли и осећања. Из тог духовног јединства проистиче међусобан мир као плод Благодати Светога Духа настањеног у њима.

Али имамо различитих дарова по благодати која нам је дата (Рим. 12, 4-5) и различитих служби: једни су апостоли, други пророци, трећи учитељи, четврти чудотворци итд. (И Кор. 12, 28). Дакле: Различити су дарови али је Дух један. Различите су службе, али је један Господ. Различите су силе, али је један Бог, који чини све у свету. У свакоме се, пак, појављује Дух на корист (И Кор. 12, 4-17). То је библијски идеал Цркве Христове.

Духовно јединство нашег народа са многим службама и различитим органима ради добра Цр-

кве, народа и Отаџбине, ради народног напретка и одбране од стране најезде и навале других народа на нашу Отаџбину - то је православни Светосавски идеал наше Цркве и нашег народа.

*Ејиској нишки
Јован (Илић)*

Јединство и слога су први услов за напредак једне породице, или задруге и најважнија потреба за напредак једне општине, среза, државе и Цркве. Завлада ли у грађанству неслога, поремети ли се мир, снага државе и народа почиње слабити, док најзад и народ и држава не пропадну. „Свако царство које се раздели само по себи, опустиће; и сваки град или дом, који се раздели сам по себи, про-

пашће“ (Мт. 12, 25). „И ако се царство раздели само по себи, не може остати царство оно. И ако се дом сам по себи раздели не може остати дом онај“ (Мк 3, 24-25).

Данас стварно у хришћанском свету постоје организоване хришћанске цркве. Постоје и друге просветне и хумане установе, друштва и организације. Али, на жалост, са стране посматрајући, могли би уочити да данашње хришћанско друштво не сачињава једно идеално тело, нити у њему влада један хришћански дух. Чак се може приметити да данашњи човек живи чисто материјалним животом, да му рамље духовна страна и недостају духовни идеали. Зар се данас највећи хришћански народи, које је хришћанство уздигло на највиши степен просвећености, не одушевљавају више материјалном културом запостављајући духовну страну свог рада и своје делатности? Зар, посматрајући данас хришћанско друштво, хришћанске народе и њихове организације не би могли приметити, да им недостаје оно што је најглавнија ознака хришћанског и светосавског идеализма, оно што им је најпотребније за успешан и користан рад: да им недостаје слога и јединство? Код оваквог стања ствари прави и одушевљени хришћани морали би застати. Морали би се запитати: шта је ово? Морали бисмо тражити узроке овог стања и путеве и начине поправке и исправке.

Додуше хиљаде и хиљаде одушевљених хришћана виде штетност оваквог стања. Српска Православна Црква радила је и ради на стварању и учвршћењу слоге и

јединства српскога народа, на остварењу библијског и светосавског идеализма српском народу. Он и једино она створила је духовно јединство целокупног српског народа. Она и једино она створила је духовно јединство целокупног српског народа. Она једино је одржавала српски народ у духовном јединству више стотина година иако је он за то време био политички и црквено поцепан, економски потлачен и исцрпљен. Духовно јединство претходило је и створило политичко јединство српскога народа. Српска Православна Светосавска као народна Црква радила је, ради сада и радиће у будућности свестрано и разним хришћанским средствима и службама не само на унапређењу народног живота у свима гранама, него и нарочито на стварању и одржавању народне слоге и јединства; била је не само чувар, него носилац народног напретка, културе, просвете, уметности и хуманости. Ниједно опште народно дело није извршено ни мимо ни против Цркве а још мање без ње. Све што је наш народ постигао и чиме се може поносити учињено је народном снагом, помоћу Божјом и са Црквом Православном. Налазеће се, пак, под великим и тешким последицама дугог робовања и дуготрајног крвавог ратовања, Српска Православна Црква бори се са великим тешкоћама, још се не може потпуно опоравити, ни показати оне резултате који се од ње очекују, нити потпуно развити своју многу струку делатност. Ако да Бог да она сачува веру, слогу, јединство и пожртвованост српског народа,

биће у стању да савлада све тешкоће и одговори свом узвишеном задатку.

Али, успех нашег рада не зависи само од одоздо, него и од Бога одозго. Јеванђелски и светосавски идеали постижу се не само радом и настојањем људи, него помоћу Божјом. Сва наша хришћанска напрезања остаће спољашња ствар, притворно јединство, ако сам Господ не би дао животне снаге и Својим Божанским духом слио оно што је раздвојено. Једино сам пастир може окупити своје стадо. Он је сунце које обасјава

постигнутим у овим областима. Може се владати достојно нашем небеском позиву. Може се измирити са суграђанима својим, јер се с нама Бог измирио у Господу Исусу Христу. Може и дужан је у свом кругу с понизношћу и стрпљењем тражити слогу, тежити јединству, ревносно вршити своје дужности.

Многи данашњи хришћани су као мала деца коју љуља и заноси сваки ветар науке у лажи човечијој путем преваре (Еф. 4, 14). Дана нас има хришћана који се повијају за сваким ветром новог лажног

Свѧра саборна црква у Нишу

васељену. Ако сунце не греје нема живота на земљи. Ако Он не би послао свој дух, своју снагу, узалудни би били људски напори. Само Он може издробљено лечити, поцепано сјединити.

Појединци, ја или ти, не могу васпоставити поремећено јединство међу људима нити ујединити распарчану Христову Цркву. Али сваки појединац може бар нешто помоћи: сваки појединац за остварење ових идеја може се Богу молити. Може се радовати успесима

учења, траже нове сензације, иду за новим открићима, колебају се у својој вери и карактеру. Ми смо дужни и можемо престати са колебањем престати колебања и мудровања останимо верни истинитом правом јеванђелском и светосавском идеалу. Тако би постигли слогу нашег народа и одржали јединство наше Свете Православне Цркве.

Епископ нишки
Јован (Илић), 1941.

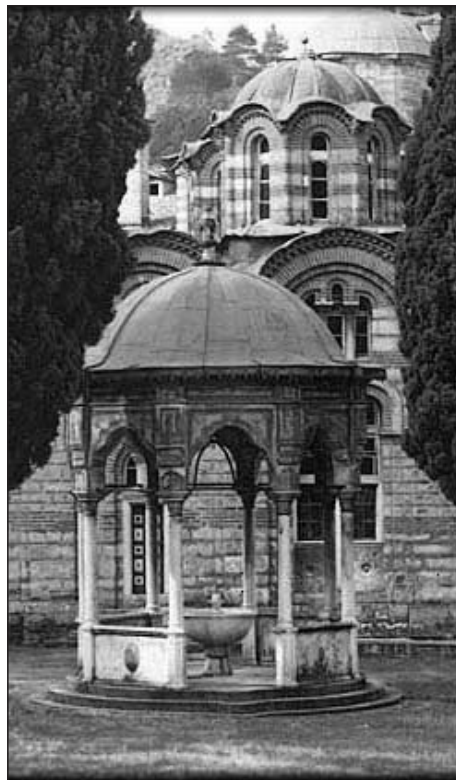
Јереј неки са благочестивим ђаконом Созонтом, љубав Божју друг ка другу су стекли; али бесовским нападом на вражду се променило, и за дуго су остали непомирени; и у тој презирненависти догодило се и да се престаји јереј. Онда се ђакон смућивао, зато што са јерејем вражду није разрешио, и пошао је код некога од расудљивих Стараца, ако се догоди да нађе таквога, и код некога од монаха пустињских трудио се да пође, и више је и жељно пустињска места обилазио и лекара тражио. А ево, нашао је негде Старца, и томе је о злопамћењу јавио, и јасно огласио, и од њега је отпуштење тражио. Тада је њему Старац одговорио: С вером човек који проси, прима; и човеку, који куца, отвара се. Није моје ово слово, брате, него, пошто се о добру трудиш, да би ускоро, на ово што тражиш, разрешење примио, теби ће да помогне Господ. Зато, одакле си дошао, врати се, рече, и у Великој цркви Софији кад будеш, пре свих сакриј се, иди код красних и великих врата, и првога од људи који хоће да уђе ухвати, и о нама њему кажи, и подај му запечаћено ово писмо; и од њега биће ти свако уверење, и од грубости исправљење. Тада ђакон, као што је њему Отац завештао, безвремени ноћу је код црквеног предверија стигао. А одједном од Оца предсказани њему муж се појавио. Њега је ђакон целивао, и писмо Старчево њему је дао, и казао му о тој ствари. Брзо онда муж, пошто је то расудио, да је по промислу благодати, целог је себе поливао сузама: Ко сам ја најмањи, го-

ПОВЈЕСТ

ворио је, да се дрзнем на такво изречење? Ипак, пошто се уздам у молитве Старца који те је послао, онда ћу кренути овоме што предстоји. А како је стајао пред тим затвореним вратима, руке је у небеса уздигао, и колена преклонио, и главу према земљи приложио, и молитву је творио шапатом. А после мало је устао; а ја

дрхтим да говорим разматрајући тајинство, и према Богу мужа смелост; јер кад је рекао: Отвори нам врата милости Твоје, Господе; онда се предверје само отворило. А тако је ушао са ђаконом

ка двору припрате, и стали су; и одмах су према тамошњој цркви код сребрних врата стали. Онда свештени онај муж ђакону рече: Овде стој, ни према коме не приступај. А сам је уобичајено поклоњење на прагу учинио; и страшно чудо: отвориле су се двери црквене, и примљен је био у цркву; јер од крова црквеног свећњак светли дошао је и над главом мужа стао, и осветлио је целу цркву, док се овај тако молио. Кад је до жртвеника доспео, и тамо је с ћутањем главу приклонио; и опет је с ћутањем дошао код ђакона, и опет су се сва врата затворила. Тада је подвиг и страх ђакона обузео, пошто није смео према мужу да се приближи сасвим; јер било је од молитве лице њему, као Ангелу прослављено, да је ђакон у помисли говорио: Да није он Ангел видљиви, а не човек? Али и ово се није утајило од мужа, јер је рекао ђакону: Што се у мислима ради мене много пометаш, човече? Веруј, да сам ја човек од земље, и од крви и плоти, и у благољепном дому сам писмоводитељ, и од људи, који се овде рађају хранен сам. Али свагда уз помоћ, која добро даје, ради худости много пута сам навикао да изводим чудотворства; ипак, брате, према овоме што предстоји, да пођемо. А скупа пошто су на трг благодушно притекли, тамо су код цркве Богородичине дошли, и врата црквена, која су већ била затворена, молитвом је опет и тамо отворио. Кад је код самог жртвеника дошао, молитву је завршавао; па је опет код ђакона ван дошао, и са ужасом, „Господе помилуј!“ кад је говорио, врата су се опет одјед-

ном затворила. Затим су опет у Влахернску цркву стигли, и рекао је ђакон: Како се, дакле, нама тако чини путовање да творимо по црквама, тако да би могли летење птичије са нашим обиласком да упоредимо. А већ кад смо пред вратима цркве Богородичине били, очигледно су се она мужу отворила, и тамо је молитву учинио, сузама лице омивајући; и код врата светог ковчега стигао је, и тамо је ђакон поставио, да би посматрао јасно све оне који улазе. И уобичајено је на прагу сам благослов учинио, и од врата одступио, и кад је на средини цркве био, онда је колена на земљу поставио, и неурђано је у цркви творио мољење. После тога је уверио нас и са заклетвом је казао ђакон уверљиво, како: Кад је неки ђакон од жртвеника изашао, и у руци је држао кадионицу, и кадио је свету цркву. После малог растојања око часа, видео сам неке клирике како излазе, одевене белом одеждом јерејском. Опет други чин јерејски, обложен ризама црвеним; и кад су се они скупа сабрали, певали су песме веома лепе и нарочите, тако да ни једну није могао ђакон да схвати, осим алилуја. после скончања молитве, писмоводитељ је изашао и рекао ђакону: Брате, унутра цркве без забране иди, и размотри на левој страни лик јереја, ако можеш да познаш, са ким си освету имао, и без покорности си остао? Тада је ђакон дрхтећи ушао, и марљиво је осмотрио, и опет је код Божјег човека дошао, и рекао: Нисам могао тамо да видим јереја, који је у непријатељству живот оставио. Затим је пре код

њега човекољубазно Ангел дошао, и казао је њему лик десне стране; и већ у себи кад је ђакон био, познао је траженог јереја. Рекао је онда њему Блажени: Ако си њега тачно познао, иди реци њему: Никита писмоводитељ ван стоји, и зове те да дођеш. Отишао је ђакон по наредби његовој, и јереја је ухватио за десну руку, и код Божјег човека је довео; а овај Блажени њему кротким оком и гласом рече: Господине презвитере, беседи са братом, пошто, дакле, обојица заједно променом ово чините, и како не би безделатни били о грубости. Тада су друг ка другу колена преклонили, и широким целивом су вражду разрушили. А онда је јереј у цркву ушао, и у свој хор је стао. А човек Божји је узео ђакон, и код прага свештене светиње је дошао, и кад је пао, врата су се божанском силом опет затворила; и потом су на део пута изашли, и стали су заједно. Онда је рекао човек Божји ђакону: Брате Созонте, спаси твоју душу, и приложи је према мојој користи, иди код Оца који те је послао, и реци: Чистота твојих молитава, и према Богу смелост, и мртве на помирење може да подигне. А нама је на спасење, да о свакоме никако није слагано. А ово пошто је рекао, одочију ђакон је отишао. А ђакон се на земљу поклатио, где су дивног мужа ноге стајале; и према Старцу је ишао у ужасу, тражећи онога, да би спасење добио, и славио је и благосиљао Бога.

*Хиландарски
ѵролоѳ*

**Како човек који држи гњев
против пријатеља,
у област даје се ђаволу**

Казивао је Исак монах: Била ми је, рече, некада расправа са братом, и имао сам на њега гњев. А кад сам делао своје рукодеље, опоменуо сам се расправе, и скорбио сам, пошто сам се саблазнио, и пребивао сам цео дан празан, не знајући шта да чиним. А гле, младић је кроз двери ушао код мене, а није учинио молитву, и говори мени: Саблазнио си се; али предај се мени, да те исправим. А ја сам рекао њему: Иди одавде, и никада више не долази, јер ниси ти од Бога. А рече ми: Жао ми је тебе, јер дело твоје губиш, а мој си већ. А ја сам одговорио њему опет: Божји сам, а не твој, ђаволе. А рече ми: Заиста Бог је предао нама људе, који држе гњев и злопамте; а ти имаш три недеље како се гневиш и непријатељ си твоме брату. А ја рекох њему: Лажеш. А говори ми он: Има геена, која пали душе, које држе злопамћење, и ти зло имаш према њему, а ја сам према душама које памте зло пристављен, и већ си мој. Кад сам, дакле, чуо ово, отишао сам код брата, и поклатио се њему, и учинио сам љубав. А кад сам се вратио, нашао сам сагорено од ђавола рукодеље моје, и рогозину, на којој сам се клањао.

*Хиландарски
ѵролоѳ*

ХАЦИ-РУВИМ

Хаци-Рувим се родио око 1744. године у Ваљевској нахији, у селу Бабиној Луци. Отац му се звао Ненад, а мати Мара. Крштено име му је било Рафаило. По оцу Ненаду презивао се хаци-Рувим Ненадов и Нешковић. Имао је три брата а жена му се звала Марија, са којом је родио сина Јована, који је био јереј, и кћер Сару.

Када му је жена умрла, отишао је у манастир Боговађу, где се за калуђерио и добио је при томе име Рувим. 1785. године ишао је у Јерусалим да се поклони Гробу Христову и хришћанским светињама, и од тада се стално назива хаци-Рувим. 1786. је старешина манастира Вољавче. Док је хаци-Рувим био у Вољавчи, дошао је у Вољавчу ђак Георгије Георгијевић - Ђорђевић и постригао се у монашки образ и добио је име Герасим. То је у народу познати хаци-Ђера (1797. био у Јерусалиму), ученик, питомац и сарадник хаци-Рувима, а затим старешина моравичког манастира, који је погинуо од Турака у исто време и на исти начин као и хаци-Рувим.

Када Турци 6. априла 1789. запалише манастир Вољавчу, братија се разбежа, и хаци-Рувим са хаци-Ђером побеже у манастир Велику Ремету у Фрушкој Гори, а када Турци заузеле Београд, вратише се хаци-Рувим и хаци-Ђера у Боговађу, у којој је хаци-Рувим 1795. постављен од митрополита Данила за архимандрита, и ту је хаци-Рувим остао до своје смрти.

Митрополит Стефан Стратимировић каже за хаци-Рувима да је био побожан калуђер и да је као такав био у великом угледу код свога народа.

Хаци-Рувим је био за своје време учен калуђер и волео је да чита и набавља књиге како за себе тако и за цркве, а давао их је и

Црква манастира Боговађа

другима на читање. Ово знамо из многих записа, које је хаци-Рувим записао у разним књигама. Хаци-Рувим је имао и своју личну библиотеку у Боговађи, од које нам је оставио списак у једној књизи манастира Боговађе. Из овог списка књига видимо да се хаци-Рувим поред теологије нарочито интересовао историјом.

Хаци-Рувим је оставио много записа у разним књигама, од којих су неки већ издани, а већина хаци-Рувимових записа још није издана. Ови неиздани записи хаци-Рувима налазе се у богослужбеним књигама манастира Боговађе, а њихова садржина тиче се историје манастира Боговађе, затим у њима видимо како су за

Боговађу набављане разне књиге, и најпосле записи хаци-Рувима дају нам податке о тешким приликама у којима се налазио српски народ за време аустријско-турског рата и до првог устанка, како су изгорели манастири и цркве у ваљевској нахији, како су свештеници и народ бежали у Срем од турског насиља, итд.

Када је хаци-Рувим дошао у Боговађу, тамошња црква подигнута 1554. од јеромонаха Мардарија била је мала и тескобна, и хаци-Рувим са братијом подигао је од 1791-1794 нову цркву манастира Боговађе са ћелијама, за коју је хаци-Рувим набављао потребне богослужбене књиге, иконе и утвари.

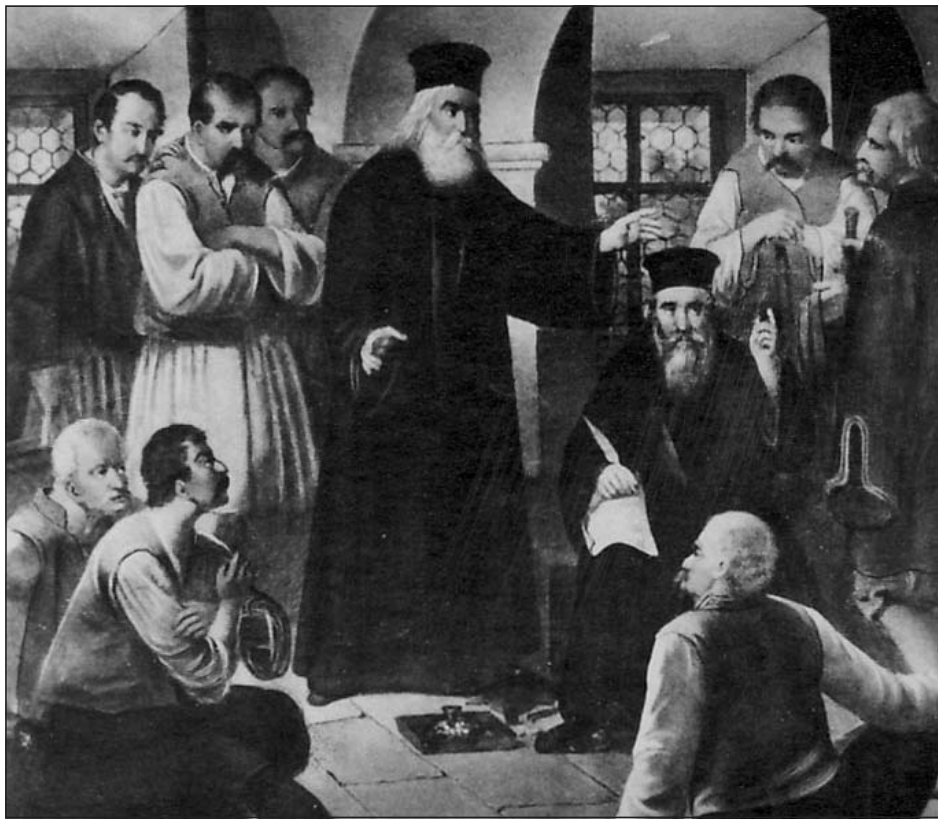
Хаци-Рувим је био уметник, од кога су нам сачувани у разним црквеним књигама орнаменти, украшени иницијали и слике Богородице, архангела Михаила и других светитеља, које нам сведоче да је хаци-Рувим био добар уметник. Осим тога хаци-Рувим је био уметнички крсторез, тј. резао је крстове од дрвета са рељефима празника и светитеља изрезаним у дрвету. Ко хоће да се увери о овоме, нека оде у Уметнички музеј у Београду, где ће у соби са старим иконама видети у једној витрини (орман од стакла) крст од дрвета са разним рељефима празника, који је хаци-Рувим према запису на овом крсту израдио за манастир Чокешину. Овај крст нам казује да је хаци-Рувим био велики уметник у овом послу, да је врло добро познавао стару иконографију и по њој је радио онда, када се она већ изгубила и када није по њој рађено. Од хаци-Рувима сачуване су нам још неке уметничке резбарије.

Хаци-Рувим је био народни човек и бранио је српски народ од

насиља дахија, због чега су га Турци гонили и он је морао од њих да бежи у Срем, Студеницу, Сарајево, Никоље и Св. Гору, али је најпоследње пао Турцима у руке и погинуо је мученички.

О погибији хаџи-Рувима имамо разне верзије, које се у главном слажу, али се у неким појединостима разликују. У главном она се догодила овако:

писмо, Алекса се изговарао да то није његово писмо, него да га је писао хаџи-Рувим. Алекса није ово рекао у злој намери за хаџи-Рувима, већ зато што је знао да је хаџи-Рувим у бегству, па његов исказ неће бити ни од какве опасности за хаџи-Рувима. Дахије су иза тога писма побили многе највиђеније Србе и тражили су да на неки начин ухвате и хаџи-Рувима.

Кнез Алекса Ненадовић написао је једно писмо аустријском мајору Митесеру у Земуну, у коме га је извештавао о тешким приликама у којима је био српски народ тада под Турцима и да су главне личности српскога народа спремне на устанак, чија имена је Алекса у писму навео. Ово писмо је један Турчин узео од Алексина гласника на скели у Остружници и предао га је дахијама. Када су дахије питале Алексу какво је то

ма, који се међутим вратио из Св. Горе у Боговађу. Сада су дахије тражиле од београдског митрополита Грка Леонтија да позове хаџи-Рувима у Београд, што овај и учини, а хаџи-Рувим се одазва позиву митрополита и дође у Београд. Ту га Турци ухватише и испитиваху зашто је писао оно писмо, на што им хаџи-Рувим одговори: „Богу грешим сваки дан све више, али вама ништа грешан нисам.“ Пошто су га Турци много

мучили, повели су га на Калимекдан да га погубе. Путем до Калимекдана молио се хаџи-Рувим Богу, а на самом месту своје погибије умолио је хаџи-Рувим целате да се четврт часа помоли Богу, иза чега им је рекао: „Сада чините своје“ и глава му је одсечена 30. јануара 1804. Било му је 60 година када је погинуо. Био је врло леп и уман човек и знао је грчки. Београд се одужио његовој успомени тако, што је једну улицу назвао именом хаџи-Рувима.

Хаџи-Рувима је овековечио народни песник Филип Вишњић у дивној песми „Почетак буне на дахије“ овим речима, које изговара Мехмед-ага Фочић:

*Док ђоџубим до два иџумана,
Хаџи-Ђеру и хаџи-Рувима,
Који знаду златио расијајати
И са њиме ситне књиџе писати,
Нас дахије цару ојадајати,
Око себе рају сјејовати!*

У овим стиховима се каже како хаџи-Рувим зна злато растапати ради писања књига. У старини писане су књиге мастилом црне, црвене и зелене боје и златом, а они који су писали књиге знали су начин како се прави мастило ових боја и како се растапа злато да се њиме пише. „Ситне књиге“ у горњим стиховима значе писма, молбе или жалбе, које је писао хаџи-Рувим народу и народ је по савету хаџи-Рувима уз мирију (порез) слао ове жалбе султану у Цариград, у којима се тужио на насиља дахија, а дахије су ове тужбе сматрале као опадања. Зато Мехмед-ага Фочић гневан говори:

*Док ђоџубим до два иџумана,
хаџи-Ђеру и хаџи-Рувима...*

Л. Мирковић

ЧУДО

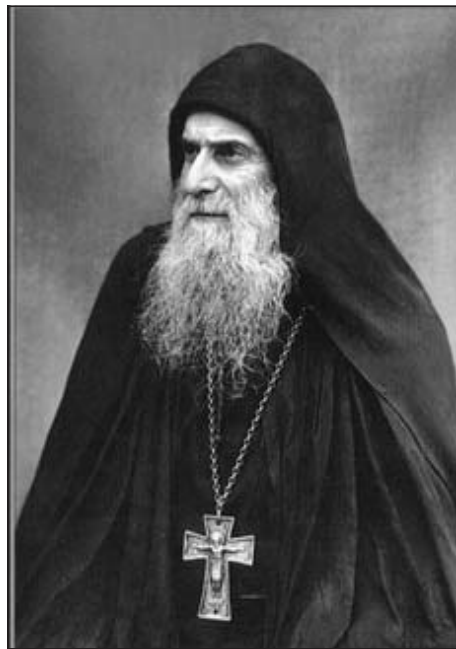
Неколико дана пре смрти старца Гаврила, решио сам да узмем крв на анализу. Када сам му то рекао, питао ме је за шта ми то треба. Објаснио сам му да треба да проверим хемоглобин и урадим још неке анализе. Он је одговорио: „Не, то није потребно. Мене не занима тај ваш хемоглобин!“ Узео сам га за руку и рекао да ће ме Бог казнити уколико му се нешто деси. Тражио сам да то урадим. „Ако ће Бог да те казни због тога, ево, узми колико хоћеш!“, рекао је старац. Узео сам крв и нисам ни слутио да ће се десити чудо.

Обично за налаз узимамо око 10 мл крви. Мој колега је узео узорак и однео у Тбилиси. Међутим, бочица му је испала, отворила се и крв се просула, а унутра је остало око 2 мл крви. У лабораторији су ме уверили како је то довољно и узели крв на анализу.

Следећег дана отац је имао проблема са брухом, и ја сам покушао то да средим, али се опет вратило. Убеђивали смо га да се оперише. Одбио је рекавши: „Са дванаест година сам кренуо Твојим путем, Господе, уморан сам! Узми моју грешну душу, не могу више!“ Рекао сам да ћу све што је потребно донети у келију и да ћу га ту оперисати. Он се захвалио и рекао да то не жели. Отишао сам са суморним мислима: еутаназија

је грех, али када не помогнеш човеку и то је такође „еутаназија“.

На повратку сам дошао код патријарха Илије. О свему ме је подробно испитао и благословио да не радимо ништа, по старчевој жељи, јер ако се деси да не преживи, то неће бити моја кривица, него Божија воља, а и сам старац је рекао да је уморан.

Старац Гаврило Грузијски

Ускоро су ми јавили да је старац Гаврило у тешком стању. Када сам стигао, старац је лежао и посматрао икону светог Николаја Чудотворца, не скидајући поглед са ње. Питао сам га да ли га је нешто узнемирило. Није ми ништа одговорио. Увече је дошао владика Данило и прочитао молитву за исход душе. Када је завшио молитву, отац Гаврил се насмешлио, тело му је задрхтало и срце је престало да куца. Отишао је.

Неколико година касније позвао ме је колега и рекао да су нешто сређивали у лабораторији и да је пронашао бочицу у којој је била крв старца Гаврила, узета четири године раније. Рекао ми је: „Знаш, та крв, та крв је као свежа!“ Желео сам то да видим. Заиста, крв је изгледала свеже, није се згрушала, скорила, није се разложила. Узео сам једну кап у шприц, направио размаз и однео у лабораторију. Анализа је показала да је све нормално!

Када смо им рекли да крв стоји у бочици четири године нису нам поверовали. Ни сами нисмо знали на шта смо наишли. Однели смо узорак начелници катедре за патологију. Она је погледала и рекла да никад у животу није тако нешто видела. Предложила је да дамо анонимно узорак на Институт за трансфузију крви, да видимо шта ће они да кажу. И отуда је стигао исти одговор - све је нормално, само незнатно смањена величина крвних зрнаца.

Отишао сам код патријарха и рекао му шта се догодило да крвљу старца Гаврила. Патријарх није хтео да жури. Рекао је да се још мало сачека са налазима: „Бог ће знати шта је то. Немојте да баците ту крв, ставите је у земљу гдје је сахрањен и упокојени“. Тако смо и урадили. Закопали смо бочицу у гроб старца Гаврила. Тамо су се већ дешавала чуда и људи су долазили из свих крајева Грузије односећи са собом освећено уље и земљу са старчевог гроба.

*О стјарцу Гаврилу
Грузијском*

ИЗ ЖИВОТА ПРЕПОДОБНОГ АНДРЕЈА ЈУРОДИВОГ

Једнога јутра Епифаније уђе у цркву Свете Богородице. У цркви је стајао на молитви преподобни Андреј. Епифаније застаде у паперти, и њему се отворише унутрашње очи, те он виде ово: преподобни Андреј час пламти као пламен огњени, час блиста као снег, а лице му сија као сунце. - Ово виђење потраја дуго. Када се оно заврши, Епифаније се осврну на све стране, па пошто виде да нема никога, он сав радостан и весео приђе своме омиљеном оцу и учитељу, паде му пред ноге, говорећи: Благослови, оче, своје духовно чедо. - А преподобни, неисказано смирен, погледавши Епифанија, сам паде пред ноге његове, и говораше: Моли се за мене, господине, и ти благослови мене, јер то више приличи теби, пошто те данас видим прослављеног благодаћу Божјом. Видим благодат и сјај на лицу твом; ти стојиш у светој цркви Божјој, а рука Господа Сведржитеља облачи те с неба у архијерејске одежде и омофор, и поверава ти крму Цркве своје, да пасеш овце Његове. Са тог разлога ти двоструко благослови мене и моли се за мене ништавног.

Пошто целиваше један другог светим целивом, они седоше у паперти у скровитом месту. И стаде преподобни поучавати Епифанија, како да живи и како да се подвизава. И говораше му: Знаш, чедо моје, да ти радиш на своме спасењу, јер извршујеш заповести

Господње. Но иако је тако, ја те молим, прими и од мене ову поуку. Пази, чедо, да са што више суза чистиш душу своју и тело, па ће ти правда бити веома мила и милостиња веома слатка. Испуни срце своје кротошћу; буди свет и безазлен; буди светлост. Негуј у себи мудрост, смерност, доброту, молитву непрекидну, љубав нелицемерну, целомудрије. Поред тога, буди савиностив, сиромасољубив, монахољубив, богољубив, врлинољубив. Упражњавај ћутање, уздржање, трпљење у невољама, благодушност, неосуђивање, негрђење, неговарање. Стичи негњевљивост, несуетност, скромност, неохотливост, да би те Господ узвеличао пред свима Светитељима и безбројним Небеским Силама. Свом душом приони извршивању еванђелских врлина, да би те Господ узвисио, и прославио, и наградио. Држи све то, и Бог ће бити с тобом.

Још говораше блажени Андреј Епифанију: Ђаво има обичај да из људи најпре одагна благодат Божју, па онда несметано улази у њих. То не значи да се благодат плаши ђавола; не, него се она гди и мрзи смрад греха. Ђаво не може силом да натера на грех; човек само по својој слободној вољи иде у грех, а ђаво га подстрекава, голица и подсећа на грех. Човек који нема храбрости у души и чврстине у вршењу врлина, подаје се том подстрекавању, и оклизне се у грех. И ђаво с правом окривљује

таквога човека за грех, јер такав човек греши по својој властитој слободној вољи. Због тога онда и одступа благодат Божја од таквога човека.

Епифаније упита преподобног Андреја: Откуда ђаво зна шта је који човек учинио од детињства па све до старости? - Преподобни одговори: Зар не знаш да се крај хришћана неодступно налазе ђаволи? Пошто је то тако, јасно је да они и дела наша знају.

Док ова два угодника Божја сеђаху и разговараху, ђаво који је недалеко стајао, баци замку на Епифанија. То само свети Андреј виде, и рече ђаволу: Неваљалче и прљавко, одступи одавде. - Ђаво му на то одврати: У овом граду не постоји већи неваљалац од тебе. Али ће доћи време, када ћу ја дигнути руке од свога заната, јер ће људи постати гори од нас ђавола. - Светитељ га упита: Откуда ти то знаш? - Ђаво одговори: Врло је искусан наш отац; седи у паклу, и гатајући учи нас, пошто наша природа апсолутно ништа не зна. - Преподобни га упита: А каквим се гресима људским ви ђаволи највише радујете? - Ђаво одговори: Идолопоклонству, мађијама, тровањима, а нарочито убиствима, злопамћењу, злоби, содомском греху и блуду. - Светитељ га упита: А кад се неко одрекне својих страсти и грехова, и кроз покајање приступи Господу Богу нашем, шта ви онда радите, како се држите? - Ђаво одговори: Ми таквога мрзимо и љути смо на њега, али тако да он то не зна. Но ипак се надамо да ће нам се вратити. Јер има много таквих, који нас се одрекну, па нам се опет врате. - Чувши то, светитељ дуну на ђавола, и он тог тренутка несташе.

МЛАДИМ МОНАХИЊАМА, О ТРПЕЉИВОМ ПОДНОШЕЊУ НЕВОЉА

(Из жиџија ѿрејодобне Исидоре јуродиве)

Када вас, младе монахиње, неко изненада увреди или ожалости, и када вам се срце испуни тешким јадом, шта вам ваља чинити? Саветујемо вам да се у таквим околностима опомињете, између осталог, и онога што ћемо вам сада рећи. А овај савет дајемо вам из разлога што смо сигурни да, уколико оно што ћете сада чути сачувате у сећању, онда ће се узбуђење у срцима вашим стишати, душе ће вам се испунити спокојством, и увреда ће проћи са сузама на исти начин као што жег утихне са појавом кише. Сигурно ћете питати: „Шта, дакле, желиш да нам кажеш, оче?“. Будите пажљиве: одговорићемо вам на питање - ево, сада ћете чути.

У Тавенисиотском женском манастиру живела је једна девојка по имену Исидора, која је Бога ради примила на себе подвиг јуродства. Пошто су је све монахиње, не знајући њене помисли, сматрале - гледајући искључиво на њене спољашње поступке - глупом, односиле су се према њој са таквим презиrom да ниједна од њих није хтела са њом чак ни да седне за трпезу. Од свију је, дакле, Исидора подносила понижења, подсмехе и увреде, али је све трпела ћутећи, у патњама својим благодарећи Богу. При томе, радила је у кухињи, а узимала је на себе и друга манастирска послушања: свима је служила, није се гнушала ни најпрљавијих послова, чак је и нечиста места доводила у ред, и била је, како се вели у њеном житију, „попут сунђера који сваку нечистоту спира и чисти“. И такве је трудове не-

престано носила, одјутра до мрака обављајући разноврсне послове и изнурујући своје тело, тако да ниједан час није у доколичењу провела. Главу је Исидора прекривала некаквом исцепаном марамом, и нико је ниједном није видео да седи за трпезом и једе топлу, кувану храну: она је увек сакупљала само остатке са стола за којим су се остале сестре храниле и тиме утољавала своју глад. Никога није увредила, ни на кога се никада није разгневила, ни због чега није тувовала, нити је из ма ког разлога узроптала; увек је ћутала, чак и када би је ударали, када би се према њој са мржњом опходили или рђаво о њој говорили. У таквом је стању провела доста година. Али једном приликом јави се Анђео Господњи Преподобном Питириму, који је живео близу манастира у којем се спасавала Исидора, и рече: „Зашто се гордиш због врлинског живљења свога? Зашто, обитавајући у пустињи, мислиш за себе да си велики? Желиш ли да видиш једну жену која је већом врлином испуњена и која је више од тебе Богу угодила? Иди у Тавенисиотски манастир; онде ћеш угледаати жену одевену у бедне дроње, која, свима служећи, од свију добија само поруге и прекоре, па ипак се никада срцем није одвојила од Бога, и умом својим увек је погружена ка Богу. Немој се собом хвалити, јер пребиваш у осами и нико те не узнемирава“. После овог виђења Питирим дође у Тавенисиотски манастир, па, ушавши у цркву, замоли све сестре да се окупе.

Изађоше пред њега све сестре осим Исидоре. Питирим упита: „Зар нема овде још сестара?“, а монахиње ће: „Све смо овде, оче; само једна малоумна остала је у кухињи“. „Доведите је к мени“, - каза Преподобни. Тако и учинише. Угледавши је, Питирим паде пред ноге њене и рече: „Благослови ме, мајко духовна!“. А Исидора паде пред ноге његове и усклику: „Ти мени благослов дај, авва, господине мој!“. Монахиње после овога призора казаше Преподобном: „Немој се срамотити, оче! Па она је малоумна!“, али он узврати: „Ви сте малодушне! Она је пред Господом виша и од мене и од вас, и свима је нама мајка. Молим се Господу да ме удостоји на дан суда удела њеног!“ Чувши те речи, све девојке падоше пред ноге старчеве и са плачем му почеше исповедати грехе учињене према Исидори. Једна признаде: „Ругала сам јој се“, друга: „Поливала сам је помијама“, трећа: „Тукла сам је“, четврта: „А мени се десило да сам је палицом ударила!“, и тако редом. И припадоше к ногама Исидориним, и мољаху је за опроштај. После овог догађаја Исидора, не могући поднети славу људску, удаљи се из манастира, и не зна се где је провела последње своје дане. „А сада“, - закључује казивање, - „од Господа награду на небесима прима јавно, пред свима житељима неба, и са њима заједно у обитељима небеским стојећи, слави Јединога Бога у Тројици“.

Није ли, дакле, тачно, сестре монахиње, да се у невољама и

патњама заиста морате опомиња-ти онога што смо вам сада каза-ли? Размислите: шта вам може бити на већу поуку од примера Преподобне Исидоре? Има ли че-га радоснијег, има ли примера ко-ји вас може испунити већим спо-којством? Какве све увреде и пат-ње она није поднела! И колико је само година све то трпела! А да ли је икада узроптала? Је ли ико-ме грубом речју одговорила, или макар противречила? Не; као што чусте, ћутке је чак и ударце примала. А да ли је подвиг њен остао без награде од Бога? Опет није; јер остале монахиње биле су разобличене и постићене, а она је била прослављена и на земљи и на небу, и сада са небеским жите-љима слави Јединога Бога у Тро-јици! Сећајте се, дакле, када вам људи увреде наносе, овога приме-ра Преподобне Исидоре, па ћете се умирити. Схватићете да се пат-ње које ви подносите не могу по-редити са патњама што их је она поднела, да увреде нанете вама свакако нису болније од оних на-нетих њој. Разумећете, најзад, и то да су ваши душевни болови са-мо сенка у односу на болове које је она морала истрпети, и зла која се вама чине само мрвица зала њој учињених. А када то схвати-те, онда, као што смо напред ре-кли, нема сумње да ће, и поред увреда и патњи којима сте изло-жени, пример Преподобне Исидоре учинити да узбуђење у срцима ва-шим спласне, да вам се душе уми-ре и да увређеност ваша прође са сузама исто онако као што жега пролази са појавом кише.

Свештеник
Виктор Гурјев
Минеји за чиијање
у ѿоукама

О МОНАХОВАЊУ

У време приступања и у пр-во време по одрицању мо-наховом од света, ни ђаво ни демони немају допуштење да силом нападају човека, како се од тога не би уплашио и запрепастио и како се не би брзо вратио у свет.

Али када временом монах узна-предује, онда га снађу борбе са те-лесним жељама и насладама и чо-век ражалошћен мора да се сми-

рава, да плаче и сам себе да осуђу-је и оптужује. И таквим искуше-њима поучен, учи се трпљењу, стиче искуство и расуђивање шта треба да чини и онда се са сузама обраћа Богу.

Некима се, међутим, ако их за-текне такво стање, помути мозак и ножем дигну руку на себе, други се стрмоглаве у провалију, јер их обузме превелика жалост, па до-спевају до крајњег очајања. То исто су учинили неки које је на-пао демон богохуљења. Неки дру-ги, који су изгарали од телесне страсти, сами су себе ушкопили. Неки су се опет оженили, заведе-ни од сатане због превеликог на-пада блудне страсти.

Али ми треба да се навикнемо да никада не очајавамо нити губи-мо храброст, нити да губимо ра-зум у таквим случајевима; треба да навикнемо себе да све то дуго-трпељиво и мужаствено подноси-мо и да благодаримо Богу при сваком искушењу и у свакој те-шкоћи и ђаволском нападу. Јер благодарност према Богу увек развргава сплетке непријатеља. Као што човек који улепи руке смолом не може да их очисти ни-чим другим осим уљем, тако ни ми, када се упрљамо грехом, не можемо ум да очистимо другачи-је него милошћу и човекољубљем Спаситеља нашега, Христа.

И као да нисмо ни сагрешили, чиста лица и смело стојимо пред милосрђем Христа, истинитога Бога, Којем припада сва слава и моћ, заједно са Оцем и Светим Духом, сада и увек и у векове ве-кова. Амин.

Велики
сѣаречник

О ПРОМИСЛУ БОЖИЈЕМ

Један подвижник се молио Богу преклињући Га да му открије због чега су праведници често сиромашни и неправедно пате док су грешни и неправедни богати и задовољни. Док се молио Богу да му открије ову тајну, зачуо је глас који му је рекао:

„Немој тражити да разумеш оно што твој ум и знање не могу да обухвате и немој испитивати тајне Божије, јер су Његове одлуке сличне бескрајном океану. Али, ако желиш дато сазнаш, иду усвет и посматрај људе. Онда ћеш бити у стању да схватиш нешто од Божијих одлука. Тада ћеш спознати да је премудри промисао Божији неистражив и недокучив.“

Када је подвижник све то чуо, отишао је у свет. Пошто је извесно време пешачио, стигао је до једне ливаде. Ту се налазила једна фонтана, а поред ње старо издубљено дрво. Сакрио се у то удубљење и почео да посматра ужурбану гомилу која је пролазила поред ливаде. Након извесног времена, прошао је један богаташ јашући на коњу. Застао је крај фонтане да би се напио воде и одморио. Док је седео, из џепа је извадио новчаник са златницима и почео да их броји. Када је завршио бојање, грешком је новчаник ставио на траву уместо да га врати у

џеп. Затим је јео, одморио се и одспавао. Убрзо је кренуо, не приметивши да му је новчаник остао у трави.

После извесног времена, појавио се још један пролазник. Зауставио се покрај фонтане, а када је спазио новчаник са златницима, зграбио га је и потрчао у поље. Након неколико минута, појавио се и трећи човек. Како је био уморан, попио је мало воде и сео да поједе комад хлеба. Док је сиромаш јео, вратио се онај богаташ да потражи свој новчаник.

Сћарац Пајсије Свешћеногорац

Лице му је показивало страشان гнев и он се запутио право према сиромашу, вичући од беса и захтевајући да му врати новчаник. Сиромаш, пак, који ништа није знао нити о новчанику нити о златницима, поче да га уверава да ништа од тог није ни видео. Тада је бога-

таш почео да га туче. Ударао га је тако снажно да је сиромаш на крају издахнуо. Богаташ је онда почео да претреса његову одећу али, наравно, ништа није нашао. Отишао је осећајући се веома потиштено.

Испосник, који је седео у дупљи и посматрао шта се дешава, био је запрепашћен. Много се растужио и почео да плаче, осећајући велику жалост због неправедне сиромашове смрти, па је на крају завапио к Богу:

„Господе, шта значи оваква Твоја воља? Желео бих да знам како Твоја доброта може да поднесе оволику неправду! Један човек је изгубио новац, други га је нашао, а трећи је због тога неправедно убијен!“

Док се молио и јецао, пред њим се појавио ангео Господњи:

„Немој да жалиш за сиромашом, нити да мислиш да се ово није десило по вољи Божијој. Имај на уму да се неке ствари дешавају или зато што Бог тако допушта, или да би тиме поучио људе или, пак, ради наше користи. А сада слушај: човек који је изгубио новац је најближи сусед оног што је новац нашао. Овај други је некада поседовао имање вредно стотину златника а богаташ, иначе врло похлепан, присилио га је да то имање прода за само педесет златника. Осећајући се беспомоћно, сиромаш се молио Богу да га заступа због неправде његовог суседа. Бог га је двоструко наградио. Други човек, онај уморни сиромаш који је неправедно убијен, некада је и сам починио убиство. Он се, међутим, искрено покајао и остатак живота провео пошту-

ТИ СА ШЕШИРИЋЕМ, ДОЋИ

јући Божију вољу. Стално се молио Богу да му опрости и говорио: „Боже, допусти ми да умрем истом онаквом смрћу какву сам изазвао.“ Разуме се да му је Бог опростио истог тренутка када се покајао због свог преступа. Бог је, осим тога, био дирнут осећајношћу и праведношћу овога човека, који се није трудио само да живи сагласно Божијој вољи него и да, исто тако, плати за свој грех. Бог је испунио његову жељу и допустио да буде уморен насилном смрћу - као што је и сам тражио - а затим га вазнео на небо, дарујући му венац славе због његовог дубоког и искреног покајања.

Трећи човек, онај похлепни богаташ што је изгубио златнике и починио убиство, пао је у два греха, у похлепу и тврдичлук. Бог је допустио да почини убиство како би могао да доживи бол који ће га на крају довести до покајања. Починено убиство је за њега постало разлог да напусти свет и да се замонаши.

Гле, дакле, и у кавим околностима видите да је Бог био неправедан, немилосрдан и суров? Ви не можете испитивати Божије одлуке јер их Он увек доноси исправно и сагласно путевима које познаје, док ви о њима погрешно просуђујете и сматрате их неправедним. Треба да знате да се многе ствари дешавају по Божијој вољи и из разлога који су нам непознати. Ми, дакле, треба да кажемо: Праведан си, Господе, и прави су судови Твоји (Пс. 119, 137).

Старац Пајсије
Сузе за свей

Приредио:
Ѓакон Саво Тривковић

Многи, чак и неверујући људи, после сусрета са Преподобним из основа би променили своје погледе.

Ево шта се десило са Татјаном из Санкт-Петербурга. Она је у Почајев дошла удајом. У цркву није одлазила, о Богу ништа није знала, мада је била крштена у детињству. У Лавру ју је довела болест. Као резултат зачепљења вена почела је гангрена. Лекар је одредио операцију. Тешко је било младој жени да се помири са губитком ноге, била је спремна да се ухвати за сваку сламку спаса, чак и да пође на „сеансу“ код монаха, који, како кажу, такође лечи. Позајмивши новац, пошла је и не знајући како се треба понашати, стала је позади свих, са сумњом размишљајући да ли ће је уопште примити, јер је неверујућа.

Није духо чекала, из келије је изашао отац Јосиф и пажљиво осматривши придошлице, рекао: „Хеј, ти, дођи овамо!“ Не очекујући да ће јој посветити пажњу,

Татјана је ћутала. Отац Јосиф је прецизирао: „Ти са шеширићем дођи до мене!“ Татјана је ушла оставивши иза себе тихо негодовање присутних. Понудивши је да седне, баћушка је саслушао болесницу и умирио је: није потребно да иде на операцију; дао јој је маст и свету водицу, рекавши још да ће све проћи. У знак захвалности Татјана му је смушено тутнула двадесет пет рубаља. Старац није узео: „Ти сама немаш ни рубље, а ово си позајмила“, - и узевши из кутијице педесет рубаља, дао их је Татјани, запрепашћеној оним што се догодило. Дошавши кући, почела је да маже ногу машћу и да пије свету водицу, како јој је баћушка рекао. Нога је ускоро побелела, ране су зарасле, гангрена као да није ни било. Исцеливши се, не само телом већ и душом, Татјана је почела редовно одлазити у цркву често се обраћајући за савет свом добротинитељу.

Свети Амфилохије
Почајевски

ИДЕМО ТАМО, ГДЕ НАМ ЈЕ КОЛЕВКА

Када је Краљевина Црна Гора 8. октобра 1912. године објавила рат Османлијском царству, чињавим српством завладала је еуфорија. Коначно је куцнуо час да се испуни завет предака, да се

црквених великодостојника. Након службе, митрополит Димитрије је одржао беседу, која најбоље описује разлоге због којих је Краљевина Србија кренула у Први балкански рат:

ослободи Стара Србија, да се „освети Косово“. Девећ дана касније и Краљевина Србија је ступила у рат.

Одлука Србије да крене у бој за ослобођење изворниста своје државности, културе и националног идентитета, наишла је на одличне одобравања свих друштвених слојева. Чини се да никада, ни пре ни после тога, у Србији није постигнуто такво јединство. Сви који су могли да обуку униформу, обукли су је. Свако коме је држава пружила пушку, примио ју је. Пред полазак у бој, у целој Србији је у 9 часова ујутру одржана молитва за срећу српског и савезничког оружја. У прейуној београдској Саборној цркви служио је митрополит Димитрије, уз саслужење највиших

Побожни Срби!

Тамо се наша поробљена браћа моле Богу више од пет стотина година. Сваки дан тако кроз сузе шаљу Богу молитве, и те сузе њихове, сузе вапаја мученичког, горко падају пред престо Божији.

Бог види правду њихову и зна тешка страдања њихова, али је немилосрдна људска себичност, која је све до сада ометала њихово избављење. Па ипак је, ево, куцнуо на послетку жељени час. Увређена правда Божја јавља се, као осветник потлачених паћеника. Наша браћа по крви и вери удружише се с нама, да заједничком снагом ослободимо вековне мученике. Наша војска и њихове, ево се јављају, као извршиоци Божје правде, као изасланици самога Бога живог, да пружу

же братску руку очајницима, да за њих пролију крв своју и да их слободне уведу у заједницу свога државног дома.

Хришћани!

Разумете ли куда идемо? Је ли вам то жао, је ли вам то криво, хришћани?

Хришћани!

А ми Срби, за које вам је жао највише, хришћани! Знате ли куда идемо?

Не идемо туђинима, него својој браћи. Идемо тамо, где нам је колевка, где је непријатељ запретао огњиште наше пресвете славе. Идемо, да на том загашеном огњишту поново наложимо огањ слободе, и да око њега окупимо све српске душе, жудне среће и мирног напредовања. Идемо у свој дом, у коме је се љути безбожник настанио, прегазивши реке мученичке крви и суза жалосних предака. Идемо у своју цветну домовину, коју је непријатељ претворио у земљу пустоша, у земљу туге и плача, крви и ужаса. Идемо да раскинемо робске вериге са робља, које за нама чезне. Идемо, да од црног робља направимо витезове, да им вратимо понос Душанових јунака, идемо да животноном водом, са светог извора слободе, сперемо с друмова и страних поља мученичку крв наших предака.

Идемо, да понижене људе, из праха подигнемо и да им вратимо човечанско достојанство. Још идемо славном Косову, да се поклонимо јуначким сенима честитог Кнеза Лазара, Милоша Обилића и других храбрих витезова, који с њима изгинуше, да вечито живе. Идемо величанственим Дечанима,

да се поклонимо праху побожнога краља Дечанскога. Идемо славној Грачаници, да поменемо витешкога краља Милутина. Идемо дивном Скопљу, да потражимо сјајни престо силнога Душана. Идемо граду Прилепу, јуначкоме гњезду Краљевића Марка. Идемо старим разбојиштима, на којима су свети Немањићи створили стару моћну српску државу! Тамо идемо, јер нас тамо чекају наша браћа, која даље не могу без нас опстати, нити ми без њих. Тамо идемо, да се с браћом Црногорцима загрлимо у загрљај неразлучни, тамо идемо да се с браћом Бугарима и Грцима састанемо, и да измешаном витешком крвљу утврдимо вечно дружбу за дела просвете, цивилизације и заједничке среће и благостања. Тамо идемо, нека разумеју непријатељи, силни и лукави. Страха се њихова не плашимо, јер је с нама Бог!

Господ нека благослови застава наших и савезничких војника, те да буду страх и ужас заједничким вековним непријатељима. Нека им Господ пристави анђелске силе и моћну заштиту и нека заставама њиховим подари благодат, да са њима јуначки и неповређени продиру кроз непријатељске редове и да односе победу за победом! Сила часнога крста нека их храбри, нека их штити и чува, да се, увенчани венцем победе над непријатељима, врате неповређени својим драгим, да сви заједно славимо Бога, Свету Тројицу: Оца Сина и Светога Духа. Амин!

Јован Алексић

Преузето са странице
Српски академски кру̑

МОЛИТВА ЗА АВВУ

Оавви Макарију се причало ово. Једном, док је ишао у цркву да служи Божанствену Литургију, видео је мноштво демона пред келијом једнога брата. Неки од тих демона су примили обличја жена које су говориле недоличне речи, други ликове младића који су говорили разне бестидности. Трећи су играли, а четврти су мењали обличја.

Будући да је био прозорљив, старац уздахну и рече: „Овај брат сигурно живи у немару и зато нечисти духови играју око његове келије.“

Када саврши службу, у повратку уђе у келију тога брата. Рече му: „Мучи ме, брате, што сам много немаран. Али имам у тебе поверења и знам да ће ми Бог, ако се ти помолиш за мене, сигурно ублажити борбу.“ А брата направи метанију и и рече му: „Оче, ја нисам достојан да се за тебе молим.“ Старац је, међутим, насто-

јао и упорно га молио: „Нећу да одем, ако ми не обећаш да ћеш се сваке ноћи бар једном помолити за мене.“ Брат послуша старца.

Старац то беше учинио, јер је хтео да му пружи повод да се ноћу моли. И брат је ноћу устао да се помоли за старца. Кад је завршио молитву, дође у стање скрушености и рече у себи: „Бедна душо, помоли си се за таквога старца, а зар се за себе нећеш помолити?“ И онда се и за себе дуго молио.

Целе седмице сваке ноћи се тако молио за старца и за себе. У недељу, када је авва Макарије поново ишао у цркву, поново виде како демони стоје пред келијом тога брата, али су сада изгледали покуњено. Старац схвати да су се помрачили, јер се брат моли.

Пун радости, уђе у келију тога брата и рече му: „Учини ми љубав, па додај још једну молитву за мене.“ И тако се брат два пута помоли за старца и опет му дође скрушеност, па рече у себи: „О измучена душо, додај и за себе још једну молитву.“ И тако је целе седмице сваке ноћи молио четири молитве.

Поново пролазећи туда, старац виде како су демони незадовољни и ћутљиви, па заблагодари Богу. Поново уђе код брата и замоли га да њему за љубав дода за њега још једну молитву. Брат додаде и за себе још једну молитву. И тако је сваке ноћи молио шест молитви.

Када старца поново дође код брата, демони се разбеснеше на старца и почеше га најружније вређати због спасења тога брата. Авва Макарије слављаше Бога зарад братова напредовања, опет уђе у његову келију, посаветова га да не буде више нехајан, него да се без прекида моли, па оде. А демони, када видеше велику ревност некада немарнога брата, који је, благодаћу Божијом, стекао молитву, одоше од њега.

МОЛИТВА

Један Светогорац подвижник каже (његово име не говорим, јер је још међу нама): „Ах! Није ми довољно да се молим двадесет четири сата на дан!“

Осећате ли како се моли тај човек? Разумете ли колико је узнесен? Схватате ли колико умиљен је има, пошто се очи његове и срце његово духовно непрестано окрећу ка Богу? Онај који окуси сладост Божију и сам ће тако говорити.

Да, на Светој Гори се у манастирима и ван манастира моле. Последњих година показале су се велике личности, као што је Данило Катунскиотски (1929), Калиник Тиховатељ (1930) и толики други.

Наш један монах, који се пре неколико година упокојио, старац Арсеније, благословени, није хтео ни да заспи, него је висио ослоњен на неким конопцима - вешалицама, и молио се наслоњен на једно дрво како би се непрекидно молио, као што је и мноштво других монаха чинило. Када би се молио и чинио метаније, ударао би главом о под. Говорио је: „Грешан сам и Бог неће чути молитву моју; нека бар чује ударце главе моје. Мој грех је толики да молитва не може изићи из грла мојега.“ А имао је такву и толику радост! Стално се молио. Да сте само видели лице његово! Да сте гледали упокојење његово,

рекли бисте: „Ваистину је блажена кончина преподобног.“

Другом једном подвижнику последњих година колико пута су, када би служио, били потребни читави сати, је су га посећивали Светитељи и саслуживали са њим; те би се задржавао и калуђере слао напоље, да би био сам и да калуђери не би били изненађени. А када би се екстаза завршавала, отварао би врата и говорио: „Да наставимо Свету Литургију.“

Једном другом монаху, док се једне ноћи молио на служби, ум његов се отргну, и полете изнад мора, оде до планина и долина, посматраше дрвеће, цвеће, рибе морске, планине, острва, прегледа земљу и небо, и виде и чу да све славослови Бога. Од тог дана никако није могао да се смири; а сузе нису престајале да теку из његових оштрохитрих очију. Видио је и говорио да бесловесна твар уз славословље, лије сузе: „А ја, који имам душу, ја сам у греху.“

На Светој Гори никада, непрекидно ни до данас, није мањкало монаха исихаста и подвижника умне молитве. Поменимо овде и Светог Силуана, чији је живот био непрестана и непресушна молитва. Последњих година, други један подвижник, Старац Јосиф Спилеот (1959), живот свој је посветио молитви, коју је дубоко у себе упио, учинио је снагом својом и живео ју доживљајем слатког рајског утешења. И сада су многи његови духовни потомци.

Архимандрит
Емилијан
Печати истини

СИТО

поучна прича о молитви

Био једном један младић, који је данима, недељама и месецима учио молитве.

Али се у његовој глави није ништа задржавало. Све је отицало попут воде, ништа битно није остајало. Потпуно разочаран, решио је да престане да се моли. Уто чу за једног старца, великог молитвеника који се подвизавао у пустињи.

- Но, добро - помисли младић - посетићу мудраца и покушаћу последњи пут да нађем одговор на питање како се треба молити. Кренуо је на пут, пронашао мудраца и упитао га: - Велики учитељу! Да ли би хтео да ме научиш правој молитви, да осетим корист од тога?

Старац - подвижник одговори: - Видиш ли оно прљаво сито тамо? - Да! - одговори младић. - Узми га и из реке донеси воде у њему.

Младић је узео сито, отишао сто метара до реке и заграбио ситом воду. Чим је сито извукао, сва вода је испурела. Вратио се Старцу са празним ситом. Кад га је угледао, старац му је рекао да опет иде на реку и захвати воде. Тако је младић ишао неколико пута. На крају му је досадило, па је упитао Старца: - Зашто ме мучиш да радим бесмислени посао, кад вода у ситу не може да се носи?

Старац му је одговорио: - Сине мој, исто је са молитвом. Ти заиста ниси донео ни једну кап воде, али је сито, које је било прљаво, сада чисто. Теби се само чини да од молитве немаш користи и да у теби ништа не остаје. Молитва те прочишћава, иако ти то не осећаш, исто као што вода чисти ово сито.

преузето са
Истинољубље

О ИСУСОВОЈ МОЛИТВИ

Шта би, драги моји, био живот наш без ове Исусове молитве? И шта је без те молитве цели свет? Једно срце, у којем нема те молитве, чини ми се да личи на неку најлон кесу у коју сада стављаш нешто, али која ће се брзо поцепати, и баћићеш је. Он што даје смисао целом животу и бићу нашем, због тога што даје Бога, јесте молитва наша Христу Исусу.

Кажу да ће до свршетка живота доћи онда када људи престану да се моле. Али, да ли је могуће да ће они некада престати да се моле? Не, јер ће увек постојати они који воле Господа. А док такве душе постоје, свет неће пропасти. Не престана молитва га тајанствено напаја.

Напротив, свет ће се једном обновити и, као што је до сада са човеком патио и пати (Рим. 8, 22), због трулежности природе, тако ће и тада, када постану нова земља и ново небо (2. Петр. 3, 13), учествовати у вечном весељу и слави људскога рода у Божанственом Светлоизливању.

Да се молимо, и наше тајне кадионице да буду спремне, јер, као што рекосмо, где год да идемо са молитвом на уснама и у срцу, одмах постајемо скиније Божије, постајемо богоносци.

Соломон негде говори да је Бог за стан Свој изабрао сунце - тварну светлост; али Он, нетварна светлост - напустио га је! Није би-

ло могуће да огромно и свесветло сунце буде станиште великога Бога; оставио је, каже, сунце и одлучио да примрак (3. Цар. 8, 53), то јест мрак, дакле невидљивост,

учини станом Својим. Ако не можемо да видимо сунце, како бисмо гледали светло, од свега створенога веће Сунце Живота, Христа? Због тога се Он крије у невидљивости, да бисмо ми били сло-

бодни, и да бисмо веровали и изабирали Бога.

Говори, дакле, Соломон, тај велики човек, када је градио Храм, пошто је из целог света сакупио материјале, злато и сребро и сма-рагде, и који је, да би Богу саградио Дом, потрошио новаца више но што је икада потрошио човек, да је за Бога свога припремио други Дом „да станује у новоме“; начинио сам нови Дом да станује Бог, Цркву ову.

Драги моји, и ми имамо свој дом, срце своје. Сетите се шта је Господ рекао када се узносио на Небеса? „Увијек ћу бити са вама.“ (Мт. 28, 20) Када служимо Свету Литургију, последња жива радња у Литургији, подизање (на крају) Светог Путира, онда када свештеник говори: „Свагда, сада и увек и у векове векова“, шта значи? Ја одлазим, Ја Христос, Који улазим у Свој Примрак, Који идем у Своју Невидљивост, сада ћеш Ме изгубити испред очију својих, али сећај се да сам увек пред тобом, увек у теби. Остаћу неprimетан тамо, у тајности ол-тара, свештеник ће ме појести, да би могао да ме једеш и ти, кад год пожелиш.

Дакле, браћо моја, припремите духовне кадионице, припремите мирисе у душама својим, јер Бог ни сунце није изабрао, нити је заволио и задовољио се храмом Соломоновим, оним најбогодостојнијим. Уништио га је! Због чега? Јер је хтио да срце сваког од нас молитвом Исусовом буде дом Његов.

Архимандрит
Емилијан
Печай истиниийи

(наставак из прошлог броја)

ЕТИКА

Али сва та народна, па и црквена догматика била би јалово дрво, кад се из ње не би извела етичка правила и по њима живело. А етика народног песника је до сржи хришћанска. Многи наши литерарни радници који у народној поезији нису запазили црквену догматику, не виде у њој ни хришћанску етику, па тврде да је та поезија више нехришћанска него хришћанска.

Заиста, кад се народне песме прочитају онако без предах, добија се утисак да у њима нема ни трунка хришћанске етике. Из тих песама просто базди задах вина, крви и греха далеко више него што се извија дим и мирис измирне и тамјана. Ту се ломе бојна копља, прште перни буздовани и гломазне топузине, севају бритке сабље, циче пушке брзометке, грувају тешки топови. Ту падају јуначке главе, ломе се вита ребра, одлећу руке и ноге, везују се људске жртве коњма за репове, парјају се утробе „од учкура до бијела грла.“ Ту су силна мучења, отимачине, подвале, издајства, браколомства, чак и крвосмешења... Ту има разних освета и охोलих претњи јунака да ће оном другом који не буде смео или хтео изићи на двобој „послати кудељу и преслицу да му преде гаће и кошуљу.“ Шта ту има еванђелског, хришћанског?!

Али то је само први утисак који ове песме остављају на читаоца. А ако те песме мало дубље загледамо, видећемо да оне описују живот онаквим какав јесте: крвав и грешан. А ни песма ни песник нису криви што је живот такав, и што квацац Цркве није успео да укисели цело тесто, него је остало још како много пресног брашна. Важно је, међутим, да песник ни једном греху не даје свој благослов, ни оправдање, него, напротив, изриче још како строго осуду која извире из самог текста било сликовито, било изричито.

ПРАВОСЛАВЉЕ У СРПСКИМ НАРОДНИМ ПЕСМАМА

Видосава, љуба војводе Момчила, остала је због свога браколомства за сва времена у народној песми осликана са само две речи: „куја Видосава“. А млада Павловица, жена злог срца, која није могла да поднесе природну љубав њеног мужа према рођеној сестри Јелици, па је убила мужевог коња и сокола, и чак заклала своје рођено дете заовиним ножем само да би распирила мржњу свог мужа Павла према сестри Јелици, оставила је у народној песми о себи грозну успомену у виду „стварне“ слике: где је пало њено тело растргнуто коњима, створило се језеро по којем плива Павлов коњ и соко, а за њима златна колевка и у њој заклано чедо са теткимим ножем испод грла.

Народни песник је сличан Лази Лазаревићу који у својим приповеткама не пропушта ни један грех без казне. Штавише, и Лаза и народни песник те грехе не описује да би нас њима забављали, још мање да би нас навели да и ми тако поступимо, него управо зато да би их осудили. А како ће их осудити, ако их не прикаже?! Та тенденција баш и јесте оно што народну песму чини моралном. Без те моралне тенденције чак би се и старозаветној Библији могао пребацити неморал, јер и у њој има врло живих описа свих људских греха, почев од Адамовог богоодступништва које је равно атеизму и чак сатанизму, па преко Каиновог братоубиства све до содомске сексуалне незајажљивости и изопачености, и до родооскрвњења Лотових кћери и страшног дела становника Гаваје (Судије 19.

глава), па чак тамо до цара Давида и осталих јудејских и израиљских царева.

Међутим, кад се узме у обзир она морална тенденција народних песама, онда у њима, као и у Библији, покрај свег тог греха и моралне прљавштине, тријумфују најморалнија осећања, час у виду правде која страда, час у виду љубави која се презире, час у виду милосрђа којем се пркоси, час у виду земаљске или небеске казне због кршења Божјих заповести. Добија се утисак да је песник непосредно пред стварање појединих песама прочитао или Декалог Божијих заповести, или Христову Беседу на Гори, или можда опис Христовог страдања, јер само ту је могао наћи инспирације за онако узвишене етичке мотиве. Нека говоре примери.

Шта је по хришћанској етици прече него Бога љубити свим срцем, и ту љубав показивати добрим делима и молитвом кад је за то време. А народни песник не оставља без казне никога ко се о ту дужност огреши. Ено, љуба богатога Гавана није осећала љубав ни према Богу ни према људима. Чак се ругала правом Богу који је своје слуге (анђеле претворене у људе) послао да просе, и да је узнемиравају у њеном самозадовољству.

*Какови је ђај ваш Боџ
Који не може хранић
Своје слуге код себе
Већ их шаље код мене?*

Руга се та жена и Богу и Божјим слугама, хвалећи се да она има свог бога који јој је створио „од олова дворове и сребрне столове.“

А како је најзад прошла? Маните, не питајте! Бачена је у блавно језеро по којем ће пливати до века.

Марко Краљевић је - о том сумње нема - ваљда највећи миљеник народног песника. Али песник ни Марка не оставља без казне, ако се овај огреши о дужности према Богу. Он се једва спасао од гује која га је спопала кад је једне недеље порадио у лов, а „нит се умио нит Богу молио.“

По „сазнању“ народног песника у паклу се покрај других грешника налазе и мајке које

*У недељу дворе митијаху,
Преслицама много предијаху,
И на двору премоно су шкале.*

Додуше, ђакон Стеван и ђакон Тодор раде у пољу недељом, али они имају за тај прекршај крупне разлоге. Треба код куће изранити „Девет немо, друго девет слепо.“ Па чак ни пред тако јаким разлогом песник не дозвољава да се криши заповест о светости недеље. Песник, овде, нема срца да на та два пожртвована ђакона-добročинитеља наведе неку Божју казну, али зато изводи на сцену Божјег анђела који исцељује девет немо, друго девет слепо, само да ови добročинитељи не би морали радити и недељом, јер за песника је незаобилазни принцип:

*Данас јесте недеља
у њој с нишита не дела.*

А шта би нам народни песник могао рећи о моралним дужностима човека према самом себи? Исто што и хришћанска етика: „У добру се не понеси“ - јер је охолости велики грех и извор свих греха; „А у злу се не поништи“ - јер је и очајање такође велики грех.

Осим тога, човек мора водити рачуна о своме личном достојанству. Хришћанска етика то оправдава чињеницом да је човек створен по слици Божјој, а сваки грех умањује и поништава људско достојанство. За то се позитивни јунаци народних песама чувају да не испадну лажови, лопови или тешке кавгаџије и древне пијанице. Тако је, на пример, српски цар Стјепан имао два сестрића два Војиновића, за које се чак у латинском граду леђану чуло да су пијанице и тешке кавгаџије, па цар не само што није хтео да их позове у своје сватове, него им је припретио да ће их после свадбе обесити

*О враћима града Вучићрна
По свијетју да ме не срамоте*

А једна несмотрена девојка Јања, која сигурно није баш много марила за своје девојачко достојанство, не само што се не може изједначити са Косовком девојком, или са оном дивном и смерном Милицом која каже:

*Нисам вила да свијам облаке
Већ девојка да гледам преда се*

него ју је народни песник исмејао и оставио по томству као пример каква девојка не треба да буде.

Али најзвишенија морална осећања показује нам народни песник кад говори о дужностима човека према другим људима, према ближњима, ту се, као и у Еванђељу, љубав истиче као највећа врлина и најпреча дужност.

Бела Неда отрује сестру да би се удала за њеног мужа, свога зета. Њени сестрићи, иако знају да им је тетка отровала мајку, и даље је слушају са пуно љубави и помажу својој тетци. Тетку спопада бес. Не може да поднесе толику великодушност, па убије оба сестрића. Из њихових гробова изникне босиљак да га тета мирише. Ова, сва бесна, чула босиљак и баца га на ђубриште. Али из њега изникну два бора да тети чине хлада, а зими да је бране од ветра. Но, горопадна жена сече борове и баца их у ватру. А борове младице из ватре проговарају:

*Гори, браћке, да горимо
Нек се жреје наша тешта.*

Да ли је могуће да песник ове песме није баш никад чуо или прочитао Христове речи: „чините добро онима који вас мрзе“ (Матеј 5, 44), или поуку апостола Павла: „Не дај да те зло победи, него победи зло добрим“ (Рим. 12, 21).

Сличан је пример Балчета чобанчета који поклања коња и оружје своме другу Миливоју, иако зна да му је овај из чисте зависти одсекао руке.

Љуба ђакона Стевана пристаје да преда на смрт своје рођено јединче, ако је то неопходни услов да се исцели „девет немо, друго девет слепо“.

Јетрвица Ковиљка

*Прво Мирку бела хлеба даје,
Прво Мирку неж свом Маринку.*

Чак и српски хајдуци знају за љубав према ближњем, јер кад су видели како племениту душу има кадуна чије су дворе намеравали да опљачкају, они мењају одлуку, јер

*Ко би каду на муке удрио,
Та би душа Бога не виђела.*

А ближни је по народној песми, као и по Еванђељу (Лука 10, 25-37), не само рођак рођаку, нити само Србин Србину, него сваки човек без обзира на веру и нацију. Српски јунаци које народни песник описује не устежу се да кажу: „Богом брате, Коста Циганине“ и „Богом сестро, Туркињо девојко“.

Ето то је православље у српским народним песмама. Ми ту видимо остварену Христову параболу о Цркви као квасцу стављеном у брашно, које треба да укисели цело тесто. Како има много песама у којима се не примећује утицај Православне Цркве, то су они слојеви брашна које квасац није успео да укисели, ипак је у накнаду за то у многим примерима утицај Православне Цркве на дух српског народа, а преко овога и на српску народну поезију, очигледан. Црква, слично сејачу из оне друге Христове параболе, сеје иако зна да ће свако зрно донети род сто од сто, него нека само шездесет од сто, нека тридесет од сто, а нека ништа (Лука 8, 5-15; Матеј 13, 18-23).

Др Лазар Милин

СРЕЋА ДЕЦЕ НИЈЕ У БОГАТСТВУ КОЈЕ ИМ РОДИТЕЉИ ОСТАВЉАЈУ

Родитељи се најчешће заокупљају оваквом помишљу: „Шта ћу оставити деци својој да имају после моје смрти?“ Та мисао је можда и добра, јер, заиста, ко се, ако не родитељи, мора старати о срећи своје деце у будућности? Али та иста помисао постаје грешна и штетна уколико она прекорачи границе. А код многих она често прекорачује те границе. Колико око себе видимо људи да штеде новац, најпре без неке нарочите привезаности за њега, како би осигурали своју децу, да би затим та чуварност и штедљивост временом прешла у грамзивост, тако да човек, ни сам не будећи свестан тога, почиње да се страсно везује за новац, постаје шкрт, и тај новац, само новац, испуњава сав његов живот. У том случају родитељима више није ни до хришћанског васпитања. Они не усађују деци страх Божији нити љубав према Богу, и чиме се све то завршава? Деца која нису васпитана у Закону Божијем углавном се већ у најранијем детињству у потпуности приволевају световним задовољствима, а уколико им умре отац или мајка и у њихове руке доспе новац који је са толиком грамзивошћу за њих стицан, та деца до краја пропадају.

И заиста, у последње време видимо много примера који потвр-

ђују ову нашу тврдњу. Уколико отац не обраћа пажњу на духовно и морално васпитање свога сина, него се стара само за то да му остави што више земаљских добара, син његов тајно од оца шкртице води неуредан живот, док после очеве смрти веома брзо он све имање проспе и целокупно богатство које је за њега са толиким трудом стечено нестаје нетрагом.

Шта из овога следи? Пре свега, закључак да се родитељи морају бринути о духовном богатству, а не само о трулежном богатству које ће оставити својој деци. Дакле, дужност је родитеља да васпитају децу у вери и благочестивости. Затим, на родитељима је задатак да деци не остављају у наслеђе новац, него пре свега пример властитих добрих дела, и најзад, да судбину деце у будућности не повере новцу него Богу. Тада ће деца заиста бити срећнија, зато што ће бити са Богом, и Бог ће пребивати са њима. Један од Светих Отаца о овоме учи на следећи начин: „Зашто“, - пита он шкртог оца, - „не дајеш милостињу потребитима? Склон си да кажеш: „Свагда видим пред очима својим децу своју, и желим да им оставим богатство“. Али ако им све оставиш, нећеш имати сигурне чуваре свога богатства. Уколико, међутим, препустиш Господу да се Он

стара и промишља о њима, ово ће бити много веће од ризница богатства. Препусти децу Промисли Божијој, јер Бог им је тело са-здао и душу, живот им је даровао, и свима отворио ризнице свога богатства. Желиш ли да децу своју оставиш са богатством, нека им Бог буде дужник јер си ти раздавао милостињу сиромасима, и велику ће награду задобити“.

Према томе, јасно је да срећа наше деце није у новцу него само у Богу, а Бог ће, као што видите, постати њихов чувар и заштитник само уколико их са дубоком вером препустимо Њему, и ако се будемо старали да делима милосрђа низведемо на њих милост Божију. Оканимо се прекомерног старања о световној срећи и материјалном благостању своје деце, него се пре свега побринимо за то да им оставимо у наслеђе богатство непропадљиво; а ради тога ћемо настојати да у њима укорењујемо и укрепљујемо духовни живот, да им од најранијег узраста усађујемо љубав према Богу и ближњима и здраве појмове о православној вери, да их учимо да одлазе у храмове Божије, да их удаљавамо од рђавог друштва, да им сами служимо као добар пример, и уопште да их подижемо по Апостолу „у васпитању и науци Господњој“ (Еф. 6,4). Управо то ће бити за децу нашу богатство непропадљиво, које ће им увек добро доћи. Амин.

Свештеник
Виктор Гурјев
Минеји за чишање
у йоукама

СУПРУЖНИЦИМА БЕЗ ДЕЦЕ

(Из житија Светог Алексија,
човека Божијег)

Није све брачнике Господ благословио потомством. Има и оних који су, живећи у браку, ипак без порода. Неки бездетни супружници предају се унији и безнађу, други се лече код свих могућих лекара, трећи одлазе чак и врачарама и маговима, четврти... не може се набројати коме се обраћају и куда све одлазе бездетни супружници у нади да ће се ослободити своје недаће. Шта поручити таквима на уразу-мљење? Чиме их утешити? Какав им савет дати? Ево шта бисмо им саветовали: најпре - да не очајавају због тога што немају деце; а затим, да поуку о томе како да се поставе у таквим околностима, приме од родитеља Светог Алексија човека Божијег, Јефтимијана и Аглаиде, који дуго времена бејаху без порода. Ови супружници заиста нам могу пружити поуку на спасење.

Јефтимијан беше велможа и живљаху у Риму у доба благочестивих царева Аркадија и Хонорија. Био је изузетно богат: да бисмо поткрепили ову тврдњу, доволно је да наведемо како је имао три хиљаде слугу. Све је, дакле, имао Јефтимијан, изузев деце, а баш њих је тако жарко желео! И шта је чинио да би се од бездетности избавио? Био је необично добар према свима; строго се држао заповести Господњих; свакодневно је постио до трећег часа после поднева; свакодневно је поста-

вљао три трпезе за удовице, сиромаше, путнике намернике и болеснике, и тек када би све њих нахранио, сео би да обедује заједно са монасима. Када би се неког дана појавило мало сиромаша за трпезом, Јефтимијан би жалостан падао на земљу и говорио: „Недостојан сам да ходам по земљи Господа Бога мога!“ А супруга његова Аглаида такође беше жена благочестива, богобојажљива, милостива и дарежљива. Пошто није имала деце, она се стално молила овако: „Господе, погледај на мене, недостојну слушкињу Твоју, и разреши неплодност моју, да бих се и ја могла мајком називати.

Даруј нам сина, како бисмо мој супруг и ја имали утеху у животу и онога ко ће се о нама побринути у старости!“ И услишио је Господ молитву њену, подаривши им сина Алексија, који је касније сав свет задивило подвизима својим.

Видите ли, дакле, бездетни супружници? Да би имали порода, Јефтимијан и Аглаида нису обилазили лекаре, врачаре и ко зна кога још, него су живот свој проводили у чињењу добрих дела и у молитви. Та добротина и молитве уродили су плодом: Јефтимијану и Аглаиди подарено је оно

за чиме су толико жудели, њихово највеће благо - син. Према томе, ако немате деце, немојте предузимати безумну трку и обилажење ко зна каквих људи, него се боље угледајте на родитеље Светог Алексија; поступајте попут њих, и то ће бити најделотворније средство да Господ и вама пород подари. Тако и мора бити: Јер коме Господ највише помаже? Онима који су врлином испуњени. Чија молитва најпре до Бога доспева? Управо таквих људи. Чините добра дела, дакле, и молит се, па ће и молитва ваша, нема сумње, бити услишена. Амин.

Свештеник
Виктор Гурјев
Минеји за читање
у ђоукама

ДВА НОВЧИЋА

Неки брат упита старца: „Да ли сматраш да је исправно да задржим за себе два златна новчића, за случај да се разболим?“ А старац, расуђујући о његовој помисли тако да он жели да их задржи, рече му: „Да.“ Брат се врати у своју келију, али поче да га мучи помисао: „Да ли ми је старац рекао истину, или не?“

Опет оде код старца: направи метанију и рече му: „За име Господа, реци ми истину, јер ме много муче помисли због она два новчића.“ Тада му старац рече: „Тако сам ти рекао зато што сам увидео да си хтео да их задржиш. Али није добро задржавати за себе више него што је за тело неопходно. Ако дакле задржиш та два новчића, положићеш наду на њих. И ако се деси да их изгубиш, Бог се више неће старати за тебе. Пренесимо на Господа бригу своју, јер Он се стара за нас.“

Из Сѣларечника

ЗАБОРАВЉЕНИ ПУТ ИСТИНСКОГ БОГОПОЗНАЊА

Као даске апостолске лађе нама служе списи отаца и спасоносни плач. На тим „даскама“ ћемо се и спасавати и улазити у ново, духовно и разумно биће. Јер, старо, вештаствено и телесно биће пропада и руши се. Оно је „песак“ о коме Спаситељ говори: „Неће опстати кућа зида на на песку“ (уп. Мт. 7, 26-27). Неће опстати, такође, ни једна душа која себе гради на песку земаљских похота и телољубља и на песку спољашње побожности: и она ће се разрушити. Списи отаца и покајни плач пред Богом је јединствена спасоносна основа, на којој може опстати дом душе и одолети разорењу.

Живо и благодатно руковођење за нас је нестало и ишчезло. Чак и спасоносне књиге ишчезавају систематски и по утврђеном плану. Живо руководство се налазило у монаштву међу искусним трудбеницима „умнога делања“. Међутим, само монаштво је посвуда осиротело изнутра, у „умном делању“, изгубивши тајну новог бића. Осиромашење се збило давно и неприметно.

Још у XIV веку преподобни Григорије Синаит се жалио да је прошао сву Атонску Гору и да је међу хиљадама инока нашао само три сасуда благодати, који су имали извесно поимање о „умном делању“ (еп. Игњатије Брјанчанинов, том II, 300). Наш, пак, благовљени епископ Игњатије Брјанчанинов је пре сто година писао:

„Они су сада ретки: чак се поуздано може рећи да их нема“.

Може се сматрати нарочитом Божијом милошћу уколико човек, измучивши се и душом и телом у монашком живљењу, на крају неочекивано, негде у некој забити, нађе сасуд који је изабрао Бог који не гледа на лице, тј. ништаван у очима људи, а преузнесен пред Богом. Зосима је у безљудној зајорданској пустињи сасвим неочекивано нашао велику Марију. Због коначног оскудевања у духоносним наставницима, отачке књиге остају једини извор коме се гладна и жедна душа може окренути да би стекла суштински „неопходна познања у духовном подвигу“ (епископ Игњатије Брјанчанинов, том II, 300).

Манастири, тј. чувари „умне светлости“ су разрушени стога што је само монаштво срушило темеље манастира, тј. оставило „умно делање“. Напуштање „умног делања“ и увећање манастира у последњим временима кроз стицање спољашњег богатства и славе, те обузетост спољашњим поретком и раскошју беше тежак грех и дрско нарушавање монашких завета. Друготрпљење Божије није истрпело нарушиоце завета, те их је предало страшном суду: манастири су разрушени и монаштво је разорено.

Призвање монаштва није се састојало у ношењу црне одеће одрицања. Живети световно, одвојено од света у манастирима, није

представљало монаштво. И путем спољашњег, унакаженог монаштвом ишли су многи, не схватајући умни, скривени смисао истинског Божијег иноштва.

Они који су волели световни живот под монашком одећом беху спољашњи монаси. Међутим, спољашње монаштво није имало благослов од Господа Бога.

Нови Адам, Богочовек, Господ - Спаситељ беше Родоначелник новог, другачијег човечанства. И монаштво је било призвано да буде носилац тог другог, новог богочовечанског живота. За њега му је био указан благодатноделатни „умни пут“, тј. одрешење умне душе од мислене одежде овога света: од помисли, маштања и похота плоти и удаљавање у монашку обитељ - у другачије живљење, те удаљавање у други, невештаствени, духовни, анђелски и умни живот.

Са губитком „умног живљења“ монаштво је пред Богом изгубило право на постојање. Умно живљење је било корен духовног постојања монаштва, тј. његова душа. Када је корење посечено, дрво монаштва је увело и умрло. Са губитком унутарњег, није се дуго одржало ни спољашње: оно се разлетело као прах који развејава ветар.

Катастрофа која је погодила монаштво могла се видети већ поодавно. Међутим, њу нису видели сви, него само духовно прогледали монаси. Њу је јасно видео благодатни епископ Игњатије, који је још у своје време писао:

„Монаштво у Русији и свуда одживљава рок који му је дат. Савремено монаштво је изгубило правилан појам о умном делању. А без умног делања монаштво јесте тело без душе. Стога и не очекујем

обнову монаштва“ (еп. Игњатије Брјанчанинов, том II, стр. 312).

Сада смо и ми видели испуњење тих богонадахнутих, страшних и пророчанских речи. Манастири су као темељ Православне Русије завршили своје, а са њима и монаштво као темељ и душа Православног Хришћанства. Оно је одживело свој век и ишчезло. Кад је у монаштву нестало „умно делање“, нестало је и оно само, с обзиром да Богом беше призвано на свештено делање. Са ишчезавањем, пак, монаштва као живог носиоца духовног постојања човечанства, у хришћанском свету су се пројавила страшна знамења краја света, знамења његове неизбежне катастрофе, његовог коначног распада и разлагања. Јер, монаштво је било „со“ која га је чувала од коначног трулења. Кад је сама „со“ изгубила снагу, свету је дошао крај.

Спаси ме, Господе, јер нестало преподобнога (Пс.11,2).

Човеков свет је духовно осиро-тео, остарио: он више не може да пружи оне који могу да сместе и носе у себи ту тајну. А тајна света јесте тајна Хришћанства, Христова тајна. Свет је постојао ради те тајне. Кад ишчезну носиоци те тајне ишчезнуће и сам свет. Носиоци те тајне су били свети монаси. Монаштво је држало свет.

Када је људски свет духовно осиромашио и овештастио се, људски дух се коначно преобразио у плот, у материју и више не може да да духовни материјал који је погодан за умно, невештаствено и божанствено постојање. Стога даљи опстанак вештаственог, телесног света нема смисла: њему мора доћи крај.

Јер, материјал (тј. људска и материјална средина) и човечанство постоји само ради развијања чо-

вековог духа, тј. постоји до момента његовог коначног самоопределења за добро или за зло, за светлу духовност или за тамно и плотско овештаствљење.

Уколико је за себе изабрао тамно, плотско, материјално овештаствљење и коначно се окренуо на његову страну, дух се уједно и определио. Он је тиме у себи умртвио могућност светлог духовног постојања и могућност благодатног развоја светле бесмртности у области необухвативе вечности.

Преобративши се у плот, у материју, дух је пао под власт њеног незаобилазног закона распадања, трулења и смрти.

Ишчезавање монаштва као духовног постојања човечанства и свеопшта мржња према њему и према Хришћанству јесу карактеристични, најсуштаственији и неоповрзиви знаци краја вештаственог света и овештаствљеног духа. Мржња према Хришћанству је веома изражајно знамење духовне опустошености мрзите-

ља и коначног пада духа у плот, у вештаствено и похотљиво-плотско постојање. И мржња према монаштву је карактеристично знамење унутарњег распада духовне личности и њене свеукупне посветовњачености, тј. њеног коначног краја. Оно је суштинско сведочанство о обезбоженој души, која се претворила у „тело и крв“, који су туђи Хришћанству.

Онај ко не схвата монаштво, не схвата ни Хришћанство. Онај ко мрзи монаштво, мрзи и Хришћанство, мрзи и Господа Христа, па макар и веровао у Њега. Таква вера није спасоносна: она није вера отаца и није православна. То је јеретичка, секташка, антихришћанска вера.

У последња времена сав свет (и безбожни и такозвани „духовни“) захваћен је том вером, која је испуњена духом мржње према монаштву. Непомирива, смртна мржња према монаштву сјединила је и сродила два дијаметрално-супротна света: светољубље, антихришћанство које се назива хришћанством сјединило се са безбожјем и богоборством.

Светољупци су скривени, унутарњи непријатељи Хришћанства, који својим гордим, телољубивим живљењем поричу Божије постојање. Стога су се они у јединству са безбожјем сјединили у мржњи према самој души Хришћанства, тј. монаштву, показујући своју коначну и непомириву мржњу према Христу и пројављујући своју припадност духу антихриста. А дух антихриста је зловни дух: он је телесан, земаљски, вештаствен, ограничен, и стога погибелјан, газећи свете заповести Господа Христа. Он мрзи живе носиоце тих животворних заповести Живога Бога. У том духу је скривена тајна краја или (да се

изразимо језиком Јеванђеља) тајна жетве, на коју је у причи указао Спаситељ.

Мржња према монаштву је најстрашније знамење коначно формираног богоодступништва, тј. „тајне безакоња“, која је прикривена расом побожности. То је знамење краја Хришћанства и краја земље.

Ма како чудно изгледало, у историјском кретању носилац те мржње према монаштву, па и према Хришћанству, било је свештенство (мишљење оца Јована о противљењу свештенства монаштву односи се на двадесете године двадесетог века у којима су постојали јеретици и свештенство које је припадало „обновљачима“), тј. предстојатељи престола. Савремено свештенство и свет и сада гледају на монаштво као на свог најљућег непријатеља, односећи се према њему са смртном мржњом.

Мржња тамног, непросвећеног, паганског света и мржња богоодступничког „дела“ свештенства према монаштву није случајна. Њена историја потиче од најстаријих времена Цркве Христове. Аријанство, несторијанство, иконоборство и друге јереси (које су потресале Цркву) веома су снажно на себи осетиле духовну силу монаштва. Стога га оне и мрзе и стога и желе да оно буде уништено.

Мржња према монаштву, која се пројавила у наше време (и коју још нису сви уочили), јесте тајанствени знамен коначно завршеног богоодступништва. Она неоповрзиво сведочи да је за Хришћанство и за монаштво (као носиоце Христове тајне) наступила Гетсиманска ноћ: Јуда руководи тамном и злом масом и ученик Христов је заштитник богоуби-

ства. Та јеванђелска слика је страшно знамење и грозно пророчанство о нашим данима. Њу не треба заборављати.

Та ужасна слика знамења пројавила се у изразитом и силном „обједињавању“ безбожништва са богоодступнишвом. У њему је скривена тајна краја или (речено јеванђељским језиком) тајна жетве, коју је сам Спаситељ предсказао причом:

У време жетве рећи ћу жетеоцима: Саберите најпре кукољ и свежите га у сноплe да се сажеже (Мт.13,30).

Свеопште, дакле, уједињење и световних и „духовних“ у мржњи према монаштву (као према суштини Хришћанства) и њихова свеопшта жеђ за уништењем и невиних остатака монаштва (који су опстали после разарања манастира) јесте тајанствено „свеживање кукоља у сноплe“ пред крај и пред огањ. Невидљива рука анђела их спрема за огањ. Ујединило се оно што је туђе Хришћанству. Ујединило се „тело и крв“, која је туђа духовном постојању, туђа Царству Божијем: оно и мо-

ра бити сажежено Судом Божијим. Уколико се погледа, пак, на њихов телољубиви живот без икаквог страхопоштовања (прикривен расом), може се видети да су већ и сада сажежене савести. Пре вечног огња они су већ горели у пакленом огњу неугасивих страсти похлепе, телољубља и узајамне мржње.

Видевши ту пророчанску тајну, остатак Хришћана треба да подигне главе своје увис, да узвиси ум према Горњем, да усили „умно делање“ и да се ухвати за унутрашње, тј. за пажњу према помислима, за невештаствено делање светих отаца, које нас једино може одвести од вештаственог, плотског, пропадљивог живљења. На том путу они нас могу руководити богонадахнутим списима. Једино тиме се може спасти „умна личност хришћанска“ од коначне и неминовне пропасти.

Јер, живог руковођења нема. Сада је нестало духоносних отаца и благодатних стараца који би нам непогрешиво указивали на пут спасења. Стога се и морамо ухватити за списе отаца, као за спасоносне „даске“ апостолске лађе. Стога се и морамо спасава-ти том „даском“ и покајничким молитвеним плачем.

Пут нам је указан: од спољашњег ка унутарњем, ка пажњи у односу на помисли и ка непрестаној молитви.

Онај ко је унутра налази се на правилном путу. Јер, по сведочењу свих отаца, само је унутрашњи живот истински хришћански живот.

Отац Јован
Журавски
Тајна Царсѿива
Божијег

ДУХОВНА ТАЈНА 99-ГОДИШЊЕГ РУСКОГ СТАРЦА ЈЕРЕМИЈЕ АТОНСКОГ

Свако од нас се на свом животном путу стално суочава са позитивним и негативним догађајима, поступцима и искуством. При томе, оно што је добро и позитивно ми често олако заборављамо, као нешто што се подразумева или је свакидашње, док негативне тренутке дуго памтимо хранећи се њима у свом бесу и непријатељству према нашим увредиоцима.

Понекад прођу и године, али старе увреде нас једнако не напуштају, цепајући наша срца... Могло би се помислити да је то природна људска особина, али колико је она природна са хришћанске тачке гледишта? Шта у ствари човек треба да памти, пролазећи кроз тешка искушења и невоље које нам често Бог шаље на нашем животном путу?

Да се замислим над тим мене је навео недавни разговор 99-годишњег схиархимандрита Јеремије (Аљехина) из руског Свето-Пантелејмоновског манастира на Светој Гори са познатим руским емигрантским ствараоцем, који ми је препричао старчев духовни син монах Јермолај (Чежија).

Мало ко зна да се иза љубвеобилног и веселог осмеха који не силази с лица оца Јеремије заправо скрива горчина страдања и бола које је он преживео у совјетским и немачким логорима и избеглиштву. Имајући столетно животно искуство (рођен је у Луганшчини 1915. године!) био је у прилици да претрпи много тешких искушења и тешкоћа, после којих многи не би били способни да остану у здравој памети, да не постану сурови и у свом срцу са-

чувају веру и љубав према ближњима.

Његово детињство одвијало се у годинама безбожне револуције и грађанског рата. Као дечак је заједно са целом својом породицом био протеран у Сибир од стране совјетске власти. Услед екстремних услова и будући без

крова над главом, тамо су му од глади и хладноће на његове очи страдали родитељи, браћа и сестре. Из некада огромне козачке породице Аљехиних, чудом Божијим, он је једини остао жив. Побегавши из логора, будући старац је неколико година лутао, покушавајући пешице да се докопа своје родне грудне Украјине. Запосливши се 1935. године као обичан радник у металуршкој фабрици у Мариуполу, он није пожелео да се одрекне своје вере и придружи Комунистичкој партији, отворено изјавивши да је православни хришћанин. Због тога је изнова био изложен опасности од

прогона и хапшења. Са доласком пак Немаца 1941. године присиљено је депортиран на тешке послове у Немачку и ту доспева у концентрациони логор. Будући старац је током дуге четири године опет имао прилику да се суочи са понижењима, глађу и нељудским условима живота.

Изненађујуће је да, без обзира на проживљена страдања и тугу, он није постао суров, сачувавши у срцу непоколебљиву веру у Господа. И када су га 1945. године ослободили, на питање совјетског официра - чиме планира да се бави у будућности? - одговорио је да жели да проведе остатак свог живота у служењу Господу. Може се само замислити каква је била реакција совјетског официра... Само је чудом Божијим избегао ново хапшење.

Није му се дало да одмах по повратку у своју домовину постане свештеник. Због тога је био принуђен да се запосли у пекари у Луганску. Током овог периода будући старац се суочио са много нових искушења, па чак и прогона због вере, али га ништа од тога није сломило. Штавише, нови талас атеистичког напада на религију под Хрушчовом покренуо га је да донесе одлуку о коначном напуштању света и потпуном посвећивању свог живота служењу Богу.

Тако је у 42. години (у јануару 1957. г.) Јаков Аљехин у Одеси примио монашки постриг под именом Јеремија, а затим добио и свештенички чин. Ни његов пут на Свету Гору Атонску није био једноставан. Сазнавши да ће 1960. г. из Псково-Печерског манастира неки од монаха бити упућени на службу у руски Атонски Свето-Пантелејмоновски манастир, отац Јеремија, по савету свог духовника - бившег члана те светогорске обитељи преп. Кукше (Ве-

личка, + 1964.) Одеског, такође предаје одговарајућу молбу. Али у тим годинама било је крајње сложено доспети на Свету Гору. Целих 14 година о. Јеремија је чекао дозволу. И ипак, упркос свим тешкоћама, 1974. г. Патријарх константинопољски Димитрије од шест монаха из СССР-а изабрао је баш њега и издао му одговарајућу дозволу за насељавање на Светој Гори Атонској. Од тог тренутка о. Јеремија, који није чак ни маштао о таквој благодати Божијој, без прекида се подвизавао на Светој Гори, поставши касније и игуман руске светогорске обитељи.

Оцу Јеремији је данас 99 година. Од тога тачно 35 година је игуман руског Свето-Пантелејмоновског манастира на Светој Гори.

Без обзира на такав статус, баћушка увек остаје једноставан у комуникацији и свакодневном животу, некористољубив, аскета, строг и захтеван према себи, а истовремено и веома добродушан и пун љубави како у односу са братијом, тако и према ходочасницима, независно од њиховог социјалног статуса и положаја. Једном речју - монах. И што је најважније, како се показало, он за све у животу захваљује Богу и стално се моли за све људе, посебно за оне који су му нанели толико патње и бола.

Тако је старца Јеремију (Аљехина) у Свето-Пантелејмоновском манастиру посетио његов дугогодишњи пријатељ - један познати руски емигрантски стваралац (чије име ја свесно не наводим), који је као и баћушка окусио горку чашу страдања у совјетским и немачким концентрационим логорима. Заподенуо се пријатељски разговор и узајамно евоцирање успомена...

Један од присутних монаха почео је да испитује госта о проживљеним мучним данима у совјетским концентрационим логорима. И гост је поделио своје невоље и болове, нагласивши да су људи у логору били гори од паса, невероватно сурови и да су им се исмевали... А онда је у том тренутку додао да отац Јеремија може да исприча исто толико ужаса, јер су тамо сви прошли исто. И обратио се оцу...

Отац Јеремија је, мало поћулавши, некако спокојно и побожно одговорио: „Да, да, сећам се... Сећам се кад су моји родитељи страдали, командант логора ме је позвао, дао ми три рубље за ситне трошкове и посаветовао ме да ноћу побегнем. И ја сам побегао. Три године сам лутао, пешачивши од села до села, и нигде ми људи нису давали да умрем од глади нити су ме остављали без хране, макар и ризиковали због мене. Бог је слао добре људе. Сећам се. Хвала за све Господу!“

Саговорници су осетили извесну нелагоду и да би се некако пребацили на следећу тему присутни монах је упитао госта о не-

мачким концентрационим логорима. Гост је почео да прича како је у нацистичким логорима било још горе и да се он при сусрету с Немцима још увек тешко суздржава... Не може да заборави сва понижења која су морали да поднесу. И додаје да отац Јеремија такође може да исприча какви су тамо нељудски услови били...

Отац се опет, мало заставши, осмехнуо и као да се сетио нечег пријатног, одговори на то: „Да, да, сећам се... Сећам се немачких жена које су сваки дан долазиле и бацале нам кроз бодљикаву жицу хлеб да не бисмо умрли од глади. Њихов хлеб је био тако укусан, да се ја још увек сећам његовог укуса. Хвала за све Господу!“

Замисливши се над изреченим био сам запањен како старац Јеремија преживевши толико бола, страдања и тешкоћа, не само да није постао суров и да није изгубио веру, него још након тих тешких искушења памти само оно што је било добро... Он прича о тим ужасним догађајима у свом животу с осмехом, као о нечем пријатном. И што је најважније, за све захваљује Богу.

У томе, очигледно, и лежи духовна тајна старца Јеремије. Тајна његовог унутрашњег подвига и дугог живота. Овде лежи и одговор на питање шта треба да памтимо након тешких животних искушења и невоља, које нам шаље Бог... То и јесте рецепт духовног оздрављења и помирења нашег друштва.

(Састављено по причама духовног чеда оца Јеремије - монаха Јермолаја)

Сергеј Шмељ
Руски Ајџон

Са руског: Наташа Јефтић
Извор: www.Pravoslavie.ru

ОНИМА КОЈИ СЕ У БОЛЕСТИМА ОБРАЋАЈУ ЗА ПОМОЋ ВРАЧАРИМА

Нажалост, браћо, и до дана данашњег може се срести доста људи који у болести и немоћи остављају наду на Бога и уздање у лекаре и траже помоћ од врача. Тешко је гледати како неки неук човек, дошавши код неког преваранта или надрилекара који лечи уз помоћ мрачних сила, њему пружа и последњу пару, понижава се пред њим, осећа страх и трепет, и скоро што га не обоготворава. Где је после тога, браћо, наш Господ, Заступник и Помоћник у невољама које нас сналазе? Где је завет који смо дали при крштењу о одрицању од сатане и од свих дела његових? Какви смо ми онда хришћани?

„О, колико је пута боље умрети“, - вели Свети Јован Златоуст, - „него одлазити к непријатељима Божијим! Има ли средства које лечи тело а душу упропашћује? Каква је корист човеку да овде задобије незнатно олакшање, а да на оном свету буде послат у огањ вечни заједно са демонима? Чујте шта се једном догодило. Разболе се цар Охозиија, и пошто је изгубио наду на помоћ Божију, послао је по врачаре. Али пророк Илија срео је слуге Охозиијине и рекао им: „Идите, реците своје цару: пошто си Бога оставио и послао људе своје демонима да се распиштају за здравље твоје, Бог ти је одредио да не устанеш са одра свога него да умреш пре времена“. Тако превремена смрт задеси и све оне који одлазе врачарима. Свети Апостоли су врачање проклели, а Свети Оци су на саборима одбацили и одлучили од светог Причешћа све који одлазе врачарима и ставили на њих строге забране. Дакле“, - наставља васељенски учитељ, - „оканите се, браћо, проклетог врачања да не бисте при-

мили муку вечну. Рећи ћете: не можемо да трпимо тешке болове. Сетите се Јова који је у страшним ранама лежао седам година, али није тражио помоћ од врачара него је говорио: Боље ми је да умрем него да Бога увредим.

Сетите се још и ослабљеног који је тридесет осам година провео лежећи на одру и није завапио за лекарима, није кренуо к врачарима, него је чекао помоћ од Бога. Сетите се и Лазара, гладног и болесног, којије читав живот лежао крај капије богаташеве у срамоти, остављен од људи, али није прибегао врачарима. Ако су они тако тешке болести и муке поднели без роптања, какву милост ми можемо очекивати од Бога ако ћемо и у лакој немоћи одлазити маговима и врачарима? О, хришћанине, као што се злато чисти огњем, тако се и греси наши чисте болестима. Сети се мученика, пророка, апостола - какве су они

муке поднели? Не заборави да што више у овом веку неко подноси невоља или болести, утолико ће већу награду задобити у Царству Небеском. Врачари неће избавити од болести, а ти одлазећи к њима чиниш грех велики и тешки, јер оставивши Бога одлазиш демонима, и какву ћеш онда милост примити од Господа, или како ћеш Га призвати у молитвама? Зашто строваљујеш у погубао душу своју? Какав ћеш Богу одговор дати? Како ћеш у храму Божијем присуствовати? Како ћеш се Светим Тајнама причестити? Како ћеш Реч Божију чути? Остави, дакле, врачаре и поднеси болест своју са благодарношћу, па ћеш у дан Суда задобити удео заједно са светим мученицима“.

Чиме да завршим беседу своју браћо, после оваквих речи Светог Златоуста? Завршићу је питањем: јесте ли чули колико је погубно по душу одлажење врачарима, и задобијате ли за тело макар и најмању корист од тих слугу сатане? Осврните се око себе па жљивије и реците ми: чија су лица искривљена, чије су очи следеле, чији су удови ослабљени, ако не од људи који су к врачарима одлазили? Није ли то очигледан знак казне Божије за оне који тако чине, и није ли то очигледан доказ немоћи оних који лече посредством мрачних сила?

Зашто онда тражити помоћ од њих и зашто Бога гневити? Према томе, манимо се овог наопаког обичаја и у болестима притецимо Творцу нашем, Лекару душа и тела наших. Амин.

Свештеник
Виктор Гурјев
Минеји за чишање
у ѿоукама

ПРИЧЕШЋИВАЊЕ

Без припреме се не сме приступати причешћивању Светим Тајнама, као што и говори Свети апостол Павле: „Човек нека испитује себе и тако од Хлеба нека једе и од Чаше нека пије. Јер који недостојно једе и пије, суд себи једе и пије, не разликујући Тела Господњег“ (1. Кор. 11,28-29). У чему се, дакле, састоји припрема за примање Светих Тајни?

Свети Јован Дамаскин о овоме расуђује на следећи начин. „Многи примају Тело Христово просто по обичају, а не онако као што треба по закону, чистим умом и чистим помислима, током светог поста и у пасхално време. Пре свега, неопходно је свети пост провести у чистоти и очистити савест своју, и тек тада се причестити. У противном, човек неочишћен неће бити достојан да окуси од Трпезе Христове. Сетите се да су још у Старом Завету људи приступали жртвама са страхом и претходно се чистили. А ми нечистим рукама примамо Тело и Крв Христову, и чинимо то без страха, док од њих и анђели дрхте. И ти, хришћанине, знаш да долази време за причешћивање, а не припремаш се за примање причешћа. Помисли: можеш ли смрадних усана приступати земаљском цару? Како се усуђујеш тако приступати Цару Небеском? Зар не чујеш шта се возглашава у Цркви: „Ви који сте оглашени (= не-

крштени) изиђите, и ви који нисте у покајању немојте примати!“ Зато нека Светом Причешћу приступају само достојни, а недостојни нека се не причешћују, јер они само на суд себи примају Свете Тајне, на осуду и на муку. Зато свештеник и возглашава: „Светиње светима“, то јест, нека приступа онај ко је свет. При томе није речено просто чист, него свет. А „ко једе Хлеб овај и пије Чашу недостојно крив је Телу и Крви Господњој“.

Ето, дакле, у чему треба да се састоји припрема за примање Светих Тајни. Као прво, неопходно је приступати Светим Тајнама са чистим умом и помислима. Друго, неопходно је одржати пост у чистоти, треће, очистити се покајањем, и четврто, приступати са страхом.

Да ли је овим све речено? Не: неопходно је још приступати и са љубављу и вером, као што и поручује Света Црква: „Приступимо

са вером и љубављу, да бисмо били удеоничари живота вечног“. То и јесте оно најважније. Стога, припремајући се за причешће онако како је речено, нећемо заборавити ни на веру и љубав. И зато, приступајући Светој Чаши, нека сваки од свег срца говори: „Верујем, Господе, и исповедам да си Ти заиста Христос, Син Бога Живога, Који си дошао у свет да грешнике спасеш, од којих сам први ја; са љубављу Ти приступам, јер си Ти излио мене ради пречисту Крв Твоју, помирио ме са Оцем Твојим и избавио ме од греха, проклетства и смрти!“ Тако говори док приступа Светој Чаши, и онда ћеш примити Свете Тајне не на суд или на осуду, него на опроштај грехова и на живот вечни. Амин.

Свештеник
Виктор Гурјев
Минеји за читање
у ѿоукама

СВАЂА

Двојица стараца су живели као монаси заједно много година и никада се нису посвађали. Рече један од њих другоме: „Хајде да се и ми бар једном посвађамо као сви остали људи.“ А други одговори: „Ја не умем да се свађам.“ А брат му рече: „Ето, ја ћу ставити између нас једну циглу. Ја ћу рећи да је моја, а ти онда кажи: „Е, није твоја, него моја“ и то је почетак свађе. И заиста ставише циглу. Један рече: „То је моја цигла.“ Други рече: „Е није, него моја.“ Онај први онда рече: „Е, ако је твоја, узми је и иди.“ И одоше, не пронашавши разлог за свађу.

РУСКО - СРПСКА (ИСТИНИТА) ПРИЧА

за бајковито
Божићно предвечерје

У бајковито Божићно предвечерје не мисли се о лошим стварима. У старој години остају тужне мисли, неурађена дела и стваралачки неуспеси. Пред величином наступајућег празника све увреде и сузе изгледају мале и смешне.

Некако, потпуно неважне постају и вести о амнестији олигарха, о дешавањима у свету естрадних звезда и о приватном животу чиновника Тмутараканске области.

И без обзира што на прелепу јелку у центру Ростова не падају снежне пахуље већ мале сиве кишне капи - рађа се жеља да чујемо добру причу, скоро бајку. Причу у којој је мудра и праведна старост окружена нежном љубављу и бригом. Где се часна и храбра дела хероја поштују и за време њиховог живота. Где дивне жене, здраве и срећне, сијају светлошћу доброте и материнства. Причу у којој се вечне вредности не замењују украсним папирима и чија се радња не мења у корист политичке ситуације.

Испричаћу вам причу о једној дивној руској породици која је, игром случаја, нити своје судбине заувек везала за Србију.

Овога часа, седећи у предвечерје Божића у удобној кући мени драгих људи, не могу ни да замислим ту бол која је пре неколико година, без куцања и најаве, страшном медицинском дијагнозом ушла у живот моје пријатељице Наталије.

У тешкој болести постоје само два пута. Први је једноставан и лукав - предати се пред невољом. Други пут је компликован, захтева много стрпљења и непрекидан морални подвиг. Болест нас суочава са избором: са ким смо ми? На чију страну ћемо стати? За православног човека одговор је јасан.

Примивши благослов свештеника из скромног донског храма, моја пријатељица је кренула на пут у Тројице Сергијеву Лавру да се поклати моштима светог Сергија Радоњешког.

Касна јесен у Русији није најбоље време за путовање - кренула је на пут по влажном времену и хладноћи која пробија до последње кости, изнурена боловима и са веома скромном сумом новца која је била строго распоређена: за карту до Лавре и назад, за свећу

пред иконом и за хлеб и чај који је за сваког Руса обавезан и ништа више. (На жалост, рад поштеност научника и овде се ретко вреднује великим новцем.)

Из Ростова се у Сергијев Пасад може доћи само преко Москве. Утонула у своје мисли и наде, и напавши се у вртлог Московског метроа, Наталија није ни приметила лукаву руку лопова који је исекао њену торбу. Немилосрдан зликовац је извукао из торбе и новчаник и све што је било у њему.

Није јој ни пало на памет да оде у полицију. Тамо би изразили саосећање, али не би урадили ништа више од тога. У Русији је „щипач“ лопов највише категорије, кога је практично немогуће ухватити после почињеног недела. Сузе су се сливале саме од себе, погоршавајући њену ионако тешку ситуацију. Збуњена и вођена само инерцијом замишљеног плана, Наталија је дошла до станице линијских таксија.

Поред ње се зауставио скроман ауто са непознатим страним таблицама. „Поштована! Реците ми како да дођем до Сергијевог Пасада?“, питао је човек за воланом, са једва приметним акцентом. Било је нешто добро и поштено у његовом меком руском изговору. Сигурно је поверење и исправност речи, њој тако потребних у том тренутку, било то што је приморало Наталију да без сумње замоли странца да је превезе до Лавре.

И тако, реч по реч, у топлом и удобном аутомобилу одужио се пут због уобичајене Московске саобраћајне гужве. Возач, средовечни Србин који је дивно говорио руски, добро је познавао историју

манастира, и дуго и лепо је причао о православљу у Србији. И ништа је није испитивао - ни шта се десило са (раније прекрасном модерном) кожном торбом, ни о сузама које су текле низ образе.

Некако једноставно и природно, у Наталијиним рукама се нашао поклон из Србије - мала пластифицирана икона Преподобног Симеона Мироточивог са натписом на нашем заједничком црквенословенском језику. Србин је испричао породично предање да су његови преци живели и радили у Смоленску. Да ли је то била истина или лепо смишљена прича, у том тренутку је било потпуно неважно - пред очима сапутника већ су се засијали златни крстови велике Саборне цркве.

Постоји један феномен на путовањима по Русији, који је странцима потпуно неразумљив. Да ли бескрајно пространство или чиста лепота пејзажа моје Домовине, приморава непознате сапутнике, баш као код Лесковљевог „Очараног путника“, да открију тајне странице својих најскривенијих мисли. Уз леп и искрен разговор, након чега су се срдачно опростили, Наталија и Србин су се разишли свако својим послом не знајући ни име свог сапутника.

Поклонивши се Светињама и помоливши се у Саборном храму Свете Тројице, Наталија се упутила у трпезарију да се мало одмори, попије топао чај и размисли како да стигне до Москве. Умивши се, спустила је руке у џепове свог капута махинално испитујући њихов садржај.

Тамо, у левом џепу, стајала је чиста марамица и један свежањ новчаница, који је био довољан не само за богат доручак, него и за превоз до куће. Десило се чудо словенске доброте.

Наташа, је уз много среће оздравила. Са својом великом породицом она живи у веселом и гостопримљивом дому. Има дивну ћерку и свој омиљено занимање у чијој основи лежи комадић српске душе.

Ко зна где је сада тај Србин? Дај Господе да ратна дешавања заобиђу његову земљу. Да његови стари родитељи још много година ујутру пију шљивовицу. Да његова супруга, заборавивши на амерички „фаст фуд“, недељом пече српску гибаницу са младим сиром. А његова деца и унуци да, прелиставајући странице правих књига, читају Његоша и Пушкина. Дај Господе да буде срећан и здрав.

Нису идеолози „новог светског поретка“ само за руског човека измислили стандардну негативну слику. Постоји и „српски“ стереотип кога у последње време посебно марљиво спроводе диригенти из Хага. На тој слици Србин је приказан са буквално свим измишљеним руским манама: као „похлепан, превртљив и окрутан“.

Не, моји вечни противници! Ми такви нисмо, и никада такви нисмо били. Неће бити по нашем мишљењу!

Јер је жива Русија! Јер је жива Србија!

Пише: Наталија
Пичурина

Превод: Редакција
СРБског ФБРейорџера

ДЕЦИ КОЈА СЛАБО НАПРЕДУЈУ У УЧЕЊУ

(Из житија
Светог Симеона Дивногорца)

Данас бисмо желели да поразговарамо са вама, децице која идете у школу. А повод је овај: иако сви ви учите и трудите се, ипак науке не идете свима од руке. Некоме је довољно да једном или два пута прочита лекцију и да буде спреман за час; а неки јадничак запне из петних жила, ноћима не спава, књигу из руку не испушта, и опет се догоди да до јутра ништа не научи - а онда, зна се: и учитељи се љуте, и другови се смеју, родитељи се жалосте, а и самом таквом (ђаку, наравно) не може бити лако! Баш таквих ђачића нам је понајвише жао, и таквима бисмо најрадије помогли. Уосталом, зашто смо се и латили овога посла? Учинићемо то, и одмах ћемо помоћи тим напаћеним душицама. Дакле, за почетак нека такви чују неколико случајева из житија једног Свеца. Надамо се да ће им ти примери показати шта треба да чине и како је најбоље да се понашају како би се добила разборитост и способност за учење, потребна за праћење градива које се предаје.

Једном приликом Преподобни Симеон Дивногорац удостојио се следећег виђења: угледао је Господа Исуса Христа како седи на престолу и мноштво праведника који Му притичу са свих страна.

Била је отворена књига живота, одвијало се суђење, и видели су се - са истока сладосни рај, а са запада место мучења. И чу Симеон глас Божији: „Слушај, дечаче, и сећај се онога што сада видиш. Труди се да угађаш Богу, како би се удостојио части која доликује Светима и задобио она неизрецива блага која су приправљена онима што љубе Бога“. На овоме се виђење завршило. Свети дечак запечатио је у срцу своје ове речи и почео се по њима владати. И шта се догодило? После овога, како се наводи у житију, Симеона је умудрила Божанска Мудрост, и оно што је до тога момента за њега било тајно и непознато, сада му је постало разумљиво и блиско. „И даде му се“, - вели агиограф, - „откровење недокучивих ствари и дивно виђење тајни“. Шта из овога можете закључити, децо? То да, ако желите да од Бога добијете разборитост неопходну за учење, морате се увек сећати Бога, свагда Му угађати и чувати у срцу страх Божији јер је Господ казао да воли оне који Њега љубе и да онима који Га траже дарује Свою благодат.

Даље: желите ли да добро учите, мање помишљајте на разноврсне послатице и фина јела, и у исхрани будите умерени.

Преједање и уживање у јелу, говорио је још као дете овај исти Свети Симеон, рађа нечисте помисли, помрачује ум, укорењује нечисте жеље, мисли човекове везује за зло. Ми који се закону Божијем учимо морамо се свега тога бојати, да не бисмо пали у чамотињу. Видите ли, дакле, због чега се неки пут не постиже успех уучењу? Зато што ђак сувише мисли своје везује за послатице, па му се ум помрачи и управља ка нечему што није добро. А при томе, само је по себи јасно, ни о каквој науци не може бити ни говора. Два се посла не могу обављати

истовремено, па се мора изабрати: или књига, или маштање о разноврсним послатицама, ђако нијама и поклонима.

И још нешто: ако вам учење, и поред великих напора, слабо иде, знајте да вам, када бисте били лењи, оно уопште не би полазило за руком, и зато се клоните лености као што бисте бежали од ватре. А да бисте је избегли, схватите да леност ђацима наилази од непријатеља нашега спасења - ђавола. Већ помињани Свети Симеон је

још као дете, видео сатану, а око њега војске демона; пред њима су у различитим облицима биле разновразне саблазни и разни греси којима демони уче људе, па и грех лености. Према томе, неопходно је, понављамо, да непрестано имате на уму да је леност од ђавола, и ко се њој ода, не само што неће учити, него се може десити и да потпуно пропадне.

Најзад, оно најважније: ако вам учење тешко иде, морате чешће, децо, прибегавати Богу са молитвом да Он просветли ваш ум, да отвори очи ваше, да вам да паме-

ти и закрили вас благодаћу Својом. Нека вам као пример за ово опет послужи случај из детињства Светог Симеона. Једном приликом, на празник Педесетнице, мали Симеон подигао је очи своје к небу и почео се молити овим речима: „Господе, Ти Који си послао Духа Твога Светога на Твоје ученике и апостоле, пошаљи и мени дар благодати Твоје и умудри ме, да се научим заповестима Твојим. А пошто си моћан да и из уста мале деце и одојчади чиниш Себи хвалу, учини да и ја почнем говорити речи живота вечнога“. Док се Симеон тако молио, пламтећи попут свеће, Дух Свети истога трена сишао је на њега и испунио мудрошћу и разумом његово срце, тако да је Симеон после тога почео тумачити много тога из Светога Писма, и нико не беше кадар супротставити се Духу мудрости који у њему живљаше.

И није само устима, него и списима својим он многе поучио, много места из Светога Писма разјаснио, и сви се дивљаху разуму његовом.

Ево вам помоћи за почетак, децо: сећајте се Бога непрестано, трудите се да Му у свему угађате и гајите у срцу страх Божији. Што мање мислите, а најбоље уопште не мислите на послатице, ђако није и поклоне; лености се клоните као од огња и усрдно се молити Господу да Он просветли ваш ум како бисте наставили са учењем. Будете ли честито живели и марљиво радили сигурно ће и молитва ваша бити Богу угодна; и Он ће је, као Срцезналац, услишити, и подариће вам разборитост и мудрост да бисте усвојили свету истину Његову. Амин.

Свештеник
Виктор Гурјев
Минеји за чишање
у ѿоукама

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

Пустите дјецу, и не браните им да долазе к Мени

Уређује:
О. Златко Богдановић

ЦРКВА

Осванула је недјеља. Спремам се да идем у цркву. Када сам пошла из куће, чула сам звона и тај ме звук испуни неком радошћу. Када сам дошла у цркву већ је било много људи испред мане. Прекрстила сам се и помолила Богу као и обично.

Разгледала сам цркву и видела иконостас. На иконостасу је било пуно икона, али једна је била најважнија, а то је ХРИСТОВО ВАСКРСЕЊЕ.

Са моје десне стране била је пијевница. Ту су били мушкарци и пјевали.

Свештеник у олтару је служио службу. А на крају је одржао беседу са дивним поукама и причама. Те поучне приче ће свакоме у животу требати, као примјер како да поступамо у искушењима. Када се завршила служба отишла сам, купила и прислужила свијеће и помолила се Богу.

Ја сваке недјеље идем у цркву. Тада идем у Дом Господњи.

Осјећам да ме Бог чува и у добру и у злу, зато се молим сваки дан и срећна сам што могу на молитви да откријем све оно што ме растужује и радује.

Милица
Видаковић 5-1,
О.Ш. Бошко Буха
Штјрици - Рудо

ПОРОДИЦА

Када сам дошла из школе угледала сам у дневној соби пар познатих лица.

Нека су млађа нека старија, и били су различитих расположења. Једна су раздрагана, пуна неких веселих прича, док су друга замишљена и ћутљива, а мисли - ко зна где почињу а где се завршавају. Мој деда, који је наравно најстарији, седи замишљен, тело му је пуно његових болести, које његове године носе. А бака, иако је и она такође болесна, права је домаћица. Увек нам угађа домаћом кухињом са свим својим посебним рецептима.

Ипак моји родитељи су особе којима се највише дивим. Они су велики борци и највише и најбоље ме разумеју.

Разговарамо о свему, трудим се да потпуно поштујем њихова правила, јер за узврат они колико могу испуњавају моје жеље.

Ја волим моју породицу и мили ми се да живим. Без њих мој живот не би био потпун, и зато им хвала што су ту.

Ранка Бандовић,
О.Ш. Бошко Буха,
Штјрици - Рудо.

ДВА ПРВАКА

*Облаци - сунце, сунце облаци
на небу љирају љраве борбе
док се сјремају ђачке љорбе.
Овог августа честито љадају кише,
љетио се сјрема да збрише,
а јесен скоро мирише.
Киша и облаци јесу
сејтјембарски знаци
али нису баи лијејти.
Овог сејтјембра у нашој школи
најљејши знаци су ђаци-љрваци.*

*У љрвој клуји, частј им свака
имамо једног Алексу
и једног Марка.
Њих су родиле двије дивне маме
и док су они у школи,
маме остјају код куће саме.
А кад се љрваци врајте из школе
сви код куће их још више воле.*

А. М.

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

јер је таквих Царство небеско.

(Мт. 19,14)

РОДИО СЕ МИХАИЛО

Марко, Мира, браћи и сека,
Мама, тата, бака, дека
Свако од њих нешто чека
А сви пошлци срца мека.

Мама ће да роди бебу
Зато сви смо ко на небу
Ја би да се роди сека
Све су сестре срца мека.

Сека жели браћа мала
Баба каже женско вала
Тата ћути, жели сина
Деда - нека буде Нина.

А мама се само моли
Обоје нас жрли воли
Па и тату благо гледа
Шта год буде - воља неба.

Оде мама, с Богом сама
Мало шешко свима нама
Прислужили и кандило
На молићу све се свило.

Прође среда, раде, ћуће
Мисли су нам разасуће
И чеврљак мрко био
И он нас је намучио.

Ал у њекак ко од шале
Наше душе засијале
Родила се мушка беба
Као да је тата с неба.

Сви се жрле и веселе
Љубав срећу свима деле
Али име треба дајти
Да га чува брани праћти.

Зове тата маму, вели
Ево сви смо првесели
Какво име да му дамо
Желели би ми да знамо.

Сам је себи име дао,
Када се је он родио
Арханђео Михаило
Празник нам је освануо.

Сви збуњени и весели
А тат празник првидели
Тако ситиго Михаило
А није нам лако било.

Монах Јован

НА СЛАВИ

Ситиже слава, сад ће жужва права
Од јурњаве заболи ме глава.
Сви се журе, свако нешто спрема
Храна, јело, што је главна шема.

Гуркају ме, иди мало вани.
Помакни се, мало шу по сирани.

Дрва цијећа мој вољени деда,
А слаже их тата бака сиједа.

Поред деда и баке ми лијепо
Ту не смећам, деда би ми шепео.
Родио га деда, ма, мој соко сиви
Има деда рашића и да живи.
Ма бака га, у ружи родила,
Па ме љуби и нежно жрлила.

Дође слава, тата, мама, чича
Средили се, татина само прича.
Све је лијепо, увијек нешто фали
Сви ко војска у колону ситали.

Ето протје, прче љубе руку,
Да се виде и избјежну бруку.
Поче протја молићу за славу
Сви суситише ка земљици главу.

- Ај молићу, домаћине млади,
Ситидаше мога тату јади.
Црвени се, ломи, ситије прсте
Помози ми Боже, Свети Крсте.

Али деда да га сити бруке.
Поче молићу и прекрсти руке.
Мени мило, баба сва се сија
Па и протја деде молића праја.

Кад је обред протја обавио
Свим присутним Славу честитио.
Па зажрли тата јако деда
И изљуби милу баку седу.

Сви весели, а протја се смије
Мени радост из жрдију бије.
Рекох - тата, извади тје деда
Нека, нека, ја тако и преба.

Од тада је тата гласовито
Свако вече молићу нама читио.

Монах Јован

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

Пустите дјецу, и не браните им да долазе к Мени

ПРВАЦИМА НА ДАР

Ову њјесму најисала сам за некоџа,
Ко ми је врло важан,
И желим му да буде
Бескрајно срећан и снажан!

А ако вам неко каже да у школи
Нема иџре и шале,
Рецијте му да му њоручује
Учијтељница лично
И сви сѣарији ђаци -
Нека њу своју ѡврдњу
Окачи о реј маџи!

Или, још боље да ѡу шмизлу
Или ѡџа дасу,
Доведејте да буде на нашем часу,
И нека сам види -
Мораће да се ѡсѣиди!

М. Александровић

ДОК САМ БИО МАЛО ДИЈЕТЕ

(нисам знао шта ћу бити)

Док сам био мало дијетѣ
Увијек су ми шайѡтали
Ја ѡо нисам ни схвајѡо
Бићеи, кажу, ѡјесник мали.

Док сам био мало дијетѣ
Волио сам слушајѣ ѡјесме
А, ко слуша ѡај ће ѡисајѣ
Да ће ѡећи ко из чесме.

Е, баи ѡако, исѣина је
Кад одрасѣох имак дара
То ме лијетѣ инсѣирише
Шѣо ѡјесничка рука сѣвара.

Док сам био мало дијетѣ
Волио сам слушајѣ ѡјесме
А, ко слуша ѡај ће ѡисајѣ
Да ће ѡећи ко из чесме.

Зајѣо сада ѡишем ѡјесме
С ѡуно воље и врлине
Јер ѡјесма је лијек за душу
Зајѣо ѡјевам од милине.

Док сам био мало дијетѣ
Волио сам слушајѣ ѡјесме
А, ко слуша ѡај ће ѡисајѣ
Да ће ѡећи ко из чесме.

Момир Дошло

ПОРОДИЦА И ЦРКВА

Данас се све више вјерује да није важно да ли дјеца живе у правој породици и да ли људи сами више желе да буду дио ње. Изгубили су вјеру у Бога, у цркву више ни не иду. Све им је то постало досадно, сувишно и само пуста формалност.

Породица је заједница људи у љубави према ближњима. Породица не мора бити скуп људи који су крвно повезани. Она представља људе који су повезани љубављу. То је уточиште гдје ћемо увијек наћи склониште.

Црква је слична заједница породици. Она обједињује људе у љубави према Богу, односно она је заједница Бога и људи. Црква на неки начин обједињује више породица у једну, већу, у којој људе повезује узвишенија љубав, а то је љубав према Богу. Тако су сви људи на свијету повезани. Од-

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

јер је таквих Царство небеско.

(Мт. 19,14)

носно све људе који вјерују у Бога, самим тим нападају Цркви, обједињује та љубав. Бог није ништа друго него љубав, па је Црква заједница људи који имају љубав и вјерују у њу.

Данас људи све више живе у неким чудним заједницама. Заборавили су на важност породице, а самим тим и на важност Цркве и вјере. Дјеца све више одрастају без породице и они немају могућност да науче важност вјере и Цркве. Тужна је слика нашег друштва у коме је људима важније да буду чланови неких група на друштвеним мрежама него да имају породицу и да буду чланови Цркве.

Они се сјете породице, цркве и Бога смо када им нешто треба. Срећу и задовољство неће да подјеле, али зато тугу и проблеме увијек радо износе. Што је још горе, узимају име Бога и Црквом се заклињу и то неки лажно! Куну се мајком и породицом. Не знају колики је то гријех.

Породица и Црква не могу једна без друге. Изумемо ли једну, ова друга нестаје. У коријену Цркве је породица, а у коријену породице људи, а срж људи је љубав. Бог није ништа друго, него љубав. Чувајући породицу, традицију, обичаје, вјеру и цркву, очуваћемо самим тим и себе.

Људи треба да се врате породици и Цркви. Многи се данас „не скидају“ са „фејса“, стално нешто куцају и „твитују“. По цијели дан су на компјутеру и стално држе мобилне телефоне и „таблете“ у руци. Порукама се дописују и „четују“, умјесто да посјећују породицу, пријатеље и цркву. Броје „лајкове“ и „шерују“ разне садржаје. Они не виде да их то удаљава од правих вриједности и да тако постају као машине.

Породица ствара човјека, Црква га учи вјери и љубави према Богу, али човјек то заборавља и сам себе уништава.

Породица и Црква нам дају слободу, вјеру, љубав, а данас људи желе све то да потисну и да се уклопе у туђе калупе. Ако немаш породицу, онда немаш љубав јер то је исто, ако се удаљаваш од Цркве, удаљаваш се и од вјере и себе.

Зато стани и размисли да ли ти уопште постојиш. Немаш љубав, онда немаш ни срце, немаш вјеру, он-

да зашто постојиш? Породица и Црква нас чине живим, чине нас људима јер кроз њих ми упознајемо праве вриједности.

Андреа Станишић

9. разред

КОМПЈУТЕР МИ НЕ МОЖЕ БИТИ ДРУГ

Компјутер ми није друг!

Он не може руку да ми пружи

И никако не може да се са мном дружи.

Како би кад ни нема руке?

Нема ни ноге да заједно скачемо без бола муке,

Нема ни жути, црну, коврцаву или иршаву косу,

Нема ни ијеже на маленом носу.

Зато ми не може бити друг,

Јер не може са мном исцрчати на прољетну росу.

А када је досадан дан, и када имам ружан сан,

Не може он да ми пружи уијеху,

Не може се радоваћи моме смијеху.

НЕ МОЖЕ МИ БИТИ ДРУГ!

Зато што је само сирава, само сивар,

Заједничка именица и малим се словом ише.

Није и прејће није дише!

КАКО ОНДА ДА МИ БУДЕ ДРУГ?!

Слушајте ме, збуњени сине, све вас чуди.

Користе га разни људи...

Тачно! Јесте, знамо!

Нисмо ни ми с ђране сјали, погледајте, нисмо мали!

Рачунар је добар кад се нешто учи,

Радозналост кад те мучи,

Али кад задајке завршиш

Компјутер искључи, из куће исцрчи!

Осјети развијор у разбарушеној коси,

Поцрчи бос по јуларној роси,

Хвајај лаице што их лахор носи.

Дан ти нуди разне чари,

Носе лојти и зову те другари.

А. М.

ПУТ КА СПАСЕЊУ

Много је људи и много је путева ка спасењу, и недоумица и искушења је такође много и разноврсна су, тако да се ум губи у расуђивању, глава боли, а тело малаксава. Моли се, душо моја, нарочито Исусовом молитвом, која ће све довести у богоугодан ред. Моли Господа и Мајку Божију да те умудре у спасењу и науче свему светоме. Тражи све што желиш, а што је добро, али и другоме жели и чини исто што и себи. Због грехова ћемо се кајати, исповедати се, скрушавати се, у молитвама пребивати, и сви смо дужни да само себе окајавамо због свега, јер смо сами криви, а не неко други и тада ће нас брзо услишити Господ. Авва Макарије говорио је: „Ако ми будемо памтили зло које су нам учинили људи, у нама ће ослабити сећање на Бога, ако пак будемо памтили зло које наносе демони, бићемо безбедни од стрела њихових“. Авва Ор говорио је: „Ма у каквом искушењу био, не жали се ни на кога, осим на себе, и говори: То се десило са мном због грехова мојих.“ Авва Пимен говорио је: „Ако будеш ћутљив, увек ћеш наћи покоја, ма где живео.“ Све своје молбе препустимо вољи Божијој, и ма шта не испуни Господ по нашој жељи и молби, будимо задовољни. Он боље зна шта нам је за спасење корисно. Довољне су молитве којима раз-

Пише старац своме ученику: „За оне који те клеветају, моли се, они су твоји пријатељи, због њих ће ти Господ дати венац, а ако ропћеш, и уз то и сам клеветаш, лишаваш се венца.“ Следећи овоме, избегавај радозналост, доношење судова и све сувишно, што те се не тиче. Свакога дана припреми себе за искушења, за жалости и сваке увреде, клевете и томе слично, знајући да ти кроз то долази милост Божија. За претрпљење свега тога стаћеш у ред мученика и без других подвига задобићеш Царство Небеско.

Памти најважније:

1. Сматрај сваки дан као да је последњи у твом животу, и проводи га у страху Божијем и скрушеност срца. Одбацуј сујету, избегавај празнословље. Размишљај о Богу и вапиј к Њему са покајањем.

2. Не суди и не осуђуј никога, иначе ћеш себе осудити. Немој разабирати шта други мисле, раде, сплеткаре и клевету, пролази поред: То се ђаво труди да те расеје и одвуче од молитве.

4. Мисли на Бога, држи Његове заповести, слушај духовног оца; од ближњих у своју душу примај само оно што је добро, што је сагласно Заповестима Божјим. Труди се да пазииш на себе и никога немој осуђивати, и не примећуј туђе недостатке - имамо ми много својих. Хулне, блудне, увредљиве и сличне помисле одбацуј и не придаји им никакву пажњу. Труди се да све волиш, да никога не ожалостиш, да не сплеткариш и према свима буди попустљив. Буди у миру са свима и снисходљив према свима.

говарамо са Господом и Мајком Божијом и угодницима Божијим. Велики дар су ови свети разговори. Колико нам је радосно и пријатно разговарати са онима за којима имамо потребу и од којих добијамо утеху, а тиме неупоредиво више разговарати са Творцем својим. И тако, узрадујмо се и узвеселимо се у делима Божијим, која превазилазе сваки ум људски. Све је у Богу и од Бога, Њему слава са Сином и Светим Духом у векове, амин.

Старац Виталије
*Чистѣима је
све чистѣо*

СЛОВО О ПОКАЈАЊУ

Био је неки епископ у неком граду, и по ђавољем лукавству упао је у блуд. Па једног дана, дакле, кад је био сабор у цркви, а нико није знао за грех његов, кад се сав народ сакупио, онда је пред свима сам исповедио, говорећи: Ја сам у блуд пао. А отишао је и положио омофор свој на олтару, говорећи: Од сада не могу бити вама епископ. Онда је завапио сав народ с плачем говорећи: Грех тај на нама нека буде, оче, само ти остани у епископији. А после много мољења рекао је њима: Ако хоћете, да останем у епископији, онда што рекнем, учините; и наредио је да се закључају двери са стране. А онда се бацио пред једине отворене двери на лице, и рекао народу: Неће имати удела код Бога нико од вас који, кад излази, не погази мене ногама. А учинили су по слову његовом. А кад је, дакле, последњи излазио, дошао је онда с неба глас говорећи: Ради многог смирења његовог, опростио сам његов грех. Ово кад је чуо сав народ, прославио је Бога.

*Хиландарски
ѣролоѣ*

СТОПАЛО ПРЕПОДОБНОГ ЈОВА

Игуман Јаков се појави са осталима, па им се и нас двојица придружи смо. Прошли смо кроз Богородичину цркву и пили смо воду из Њене стопе, а онда се низ степенице спустисмо у пештеру преподобног оца Јова. После дневне светости у њој нисмо видели ништа. Чак и запаљене свеће и кандила мало су нам помогли да разазнамо где смо и шта нас окружава. Док је игуман Јаков причао о преподобном Јову који је рођен 1551. године а умро тачно после 100 година, отац Питирим нађе моју леву руку, повуче ме даље напред, па је стави на нешто. Схватио сам да се ради о неком показивању и почех да размишљам шта би то било. Опињао сам пажљиво, стезао нешто и осећао се необично. Предмет који сам држао био је донекле покретан, донекле мекан и упадљиво топао. Памет ми стала и без закључка сам. Повукох руку, осећајући и даље у њој пријатну топлоту. Утом неко узе једну од свећа што су гореле пред иконом светитеља и даде је игуману Јакову. Помоћу те светлости видесмо да је он без камилавке на глави па и ми скидосмо своје. Отац Јаков принесе свећу и ја са свога места видех једно лице затворених очију, уоквирено косом и брадом, оштрих аскетских црта... и нека јака струја захвати цело моје биће. Ја сам стајао заправо код ногу преподобног Јова и то што сам претходно држао у руци и стезао било је његово стопало, прсти његове леве ноге! Ни крив ни прав пред собом ради свог поступка,

узбуђен и збуњен, гледао сам у благи лик светитеља и полако долазио к себи. Шта сам могао да мислим? Свака рационалност у оваквим случајевима је сушта наивност...

Моји сапутници, оци Светогорци, наставише да целивају после игумана Јакова. Пришао сам последњи и дотакао се уснама и челом прекрштених руку светитеља. Опет сам осетио струјне таласе како су ме прожимали. Онда сам се одмакао и са одстојања гледао према њему. У проређеној тами видим како више особа клече крај његовог ковчега. Сад они са њим разговарају, помислих, и у том часу ми постаде јасно да је топлота вере овог народа иста та топлота коју одаје тело Божјег угодника Јова. То је топлота коју Дух Свети даје свима који се у делотворној вери кроз Христа са Њим сједињују. А преподобни Јов Почајевски помаже своме народу у томе...

Моја група са игуманом Јаковом наставила је да разгледа манастир. Ја остадох неко време још у пештери преподобног Јова, видећи да се оцу Питириму не жури. Све ми је у души било тако мирно, а око срца топло. Био сам спокојан и својим умом, пратећи његово тиховање, којем се, иначе, тешко саображава. Граница према вечности била је ту негде близу...

Народ је у групицама и појединачно нечујно улазио, остајао поред светитеља Божјег и тихо одлазио. Мени је недостајало предзнање о преподобном Јову, о његовом подвигу и духовном искуству. Свети Серафим Саровски ми је у том погледу био ближи. Али светитељи су у много чему исти. Њих пре свега одликује еванђелски максимализам. Они су без резерве и устручавања ишли за Христом све до Голготе и преко ње - Вакрсења. Зато су они пред Њим наши заступници. Наша повезаност са светитељима улива нам снагу и самопоуздање. Гледано људским оком они су нам некако „ближи“. Наочито што су са телом још ту да их се можемо дотаћи, чак, ако умемо, са њима разговарати. Како су само дирљиве речи светог Серафима пред своје упокојење: „Кад ме више не буде овде, дођите често на мој мали гроб. Дођите увек кад имате времена. Причајте ми све што вас мучи, говорите ми као да сам жив, ја ћу вас слушати и ваша ће жалост престати, јер за вас ћу ја увек бити жив“.

Монах Митрофан
Хиландарац
Свјетогорци њо
свјетинјама Русије

КАО ДЕЦА

Господ је рекао: *Заиста, заиста вам кажем, ако се не обратите и не будете као деца, нећете ући у Царство небеско* (Мт. 18, 3). Како поступају деца? Када га казне, дете плаче; радује се с радоснима; када га прекоревају, дете се не гневи, а када га хвале, оно се не горди. Ако му претпоставе другога, њега не мучи љубомора; ако му одузму нешто што му припада оно се не збуњује; ако му оставе наследство, дете је према њему равнодушно; оно се ни с ким не суди, не упушта се ни у какве расправе, не мрзи никога од људи. Када живи у сиромаштву, дете не јадикује због тога, а кад живи у богатству не преуноси се. Кад види жену не осећа жељу; сластољубље и многобрижност немају власт над њим. Оно никога не осуђује, никоме не господари, никоме не завиди, не хвали се оним што не зна; не подсмева се ближњима због њихових телесних мана, ни према коме не гаји непријатељство; није лицемерно, не тражи световне почести, не сакупља богатство, страни су му среброљубље, дрскост и свадљивост; не поучава друге услед страсне побуде надмености; ни о чему не брине, и ако му свуку одећу, не тугује због тога; не следи сопствену вољу, не плаши се ни глади, ни злочинаца, ни звери, ни рата, ни прогона. Такви су и они, о којима је наш Господ, Исус Христос, рекао: „Заиста, заиста вам кажем: ако се не обратите и не будете као деца, нећете ући у Царство небеско!“

Каква су то дела истинских младенаца (истинске деце), која од нас захтева Господ? То објашњава Апостол следећим речима: *Одбацивши, дакле, сваку злобу и свако лукавство и лицемјерје, и зависити и сва оговарања* (1 Пт. 2, 1). Да ли си из тога, брате, разумео значење речи нашег Господа Исуса: *Заиста, заиста вам кажем: ако се не обратите и не будете као деца, нећете ући у Царство небеско*? Страшне су те речи, које је Господ изговорио и потврдио заклетвом: *Амин, амин (заиста заиста) вам кажем*. Онај,

Који је изговорио те речи, Сам је Амин (Истина). Како каже Апостол, немајући у кога већег да се закуне, Бог се закле Самим Собом (Јев. 6, 13). Брижљиво ћемо проникнути у те речи и са страхом и трепетом стално ћемо се бринути за извршење тих речи. Ма какво искушење да се приближи нашој души, трудићемо се да запамтимо речи Господње, потврђене заклетвом: *Амин, амин (заиста, заиста) вам кажем: ако се не обратите и не будете као деца, нећете ући у Царство не-*

беско.. Нека нам ове речи буду штит, ма колико пута нас ђаво рани стрелом огорчења на ближњег, ма колико пута да нас рани и сам ближњи, прекором, лажима или одрицањем послушности, чак и кад би та послушност била његова обавеза. Нека речи Господње буду наш штит кад у нама делује лукаво огорчење, настојећи да у нама побуди рђаву успомену на оно увредљиво, што нам је учинио ближњи, и на тај начин помрачи нашу душу гневом и мржњом. Сећајући се ових речи Господњих, ко их се неће уплашити? Који је то мудрац, који жели да спасе своју душу и да избегне паклене муке, који неће из свог срца избацити свако негодовање против ближњег? Ко, у жељи да не буде избачен из Царства небеског, неће из свог срца избацити сваку мржњу? Страшна је и кратка реч коју је изговорио Господ: *Амин, амин (заиста, заиста) вам кажем: ако се не обратите и не будете као деца, нећете ући у Царство небеско*. Та реч је тешка за оне, који следе вољу своје пале природе, за оне који воле свет, за оне који не прихватају да Дух Свети и сад нисходи на изабранике Божије и испуњава их Својим даровима. Кад се спусти на њих, Дух им дарује заборав свакога зла и истовремено им предаје Своје учење: Он им предаје кротост, која замењује гнев; Он им предаје мир, који замењује непријатељство; Он им предаје смиреност, које замењује склоност ка расправама и свадљивости; Он им предаје љубав, која замењује мржњу; Он им предаје дуготрпљење, које замењује малодушност. Таква својства задобијају они, што су се удостојили препорођења.

Преп. Исаија
Отшелник

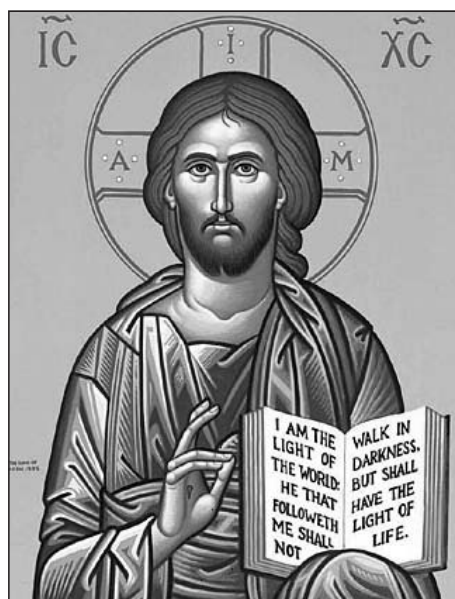
ЧИНИМО ДОБРО ИЗ ЉУБАВИ ПРЕМА ХРИСТУ

- Старче, уплашим се када помислим на тешка времена која нас очекују.

- Чеге се бојиш? Можда да не завршиш у паклу и да се тамо мучиш заједно са ђаволом? Разумео бих када би говорила: „Помози ми, Христе мој, да стигнем у Рај, да Ти не бих нанела бол; јер би Теби, после свега што си учинио за мене, било веома тешко кад бих ја била у паклу.“ Али да желиш да стигнеш у Рај само да би теби било што боље, у томе ревности по Богу - нема. Не кажем да треба да почнемо да живимо недисциплиновано, без икаквог реда, и да допаднемо пакла, али често се у нама јавља својеврсно користољубље: „Чинићу добро, да не бих био лишен Раја.“ А да у нама постоји ревност по Богу, мислили бисмо овако: „Толико ће јадних људи, који ни у овоме животу нису осетили ни мало истинске радости доспети у пакао, а ја да мислим на себе?“ Искрено вам кажем - мене не занима где ћу да будем (у Рају или у паклу). Уопште не мислим о томе! Није ствар у томе да желим да сам удаљен од Христа, па ме због тога не занима да ли ћу бити у Рају. Једноставно, мој циљ није да чиним добро ради тога да бих стигао у Рај. Говорим: „И да ме одбациш, Христе мој, бићу Ти благодаран, јер ја Раја нисам достојан.“

Наш живот постао је тежак и без радости, јер је одважности и прилежности све мање. Чак и људи који се труде да живе духовно размишљају трговачки. Долазе дотле да живе животом назови-духовним. Гледају да уживају

колико год желе, само да то не пређе границу греха. Рачунају: „Да ли је ово грех? Не, још увек није. Значи, могу у томе да уживам!“ Када је у питању, на пример, пост, рећи ће: „Сутра је петак. Е, значи - ноћас могу да једем месо до пет до дванаест. Дај овамо да једем. Али после поноћи то не иде; други је дан. Онда је то

грех.“ Односно, они неће да буду лишени Раја, али неће ни да се лише задовољстава у овом животу. Односе се и према греху и према паклу - трговачки. А да размишљају прилежно, рекли би: „Христос се распео и толико тога претрпео ради мене, па како ја да Га раним неким грешним делом? Не желим да стигнем у пакао, ни због чега другог него што не могу да поднесем да својим пребивањем у паклу Христу наносим бол.“

Немојмо да чинимо добро из рачуна, да бисмо добили плату,

већ почнемо да се боримо из љубави према Христу. Потрудимо се да све што чинимо буде чисто, учињено Христа ради. Припазимо да у нашим поступцима не буде нечег људског - себелубља, себичности и томе сличног. Имајмо на уму мисао да нас Христос посматра, прати, и потрудимо се да Га не жалостимо. У супротном, и наша вера и наша љубав биће искрзане.

И ако испитамо оно што чинимо у духовном животу: подвиг, пост, бдење... видећемо да све то помаже и нашем добром телесном здрављу. Неко се подвизава спавајући на тврдом кревету? И лекари саветују: „Спавајте на тврдом душеку, јер спавање на меком није здраво.“ Неко ради метаније? Други раде гимнастику да би ојачали мишиће. Неко мало спава? Много спавања ослабљује човека. Не каже ли се: „Овај је поспан, а онај - будан?“ Дакле, духовно делање којим се човек бави помаже и његовом телесном здрављу. Осим тога, уздржање много помаже човеку. Видиш, и људи који се баве истраживачким радом или нечим сличним, труде се да живе целомудрено, како не би били ошамућени и да би сачували бистрину ума. Разуме се, ми монаси се не уздржавамо са тим циљем, али између осталих плодова нашег духовног делања, појављује се и овај коме стреме људи светског настројења. Ми деламо духовно дело, па тако поред духовног здравља стичемо и телесно.

Старац Пајсије
Духовна борба

О МОНАШИМА ПОСЛЕДЊИХ ВРЕМЕНА

Опоменувши се виђења које имађаше у усхићењу о братији да ће они после његове кончине упасти у разноврсна пристрашћа и заплести се у сујетне жалости, преподбони стаде плакати. И затворивши се с вечера у својој келији, оне се мољаше Богу за њих. И у поноћи он имаде овакво виђење: виде - као што сам касније казиваше - дубоку и мрачну провалију, и у њој безбројно мноштво монаха, од којих се многи мучаху да изађу из мрачне провалије, али не могаху, пошто им други у сусрет силажаху у провалију и понова их строваљиваху на дно провалије. Други пак који се налажаху под самим врхом провалије и требало им је мало па да изађу из ње, изненада се омицаху и сурваваху на дно провалије. А трећи, врло немоћни, ваљаху се на дну провалије. Четврти пак потресним гласом вапијаху. Само мало њих, са великим трудом, на једвите јаде излажаху из провалије, и одмах их светлост обасјаваше.

И кад би у себи, преподобни стаде размишљати о виђењу, и постаде му јасно да ће у последња времена монаси бити немарни, лени, помрачени, падљиви, и имаће само обличје монашко. И много плакаше због тога, и говораше

Богу: Господе Сведржитељу, када ће тако бити, зашто си онда допустио да постоје општежића и манастири? Опомени се завета Твог, Господе, којим си обећао да ћеш чувати до свршетка века оне који Теби служе. Ти знаш, Господе, да откако примих монашко обличје, ја се свагда смиравих пред Тобом, и никада досита не једох хлеба или воде, нити се чега другог наједох.

Док преподобни тако говораше, дође му с неба глас од Господа који говораше: Не хвали се, Пахомије, човек си, него моли опроштај, јер све постоји по моме милосрђу. - Пахомије онда врже себе на земљу и завапи к Богу: Господе, опрости ми, и не одузми добра Твоја од мене, него пошљи милосрђе Твоје мени недостојном. Јер знам и ја, о Господе, да без твоје помоћи све постаје сакато, и да Твоје милосрђе милује све и спасава на неиспитљиве начине.

Док се преподобни тако мољаше, пред њега стадоше свети светлолики Анђели, а усред њих беше младић неисказане лепоте, ко-

ји сијаше јаче од сунца, а на глави му беше трнов венац. И подигав Пахомија са земље, Анђели му рекоше: Пошто си молио да ти се пошаље милосрђе од Господа, ево милосрђа - дошао ти је са трновим венцем сам Бог славе, Исус Христос, Јединородни Син Очев, који је био послат у свет, и био распет за вас. И Господ рече Пахомију: Не бој се, Пахомије, и буди храбар, јер твоје духовно потомство неће престати до свршетка века. А многи од оних монаха који ће после тебе бити, спасивши се мојом помоћу из оне дубоке мрачне провалије, показаће се већи од садашњих врлинских монаха. Јер данашњи монаси, руковођени и просвећивани примером твога живљења, сијају врлинама. А монаси који ће после тебе бити, које си ти видео у мрачној провалији, немајући такве наставнике који их могу извести из оног мрака, напором своје слободне воље искочиће из таме, и усрдно ће ићи светлим путем мојих заповести, и тако ће ми угодити. Други пак спашће се мукама и бедама, и сравниће се са великим светитељима. Заиста ти кажем: они ће добити онакво спасење као садашњи монаси који живе савршено и беспрекорно.

Рекавши то, Господ узиђе на небо и ваздух сијаше наисказаном светлошу славе његове. А свети Пахомије, павши на земљу, поклонил се Господу, и слављаше Га устима и срцем, радујући се због преславног виђења тог, и преиспуњујући се неизрециве сладо-сти од речи које му Господ каза.

Из Житија
Свeтoг Пахомија

ШТА ЗНАЧИ ОДРЕЋИ СЕ СЕБЕ

Из житија Преподобног
Серапиона Синдонита

Господ вели: „Ко хоће за Мном да иде нека се одрекне себе и узме крст свој, и за Мном иде“ (Мк. 8,34). А шта то значи: одрећи се себе, узети крст свој и поћи за Христом? Шта то значи - ставили смо себи у задатак да вам, браћо, објаснимо на једном примеру.

У пределима египатским живљахше неки старац по имену Серапион, прозвани Синдонитом, Јер се сва имовина његова састојала од синдона - чаршава којим он прикриваше своју наготу. Серапион од младости беше монах, али немађаше ни келије, нити каквог другог уточишта, већ живљахше, како је забележено, као птица небеска. Никада он не пристаде на то да неко време борави или макар отпочине у каквој кући, него би, са Јеванђељем у рукама, ишао са једног места на друго, и где би га затекла ноћ, онде би и остао до јутра. Изјутра би опет кренуо даље; и многи су га због таковог начина живота називали још и бестрасним. Често би га људи затекли како седи крај пута и горко плаче. Једне зиме он дође у Александрију па, видевши неког сиромаша без одеће како дрхти од хладноће, рече самоме себи: „Ево, ти си испосник и испуњаваш заповести Христове, али имаш одећу на себи, док овај сиромаш умире од хладноће. Покриј га, јер ако то не учиниш, бићеш осуђен као убица“. Овако расудивши, Серапион

скиде са себе последњи свој огртач и даде га сиромашу. „Ко скиде одећу са тебе?“ - запита Серапиона један познаник, а он, показавши на Јеванђеље, рече: „Оно ме је скинуло“. Другом приликом Серапион угледа како човека дужника одводе у тамницу; сажаливши се на њега, он продаде своје Јеванђеље и новцем добијеним за њега ослободи дужника. Ученик Серапионов, угледавши га наог, запита: „Где ти је одећа, оче?“ „Послао сам је онамо“, - одговори Свети, „одакле ће ми уместо онога руха послати боље“. „А где ти је Јеванђеље?“ - упита ученик. „Знаш, оно ми је само стално говорило: Продај имање своје и раздај га сиромасима. Послушао сам и учинио онако како Јеванђеље саветује: продао сам га и новац добијен за њега дао ономе коме је тај новац био потребан, како бих добио награду од Господа мога“. Касније Серапион сазнаде да је неки градоначелник упао у јерес манихејску, па одлучи да га одврати и зато дође да служи код њега, и проведши са њим две године, успе да га обрати и приведе у познање истине. Када му то пође за руком, он му врати новац добијен за службу своју и настави странствовање као и раније. Исто тако се Серапион, желећи да Христу приведе неког путујућег забављача-глумца, који беше незнабожац, пријавио код њега као помоћни радник. Примером својим и речима толико је снажно на њега деловао да се и тај забављач лично обратио Христу, и цела породица његова. Новообраћени му понудише новац, макар да га разда сиромасима. „Учините то сами“, - узврати Серапион. - „Новац је ваш, а ја туђе сребро сиромасима не дајем“. Ово рекавши, он опет отиде даље и тако странствоваше до саме своје смрти, која га је сустигла у Египатској пустињи тек у дубокој старости.

Према томе, из Серапионовог примера види се да одрећи се себе, узети крст свој и ићи за Христом значи предати цело своје биће Богу, а из љубави према Њему предати се и ближњима; а тело своје са страстима и похотама распети, и готово заборавити на њега. Ово објашњава и Свети Василије Велики, говорећи: „Себе се одриче онај ко свуче са себе старог човека, који пропада у пожудама телесним, са делима његовим. Овакав се клони и од све привезаности за овај свет, које привезаности могу представљати препреку благочестивој намери. Савршено пак одрицање састоји се у томе да се и према самоме животу негује непривезаност, и да се на уму свагда има осуђеност на смрт, како се не бисмо у себе уздали“.

Знајући, дакле, шта значи одрећи се себе, шта нам сада ваља чинити? Ваља нам се на делу себе одрећи. А на који начин? - питаћете. Прво: по Апостолу, морамо себе сматрати мртвима греху, а живима Богу (Рим. 6,11). Друго, поново по истом Апостолу: дужност нам је да не живимо себи, него Ономе Који за нас умре и васкрсе (2. Кор. 5,15). И најзад, треба, како учи Свети Григорије, да се „уздигнемо изнад свих покрета тела, да обуздавамо жељу за раскоши, да смирујемо успаљеност среброљубља, да смиравамо славу преузношења, да искорењујемо подстрекивање на завист, да гасимо ватру махнитости, да господаримо над искушењима, да пороке побеђујемо и над страстима царујемо“. Будемо ли овако поступали, сигурно ћемо испунити заповест Спаситељеву о самоодрицању и удостојити се да постанемо наследници Царства Небескога. Амин.

Свештеник
Виктор Гурјев
Минеји за чишање
у ѿоукама

Судар Аустро-Угарске империје са сељачком војском малене Србије 1914. био је борба Давида и Голијата. Победа на Церу била је скупо плаћена: погинуло је 259 официра а више од 16 000 војника и официра избачено је из строја. Следили су нови окршаји уз масовну погубељ војске. Морал је значајно опао. Било је потребно да се јединице попуне новим, свежим снагама и да им се подигне борбена свест.

У критичним моментима, универзитетска и школска омладина дорасла војној обавези позвана је у службу отаџбини. За седиште и обуку ђачких чета предвиђено је Скопље. Обуком је руководио потпуковник Душан Глишић, ветеран Балканских ратова. Шест чета са више од 1.300 ђака чинило је Скопски ђачки батаљон. Просечна старост била им је 21-24 године. Понајвише њих долазило је са Београдског универзитета, па су сврстани у посебну чету, која је носила надимак „рузмарини“, због младости и нежности младића. У батаљон су укључени студенти са престижних европских универзитета, који су осетили да је отаџбина у опасности и масовно похитали да је помогну.

Скопски војнички логори киптели од снаге младића спремних за бој, али и расправа интелектуалаца и научника у напону стваралачке енергије.

Презирали смо и забушавали мирнодојска вежбања и обуку. Ноћу, водиле су се бескрајне научне и уметничке дискусије и ѡрејирања, сенѡименијалисало уз вино, ѡнекад ѡравиле серена-

ХИЉАДУ И ТРИСТО КАПЛАРА

де. Заљубљивали смо се у сваку коју бисмо срели. [...] Сѡроѡи ѡѡѡѡуковник честѡо нас је ѡрдио.

Потпуковник Душан Глишић био је строг старешина, али су га војници памтили и по очинској бризи. У Скопљу се на обуци на-

лазили и омладинци из академског певачког друштва Обилић. Једног дана, после обуке у касарни, из свег гласа су певали песму која ће их пратити док буду постојали:

*Хеј ѡрубачу с бујне Дрине,
дед' заѡруби збор,
нек одјекне Шар ѡланина,
Ловћен, Дурмиѡор!*

Уз тај ехо појави се и озбиљни а строги командант батаљона, Ду-

шан Глишић, овога пута сав оза-рен и весео. Повикао им је: *Тако Обилићу, ѡесму хоћу. Хоћу да чу-је Шваба да Срби немају сѡраха. Омладина је била и осѡјаје носилац народне слободе. Певајѡе, нек одјекне Шар-ѡланина. Певајѡе, још ѡевајѡе!*

Обука регрута у Скопљу трајала је два месеца. Младићи су веровали да ће Скопље памтити дан опраштања од ђачког батаљона док постоји, да ће причати причу о величанственом маршу преко Душановог моста, о песми која је надјачавала шум Вардара. Становници су их испратили са цвећем и сузама. Са песмом на уснама, каплари су се укрцавали у воз, живећи за дан када ће ступити на фронт. Једини страх је био да ће их здравствена комисија одбити на регрутацији. Задојени патриотизмом крили су телесне недостатке.

Другог новембра 1914. Врховна команда произвела је све припаднике Скопског ђачког батаљона у чин каплара и наложила им покрет. Распоређени су искључиво на борачке дужности у оперативним јединицама. Каплар Тадија Пејовић писао је:

То је једини ѡримеѡ у исѡиѡрији свейѡа, да једна држава - ондашња малена Србија - шаље на фронт ѡ [...] свој цвећ, своју будућност, своју целокујну инѡтелекѡуалну омладину - и све ѡо као ѡоследњу наду за сѡас своје земље.

Младићи су тада добили легендарни назив „1.300 каплара“. На путу према положајима, у Сталаћу где се састају две Мораве, унапређени су у чинове поднаредника. Безимени каплар писао је породици пред полазак у битку:

Ми смо се сви заверили, да или победимо или да изгинемо јуначки. Шваба неће доћи тамо да итали, иљачка и ирља невину челада. Ми то нећемо доуступити.

Милорад Ђорђевић је писао родитељима:

Полазим у овај свети рај и оштро здрав и са највећим одушевљењем. Мислим да ћу издржати све тешкоће рата, али ипак, ако бих погинуо [...] немојте жалити за мене јер знајте да сам погинуо славно, бранећи своју милу Отаџбину, да бих осигурао бољу будућност својој браћи, сестрама од вековног нам непријатеља и унђетача - Аустирије.

Погинуо је 1916. као млади потпоручник на Солунском фронту.

На положаје су стигли док су биле у жеку борбе на Сувору и Колубари. Пратила их је киша, чула се потмула грмљавина топова, окруживали су их сакати и рањени, око њих је свуда вребала смрт. У Горњем Милановцу их је дочекао регент Александар Карађорђевић. Ободрио их је завршавајући говор командом „Ни корака назад!“. То је остала лозинка која је Скопски ђачки баталјон пратила током целог рата. Примили су команду над десетинама и водовима. „Добронамерно кочоперни“ подигли су у селачкој војсци свест о озбиљности ситуације у којој је и омладина пошла у бој. И већ првог дана, у борбама које су беснеле на целој линији, многи су пали.

Жао ми је добрих другова, леђних младића, који би својим радом користили, у миру, у држави. Али, зашто их жалити, ојлакивајти? Зар нису часно погинули у

часној борби? [...] Зар би било боље да су умрли на болесничкој постојељи? У ове велике дане жалосно је умрети обичном смрћу.

Ове речи записао је један од 1300 каплара, Јован Бабић.

Победе на Церу и Колубари пронеле су широм свете славу пркосне Србије. Од 15. децембра 1914. на њеној територији више није било ниједног аустроугарског војника, осим заробљеника. Младих поднаредника је само у Колубарској бици пало више од 400. У одбрани од Немаца 1915. били су наредници, а у одступању преко Албаније и на Солунском фронту већином потпоручници.

До краја рата изгинуло их је две трећине. Погинуо је и потпуковник Душан Глишић. После тешких окршаја, оболео, не мирећи се са чињеницом да је одбрана Србије сломљена, убио се на Качанику 1915. године. Водник Бан Нушић, један од каплара, син јединаца дипломате и писца Бранислава Нушића, пише вереници у јесен исте године да му је нека старица прорекла да ће доћи до тада најстрашније битке са Нем-

цима на Градишту и да ће у њој победити Срби.

Ако буде било суђено да ја иаднем у тој прореченој бици, нека ме не буде жао. Пао сам за оно што сам волео, за Отаџбину, мислећи на оно што сам волео, на тебе.

Пао је, неколико дана касније.

У маглама српске прошлости остали су заувек да светле ликови 1300 каплара. У времену превредновања српског историјског наслеђа покренута је и иницијатива за промену назива школе у Љигу која по њима носи име. Заборав њиховог дела почетак је нашег краја. Браћа Николићи из Хомоља, Божидар и Светолик - први студент филозофије а други матурант пољопривредне школе, погинули у близини Смедерева 1915. године. Ђорђе Поповић, син директора Народне банке, добровољац, умро у ропству у мађарском логору. Потпоручник Миодраг Давидовић, минхенски студент, син јединаца председника Владе чика Љубе Давидовића, погинуо у повлачењу преко Албаније. Александар - Шаца Лазаревић, академски сликар, пао је у Колубарској бици остављајући недовршене радове у свом атељеу у Прагу. Стотине и стотине других, многих безимених и непобројаних, остали су на вечној стражи српског Пантеона. Страдао је нараштај који је дисао за Србију и сањао да јој послужи кроз науку и културу. Један савременик био је мишљења да је у српској историји управо ово била генерација која је у миру најватреније живела и стварала за своју земљу, а у рату се најхрабрије борила и крварила.

Немања Девећ,
Београд

ДРАМА НА БЕОГРАДСКОЈ ТВРЂАВИ

Убрзо по објављивању рата настали су тешки дани и за становнике Београда, јер је град био под непрекидном артиљеријском ватром. Највећим делом обасипана је и тврђава која је, иако прастара, некако одолевала. С бедема тврђаве српски војници су узвраћали артиљеријском и митраљеском ватром на аустроугарске мониторе који су пловили Савом и Дунавом и отуда нападали.

Дали све отаџбини

У часу жестоког удара, послани командира батерије, капетана Недељковића, пријави једну старију жену, сељанку, с торбом шареницом о рамену. Рече да је навалила да види команданта, а он није могао да је одбије.

- Шта тебе, мајко, нагна да по овом времену дођеш? - упита је предусретљиво капетан Недељковић.

- Да те нешто замолим, синко! - узврати сељанка отресито. - Чула сам да си много строг али и правичан, па да ми нешто учиниш...

- Реци слободно шта желиш.

- Код топова, синко, имам унука. То нам је једина мушка глава. Све нам је погинуло у овим про-

клетим ратовима. Ако и он погине, затреће нам се род...

- Па шта ја ту могу да помогнем? - упита капетан Недељковић.

- Можеш, синко, ако хоћеш!

- Реци ми како?

- Ако тог мог унука метнеш, бар за неко време, док прође ова олуја, за куvara или у комору... Знаш, ту се мање гине. Да нам бар он остане у животу. Дали смо, синко, све отаџбини, па да бар он не изгуби главу...

Капетан Недељковић је ћутао. Није волео ове протекције, али није могао то старици да каже.

- Па како се, мајко, зове твој унук?

- Петар Марковић. Ту је, рекоше ми неки војници, али ја не бих волела да ме види и сазна зашто сам дошла. Знам га, љутиће се... Отац му је погинуо на Церу. Потрефило га зрно посред главе... Кажем ти, синко, он нам је једина мушка глава у фамилији. Све изгинуло...

Нешто се наједном преломило у капетану Недељковићу и тихо рече:

- Добро, мајко. Учинићу ти по жељи. Преместићу га! А ти хитај кући, видиш и сама како падају гранате. Могу те убити...

- Ма није ми за мене, синко, стара сам ја, наживела сам се и свакојаким мука нагледала, али само да ми унук остане жив...

- Иди, кад ти кажем, учинићу нешто, буди сигурна! - рече капетан Недељковић. - Веруј ми...

Сељанка изненада зграби капетанову руку и поче је љубити и квасити сузама, захваљујући му тако на доброту коју је показао.

РОДИТЕЉСКА ЉУБАВ

Битка у највећем јеку. Кроз стрељачки строј лагано се провлачи сељак са торбом шареницом о рамену.

Усред ратне вреве, на њега као да нико и не обраћа пажњу. Пузећи лагано, сељак се привлачи првим редовима и узгред загледа сваког војника.

Наједном застаде и шапну:

- Горчо, сине, предахни мало. Дај овамо пушку, да те одменим...

- Оцо, откуд ти? - изненади се војник.

- Мирно, синко, не подижи се, лежи - шапуће отац. - Дај пушку, а ти се одмори мало, узми преобук, и поједи нешто што ти је мајка спремила...

И кад се син латио торбе, отац је чврсто стегао пушку и испаливао хице на непријатеља.

Куршуми и шрапнели зујали су са свих страна. Потраја то само десетак минута, па отац поново шапну сину:

- Горчо, настави ти, а ја одох кући. Само храбро синко, не осрамоти нас...

Син се маши очеве руке да је пољуби, али му отац подметну чело и брзо се удаљи.

Син остаде у првој борбеној линији, а отац се обрете у првом завојашту и тихим гласом замоли:

- Господине, да ми превиијеш десну руку, рањен сам...

- Како тебе ранише, стари? - чуди се лекар.

- Па, одмењивао сам сина и, ето, погоди ме баш у десну руку - мирно одговори старац.

Официрска реч

Капетан Недељковић телефоном позва једног поручника:

- Имаш ли неко празно место у комори за једног редова?

- Немам у комори, али имам једно место у батеријској кујни! - гласио је одговор. - Јутрос ми се изненада разболео батеријски кувар. Однели су га у болницу и сад не знам шта ће бити с ручком. Не могу да му нађем замену...

- Добро је! - обрадова се капетан Недељковић. - Онда на његово место пошаљи Петра Марковића! Његова бака ми је овог часа долазила и молила да нешто учиним за њега. Каже да су у његовој фамилији сви мушкарци изгинули. Он је једини у животу. Дај, кумим те Богом, да нешто учинимо и спасемо га. Обећао сам то старици...

- Учинићу то одмах! - рече поручник, срећан што ће тако решити проблем ручка за војнике.

- И пошаљите ми одмах Марковића! - заповеди капетан Недељковић. - Ја ћу му остало рећи...

Већ после пет минута стиже Марковић.

- Ти ћеш одмах отићи у батеријску кујну и заменити болесног куvara! - рече капетан Недељковић. - Знаш ли где су кујне?

- Немојте, молим вас, господине капетане, да ме деградирају! - завапи молећиво војник. - Ја сам пунилац топа а не кувар! Мислим да нисам то ничим заслужио. Ако сам нешто скривио, боље да ме пошаљете у затвор него у кујну! Ја о кувању немам појма...

Капетану Недељковићу је било веома тешко да овог храброг војника тера с ватреног положаја,

али је тако морало да буде. Обећао је. Дао је официрску реч његовој баки. Она је отишла спокојна, с уверењем да ће капетан одржати реч.

Тобџија се, међутим, узјогунио:

- Ја вас молим, господине капетане, да ме не терате из батерије! Знате како је, шта ће рећи моји другови! Нисам ја никакав забушант, нити имам кога ко би за мене интервенисао код надлежних... Немојте ме терати од топа...

- Човече, ја хоћу да те спасем! - љутну се капетан Недељковић. Хоћу да те макнем с нишана аустројских топова, а ти одбијаш... А сви су твоји, чујем, изгинули. И отац! И стричеви!

- То је истина, господине капетане, али шта се ту може! Гинули су за отаџбину. Гинули су и други, па ником ништа...

- Слушај, Петре - поче капетан Недељковић благим гласом. - Није то никакво деградирање. Служба је то, као и све друге. Осим

тога, да знаш, ово није моје наређење, већ командантово. Ија га морам извршити! Ево, обећавам ти да тамо нећеш остати дуго, само док мало иумине ова напаст... Дајем ти реч, вратићу ет у батерију. А сад на нову дужност!

Кувари су некако мрко гледали новопеченог колегу Петра Марковића.

- Па овде су сви неспособни! - рекоше му уместо поздрава. - Откуда тебе послаше тако здрава и читава?

- Не знам ни ја! - вајкао се Марковић. - Више бих волео да сам код топа. Не знам шта бих дао да се одмах вратим. Али, такво је наређење...

(Насићавак на 64. сџрани)

МОЛИТВА СРПСКЕ МАЈКЕ

У првим окршајима на Дрини, средином августа 1914. године, бранећи родну груду, међу првима је јуначки погинуо пешадијски капетан прве класе Милутин Матић.

Његов брат, млади потпоручник Михаило, који је био на положају близу Шапца, с болом је примио ту вест, али је својој мајци послао овај телеграм:

„Не тугуј, мајко. Жив сам и овог часа, ако Бог да, осветићу брата.“

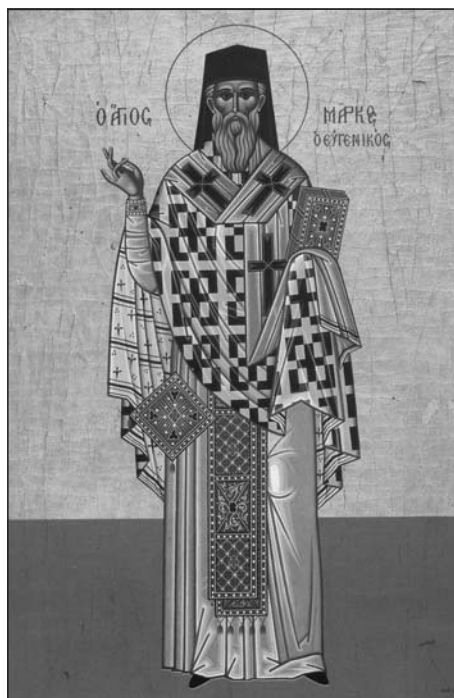
Ојађена мати, клонула од бола, склопи руке пред упаљеним кандилом и помоли се:

„Боже, опроси ми ако сам те оволиком тугом увредила и учини да мој син Милутин буде једина жртва за цео српски народ.“

СТАВ СВ. МАРКА ЕФЕСКОГ ПРЕМА ДИЈАЛОГУ И ПРЕДМЕТУ ДИЈАЛОГА

...Прави дијалог љубави неминовно води у дијалог истине, односно тачније речено, да мимо и изван дијалога истине нема и не може бити дијалога љубави. Јер, „суштина љубави је истина; и љубав живи истинујући“. Стога и свети „проповедник истине“ Марко Евгеник, истичући, како видесмо, љубав као *conditio sine qua* поп, као безусловни услов дијалога, свагда напоредо с њоме ставља и истину Божију као једину ослободитељку (ср. Јов. 8,32) и једини лек и свелек од свих духовних болештина, од којих је најстрашнија - опет по св. Марку - велики раскол између Истока и Запада. Тако, он каже, обраћајући се Латинима: „Морамо с љубављу одговарати на оно што сте казали“, али одмах додаје: „Чувајући наше благочешће (= православље, И. Б.) и од Отаца предате црквене догмате“. Ове речи св. Марка могу се узети ваистину као златно правило дијалога: обраћати се инославнима с љубављу, али уједно чувати Истину Православља, чувати живоносне догмате Цркве. Само на тај начин дијалог ће превазићи своју људску ограниченост, разгранате се и разједрати у праве богочовечанске размере, приобрешће христодолу личну ширину и дужину, висину и дубину, преобразиће се, штавише, од дијалога у једногласни православни монолог истине у љубави,

љубави у истини, и биће Христос све у свему, и биће једно стадо и један пастир, - све ово, дабоме, под претпоставком да дијалог буде крунисан успехом и да се постигне сагласност „у вери и истини“ (1 Тим. 2,7) на заједничку вечну корист, а да се избегне сагласност у лажи, у маловерном и безверном „догматском минимализму“ који би био само на вечну погибао обају партнера у дијалогу, и православнога и инославнога. Јер, циљ дијалога, по св. Марку и по свима светим Оцима, никако не може бити „да се успостави вештачко и неистинито уједињење“, већ да се доспе у саврше-

лизму“ који би био само на вечну погибао обају партнера у дијалогу, и православнога и инославнога. Јер, циљ дијалога, по св. Марку и по свима светим Оцима, никако не може бити „да се успостави вештачко и неистинито уједињење“, већ да се доспе у саврше-

но, органско, унутрашње, натприродно, црквенобогочовечанско јединство вере, и јединство живота, и јединство духовног пута и опита, јединство чији је једини узор и једини остваритељ - Пресвета Тројица: „Оче свети, сачувај их у име твоје, оне које си ми дао, да буду једно као и ми... да сви једно буду, као ти, Оче, што си у мени и ја у теби; да и они у нама једно буду, те да и свет верује да ме ти посла“ (Јов. 17, 11 и 21). Баш постизању тога правог светотројичног и богочовечанског јединства, јединства „са свима светима“ (Еф. 3,18) у Цркви прворођених чеда Божјих, служила је непопустљивост св. Марка по питању православне вере и његово одлучно одбијање свакога догматскога компромиса са јересју. У служби тог и таквог светог јединства, које једино јемчи слободу деце Божје, св. Марко је позивао Латине да се врате вери старе Цркве. „Мољасмо их - вели он - и шта све не говорисмо, што би било кадро ганути и камене душе, да се врате оној доброј сагласности коју раније имађасмо и у односу на себе саме и у односу на Оце наше, када сви исто говорасмо и не беше међу нама раскола“. Јер, једино такво јединство, јединство у „доброј сагласности“ с Истином, са Светим Оцима, са Предањем, са Црквом, јесте спасоносно и животодавно; свако друго јединство и сједињење, путем компромиса и уз издају Истине, уствари је најрадикалније разједињење, јер разједињује човека од Бога, а тиме неизбежно и људе једне од других, а сједињује их с „оцем лажи“ и „лажом од иско-

ни“, Сатаном. Не треба се заваравати: један пут (боље: Пут) води кроз Истину у Живот вечни, а други пут (боље: страпутица) води кроз лаж у смрт вечну. А смрт вечна - то је бесмртно трајање у богоотуђености и богоодвојености. У овој перспективи ваља посматрати и разматрати борбу св. Марка на Флорентинском сабору за очување неокрњенога и целоснога православнога Предања и чистоте православне вере. Дубље посматрано, он је био једини прави борац за сједињење Запада с Православном Црквом, јер је једини постављао питање дијалога и сједињења на једну здраву основу - а то је жива вера и Предање Цркве, чији је садржај Богочовек Христос као Пуноћа Истине, Живота и свију божанских енергија и свега божанскога, а кроз Њега и у Њему сва Света Тројица, Бог наш, са свима својим савршенствима и бескрајностима. Знао је св. Марко врло добро, заједно са светим Григоријем Богословом, да је „бољи рат неголи мир који одваја од Бога“ и да „постоји и рђава слога, као год и добра несаслагодност“, заједно са светим Јованом Златоустом. Целокупним својим држањем и радом на сабору он је понављао Златоустове речи: „Велимо дакле да није сваки мир беспрекоран и добар, већ да често постоји и погибелан мир који удаљује од божанске љубави, као, на пример, кад бисмо се помирили и сагласили напустивши истину. Христос није дошао да нам даде такав мир“. Светомарковско руководно начело дијалога: „с љубављу одговарати... чувајући благочешће - Православље“

заиста је синтеза и примена целокупне дотадашње светоотачке теологије дијалога, коју св. Златоуст богомудро и златоречито изражава овако: „Допринесимо што до нас стоји, и разговарајмо с њима са свом добром вољом и стрпљивошћу, показујући и погрешност њихове ствари и величину духовне штете, и никад немојмо посустати и одустати од њихова спасења“. Другим речима, да би дијалог могао бити „дијалог љубави“, он мора бити „ди-

јалог истине“, а то може бити само онда кад православни сабеседник у дијалогу стоји на бранику Истине, кад речју, и делом и целим бићем заступа и представља не себе, нити „интересе“ и „црквену политику“ појединих центара Православља, нити „екуменски програм“ појединих група, већ стварну веру и истинито саборно Предање Православне Цркве. Тако је поступао св. Марко Ефески, такав став је заступао у својим саборским говорима и у

својим делима, тако је и нама данашњима у аманет оставио, тако је постао верни следбеник претходних светих Отаца, а особито св. Максима Исповедника који тај став формулише на класичан начин овим речима: „Не пишем ово стога што бих хтео да се јеретици ражалосте нити што се радујем њихову злу - не дао Бог! - већ пре стога што се радујем и веселим њиховом обраћењу. Јер шта је вернима слађе од тога да виде како се расејана чеда Божја сабирају уједно? Нити вам пак саветујем да неумољивост претпоставите човекољубивости, - не дао Бог да се тако распаметим! - него вас молим да с пажљивошћу и разборитошћу чините и вршите добро свима људима и да будете свима све, за што вас год ко замоли; једино у ономе што би на било који начин могло подржати јеретике у учвршћивању њихова безумног веровања хоћу и желим да будете сасвим сурови и немилосрдни. Јер ја сматрам за човекомржњу и за одвајање од божанске љубави сваки покушај да се заблуди дода оснажење, на још већу пропаст оних који јој отпре робују.“ Свети Марко, својим, разуме се, речима и делима, учи ово исто, и сведочи истину саборне црквене вере из љубави према „одељеној браћи“ и ради спасења свих и сједињења свих са Оцем Небеским кроз Сина Његова у Духу Светоме, у заједници свих и у јединству једнога Тела и једнога Духа, у једној и јединој Цркви Божјој.

Јеромонах Иринеј
(Буловић)

*Теолозија дијалога
и Св. Марку Ефескоме*

О СЕЋАЊУ НА СМРТ

Монах је дужан да се свакодневно и по неколико пута на дан сећа неизбежне смрти која му предстоји, и да у своје време задобије непрестано сећање на њу. Наш ум је у тој мери помрачен падом да бисмо, уколико се не приморамо да се сећамо смрти, могли сасвим да заборавимо на њу. Кад заборавимо на смрт, на земљи почињемо да живимо као да смо бесмртни, жртвујући јој (земљи) целокупну своју делатност и нимало не бринући о страшном преласку у вечност или о свом уделу у вечности. Одлучно и неустрашиво газимо заповести Христове и чинимо најстрашније грехове; не напуштамо само непрестану молитву него и (молитву) утврђену у одређене часове; почињемо да запостављамо ово суштинско и неопходно занимање, као да се ради о неком неважном и непотребном делу. Заборављајући на телесну смрт, ми умиремо душевном смрћу.

Напротив, онај који се често опомиње телесне смрти, оживљава душом. Он на земљи живи као путник у гостионици или сужањ у тамници, који непрестано ишчекује да га из ње изведу на суд или да га казне. Пред његовим погледом свагда су отворена врата у вечност. Он стално и са душев-

ном бригом, дубоком жалошћу и мишљу гледа у том правцу. Непрестано размишља о томе чиме ће се оправдати на суду Христовом и каква ће одлука бити донета за њега. Та одлука решава човеков удео у васцелом, безграничном загробном животу. Његову пажњу и љубав не привлачи никаква земаљска лепота, ника-

ква земаљска саблазан. Он никада не осуђује, јер не заборавља да ће на суду Божијем њему бити изречена онаква пресуда, какву је он овде изрицао о својим ближњим. Он свима и све опрашта, да би и њему самом било опроштено и да би наследио спасење. Према свима је попустљив и ми-

лосрдан, да би се и он сам удостојио попустљивости и милосрђа. Сваку жалост која дође он радосно прихвата и целива као казну за његове грехе у времену, будући да ће га она ослободити казне у вечности. Уколико му дође помињао да се погорди због своје врлине, сећање на смрт ће се одмах устремити против те помисли и постидети је, разобличити је у њеној недоличности и протерати је. Какав значај може имати ваша врлина на Суду Божијем? Какву вредност може имати ваша врлина пред очима Бога, пред Којим је и небо нечисто (Јн. 15, 15)? Непрестано се опомињи: „Ја ћу неминовно умрети! Умрли су моји оци и праоци; нико од људи није свагда остао на земљи. И мене чека удео који је погодио и погађа свакога!“ Не губи узалудно време које ти је дато за покајање! Не загледај се у земљу, на којој си ти само тренутни посленик, на којој си прогнаник и на којој ти је милосрђем Божијим допуштено да размислиш и да се покајеш, како би избегао вечне тамнице и мучење у њима. Кратак период туђиновања на земљи употреби на задобијање мирног уточишта, уточишта блаженог у вечности. За стицање вечног богатства преклињи одрицањем од сваког привременог (богатства), одрицањем од свега телесног и душевног у области пале природе! Преклињи извршавањем Христових заповести! Преклињи искреним покајањем за учињена сагрешења! Преклињи захвалношћу и прослављањем Бога за све патње које су ти послате! Преклињи молитвом Исусовом, сједињујући с њом се-

ћање на смрт! Та два делања, молитва Исусова и сећање на смрт, лако се сливају у једно. Услед молитве јавља се живо сећање на смрт, као њено предосећање, док се од предосећања смрти јаче распламсава молитва. За подвижника је неопходно да се сећа смрти! То сећање је потребно и за сам подвиг, јер га чува од повређивања и изопачења преузношењем, до којег може довести и подвижнички и пажљив живот, ако не буде ограђен сећањем на смрт и на суд Божији. Велика је душевна несрећа ако човек свом подвигу приписује било какву вредност и ако га сматра за своју заслугу пред Богом. Сматрај себе достојним сваке овоземаљске казне и достојним вечних мука. Такво мишљење о самој себи биће најистинитије, најдушеспасоносније и најбогоугодније. Често набрајај вечне несреће које очекују грешнике. Честим набрајањем тих несрећа учини да изгледа као да оне стоје пред твојим очима. Задобиј предосећање адских мука да би твоја душа приликом живог сећања на њих задрхтала, да би се отргла од греха и притекла Богу смиреном молитвом за помиловање, уздајући се у Његову бесконачну доброту и ни најмање се не уздајући у себе. Сећај се и замишљај неизмерну, страшну подземну провалију и тамницу које чине ад. Та провалија се назива безданом. У односу на људе, она управо таква и јесте. Пространа адска тамница има мноштво одељака и мноштво различитих патњи и мука, којима се сваком човеку плаћа за дела која је починио током овоземаљског живота. Ме-

ђутим, у свим одељцима закључавање је вечно, као што су вечне и муке. Тамо господари мучна, непрозирна тама и, истовремено, гори неугасиви огањ, који је свагда подједнако снажан. Тамо нема дана, јер тамо влада вечна ноћ. Тамо је неподношљив смрад, који

се не може упоредити ни са једним овоземаљским смрадом. Сурови адски црв никад не спава и никад не дрема: он гризе и гризе, прождире адске заточенике, али не нарушава њихову целовитост и не поништава њихово постојање, а при том се ни он сам не засићује. Такве особине имају све ад-

ске муке: оне су теже од сваке смрти, а не доносе смрт. У аду се смрт жели онолико, колико се на земљи жели живот. За адске заточенике, смрт би била радост. Међутим, она за њих не постоји; њихов удео је бесконачни живот за бесконачна страдања. Муче се у аду услед неподношљивих казни, каквима обилује вечна тамница оних које је Бог одбацио. Муче се тамо неподношљивом патњом, муче се тамо најсуровијом душевном болешћу - очајањем. Сматрај себе осуђеним на ад и вечну муку и из те свести у твојем срцу ће се родити тако незадрживи и силни молитвени вапаји да ће неизоставно навести Бога да те помилује, и Бог ће те, уместо у ад, увести у рај. Ви, који себе сматрате достојним небеских и земаљских награда! Вама ад прети више него очигледним грешницима, јер је најтежи међу свим греховима - гордост, преузношење, грех духа који се не види чулним очима и често се прикрива маском смирења. Сећање на смрт и размишљање о њој упражњавали су највећи међу преподобним Оцима. За Пахомија Великог писац његовог житија каже да је „сећањем на вечне муке и бескрајне патње, односно сећањем на неугасиви огањ и на оног црва који никад не умире, непрестано обитавао у страху Божијем. На тај начин се Пахомије уздржавао од зла и подстицао себе на боље.

Свети Игњатије
Брјанчанинов
*Принос
савременом
монашћу*

У КАКВОМ СТАЊУ СЕ НАКОН СМРТИ НАЛАЗЕ ДУШЕ ГРЕШНИКА, А У КАКВОМ ДУШЕ ПРАВЕДНИКА

(Поука Свѣиѣх Оѣаца о смрѣној ѣскоби)

У каквом стању се после смрти налазе душе грешника, а у каквом душе праведника? Како одговорити на то питање?

Предухитримо, браћо, говори беседа црквена, смрт нашу покајањем и похитајмо да га принесемо пре смрти, јер је живот наш кратак, а мука дуготрајна. Крај је близу и страх је велики, а онога ко би нам опростио тамо нема. Помислите у каквом се страшном положају у аду налазе грешници! Док су живели на земљи, заборављали су на страх Божији и нису испуњавали заповести. А како је сад њима у аду? Они моле Бога макар и за најмање олакшање, али га не задобијају, те ридају у преисподњи земље. Сећају се својих грехова: лењости, стомакоугађања, телесних грехова и разних недела својих и кају се због њих, али не задобијају опроштај, јер после смрти покајања нема.

А како на оном свету живе праведници?

Благо праведницима, наставља та иста беседа Цркве, и онима који умиру млади, јер нама је смртна чаша тешка, а њима спасоносна. Нама свима је овде страшно, а њима тамо радосно. Ми овде предокушавамо почетак мука, а они су тамо ступили у почетак спасења. Они као да нам говоре: анђели су мирно раставили душе наше од тела, и ми смо без жалости и заустављања прошли вазду-

шна митарства. Демони нису нашли у нама оно што су тражили и чему су се надали. Видећи наше тело чистим, застидели су се; видећи свете и чисте душе наше, оставили су нас; видећи језик наш неоскрнављен, заћутали су. Прошли смо и утекли им; хвалећи Го-

спода, говорили смо: „Благословен Господ који нас не даде у чељусти њихове; мрежа се покида и ми бесмо избављени“. Анђели су нас срели и радовали се за нас, праведници су нас поздрављали, Преподобни се тешили нама и говорили: „Добро сте учинили, слуге Христове, што сте овамо дошли и постали наследници Царства Божијег“.

Према томе, као што видите, браћо, грешници се након разли-

чења душа од тела њихових налазе у тами, у удаљености од Бога, и без наде се кају за своје грехе, док душе праведника пребивају у светлости, спокојству и искуством вечног блаженства. Шта из овога следи? Да бисмо избегли удео грешника, морамо размишљати о вечним мукама кроз које они пролазе, о њиховом удаљавању од Бога, о вечном мраку у коме ће се налазити и о њиховом бесплодном покајању. А шта учинити да би се са праведнима пребивало? Неопходно је такође размишљати о њиховом блаженству на местима где је, као што вели Свети Јефрем Сириј, светлост непреступачна и радост неизрецива, где нема ни жалости ни смрти ни туге ни бриге, него где су радост и мир, спокојство и усхићење, где је глас оних који празнују, где се откривају недокучиве ризнице мудрости и знања. Тамо су хиљаде анђела, престоли апостола, прва седишта пророка, скиптри патријараха, венци мученика, похвале праведника; тамо је приправљена награда и припремљено место сваком началу, власти и чину. Тако је блаженство светих у незапазном дану Царства Христова! Слушајући све ово, кренимо за Светима, браћо, да бисмо у Царство небеско достигли. Амин.

Свештеник
Виктор Гурјев
Минеји за чијање
у ѣоукама

У дан страшног суда Божјег небо и земља ће побећи од лица Божјега (Откр. 20,11), а куда ћемо побећи ми грешни?...

Велики ће бити страх и трепет у онај час, кад Господ скупипристрасни суд и отворе се оне страшне књиге, у којима су написане и речи и дела наша, и ове што смо рекли и учинили у овом животу, и што смо мислили да сакријемо од Бога.

Заиста, страшно је слушати, страшно и видети, како свака твар изненада устаје, прикупља се, подвргава се казни и рачуну за све речи, дела и помисли, за сваки грех, учињен дању и ноћу. Велики страх биће тада, велики трепет. Велика невоља какве никад није било и неће бити до онога дана, кад анђели полете, трубе засвирају, звезде нападају, сунце се замрачи, небеса се савију, земља усколеба... отворе се гробови, скупе се тела и припреме се судови...

Пророк Данило сагледао је у визији будући суд, и препео се. А шта ћемо ми претрпети, кад окусимо саму стварност, када сви предстанемо голи, са бременима својих грехова о врату? Тада ће зуби клеветника бити скршени. Тада ће уста брбљиваца бити заграђена огњем... Где ће тада бити родитељи? Где браћа, где отац, где мати, где пријатељ, где сусед, где раскош царева, где власт кнезова, где гордост судија? Где су тада слуге, где слушкиње, где нажит хаљина, где кицошка обућа, где украсно прстење, где свилене хаљине, где масна јела, где раскош злата, где звецкање сребра, где изобиље вина, где коњи, где вртови, где намештени и раскошни домови, где излишна пушења, где нагомилане ризнице, где везене постеле, где они који презиру сиромаше, где они који сматрају себе за мудре, где они који пију вино уз пратњу бубњева и го-

СУД БОЖЈИ БИЋЕ СТРАШАН И УЖАСАН

миле, где они који се увек смеју, који не маре за страх Божји? Где ће бити они који говоре: Да једемо и пијемо, јер ћемо сутра умрети (I Кор. 15,32)? Где ће бити они који говоре: Дај ти мени данас, а ти узми сутра?... О, како ће се горко кајати, који тако расуђују! Како ће уздисати, и неће имати избавитеља. Они ће се кидати и себи говорити: Тешко нама, ми смо се сами над собом исмевали! Нас су учили, али ми томе нисмо поклањали пажњу; нас су саветовали, а ми смо пренебрегавали. Нама су доказивали, а ми нисмо веровали. Слушајући Свето писмо, сами смо себе обмањивали ...

Ради ништавне за човека славе, изгубили смо праву славу. Ради мале насладе, лишени смо рајске утехе. Ради пропадљивог богатства, изгубили смо вечно богатство у Царству небеском...

Зато, да и ми не бисмо доживели и рекли нешто слично на будућем суду, пожуримо док сунце није достигло запад, док врата нису затворена. Кад наступи ноћ, нико више не ради. Кад се животно тржиште прекине, нико се више не занима куповином...

Зато, молим вас, пожуримо. Јер журба нам је потребна, велика нам је журба потребна, да бисмо достигли, и да не бисмо, куцнувши у двери, чули и ми: *Не познајем вас* (Мт. 25,12)! Освестимо се, колико ми гњевимо Господа! Он нас обасипа доброчинствима,

а ми се свакодневно показујемо незахвалнима. Он нас обасипа милосрђем, а ми одбацујемо Његову милост. Он нас храни, штити, промишља о нама, а ми свакодневно преступамо заповести Његове; не осећамо стида. Застидимо се, браћо, јер је време близу. Приближио се дан, када треба да Му положимо рачун за сав живот свој. Прекратимо смех, да не бисмо плакали горко. Престанимо са псовкама, увредама и мржњом према браћи. Престанимо са раскалашним и блудним животом. Проводимо време у молитвама, у посту, у покајању и многим сузама. Покажимо пред Богом да мислимо о дану суда, да нам је грех омрзнуо. Потрудимо се овде мало, да тамо не бисмо били кажњени много. Потрудимо се за време, да се не бисмо мучили вечно. Крај близак, страх велики, и нема никога ко би нас ослободио. Сваки ће тражити време које је рђаво расточио, и неће га наћи. Тешко небрижљивом, зато што ће, горећи у пламену, тражити кап воде, и неће добити. Тешко невернику, зато што ће се подвргнути вечној казни. Тешко ономе који се не каје, јер одлази строга Судији. Тешко ономе који се не жури, зато што се предаје у руке немилостивих демона. Ко изгуби златицу, наћи ће другу, а ко изгуби време, не налази друго у заману (Јефрем Сирин).

На страшном суду Божјем судиће нам се не само за учињена зла дела него и за неучињена добра. Јер Господ говори онима с леве стране: *Гладан бејаш, и не нахранист ме; жедан бејаш, и не напојист ме* - итд. (Мт. 25,42-43). Јер Бог заповеда како да се уклањамо од зла, тако и добро да чинимо. Према томе, заповест Божја преступа се кад се чини зло, а исто тако и кад се не чини добро (Тихон Задонски).

Азбука сјасења

(Насијавак са 57. сџирани)

- Ма немој! - као чуде се војници око казана. - Биће, ипак, да је нека протекција! Али нека, није ни важно, прихвати се посла...

Изнад дворишта где су крчкали казани, урлале су гранате и праскали шрапнели сипајући оловне куглице.

- Богами, данас се Шваба грдно наљутио и разцилитао! - смејао се кувар, мешајући јело у казану. - Као да хоће да нам дође у госте...

- Могу нам још и на ручак доћи! - добаци други. - Шваба се не шали..

- Море, дошли би они да није наших тобџија! - упаде трећи - показујући главом на Петра Марковића. - Мораће кувари да заседну за топове...

Чудна је судбина

Док се јело крчкало, једна граната је треснула поред казана. Настао је неописив јаук неколицине куvara. Они који су дотрчали, видели су грозан приказ...

ПОРУКА НА ГРАНАТИ

На Београд је испалено много аустријских граната, али нису све експлодирале, што је изазвало чуђење наших војних стручњака. Нису могли да се начуде толиком броју „ћорак“, све док на једној гранати, која је пала у двориште краљевог двора, нису нашли ову поруку:

*Не бој се, Србине,
Србин је сџоро шаље,
Србин је љако љемџира,
Неће да експлодира.*

Убрзо је поручник позвао телефоном капетана Недељковића:

- Молим вас, господине капетане, да данас за моју батерију одобрите конзерве за ручак...

- Какве конзерве?! - прекиде га овај. - Знаш да се за све јединице кува ручак...

- Али, молим вас, саслушајте ме...

- Говори!

- Ја сам послао оног куvara кога сте ви одредили. Он је стигао и преузео казан. Али, кад је већ ручак био готов, нека залутала граната удари посред њега, пресече га и половину тела убаци у казан...

- Зар Петар Марковић!? - јаукну капетан Недељковић.

- Он, господине капетане! Погибе у батеријској кујни...

Остављајући заменика, капетан Недељковић се сјурио у Рајићеву улицу, иза неког хотела, где су биле војне кухиње. Стигао је у тренутку кад су несрећног тобџију покривали шаторским крилом...

- А ја сам хтео да га спасем! - изусту капетан Недељковић кроз сузе. - Склонио сам га из батерије, где су пљуштале гранате, и послао га у заклон. А он погибе овде...

МЕЋУ ТЕШКИМ РАЊЕНИЦИМА

Лепа и пространа зграда основне школе претворена у болницу Дринске дивизије. У дворишту дав повећа шатора у којима даноноћно раде лекари и болничари.

У школским ходницима леже рањеници на носилима; чекају да их одведу на операцију и превијање. Измешали се српски и аустроугарски рањеници. Болни уздаси и понеки јаук допиру са свих страна.

После превијања, рањенике уносе у топлу собу, нуде их чајем, а понеки добије и топлу одећу. А кад се појаве болничари и одабирају најтеже, свако моли и куми да прво њега однесу.

Један рањеник моли на немачком језику да га што пре прихвате и превију му тешку рану на грудима - боји се да ће брзо да искрвари.

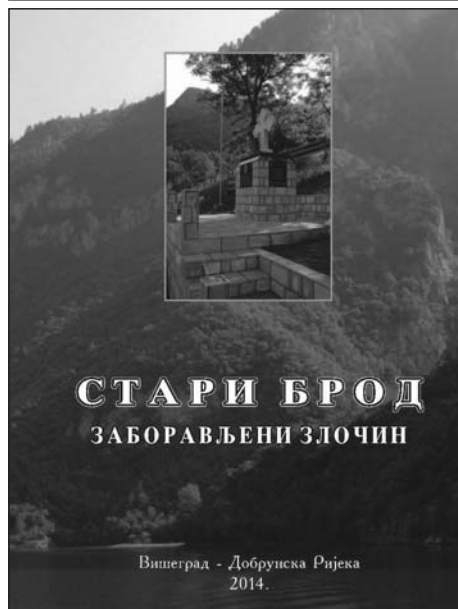
Болничари, међутим, прилазе једном тешком српском рањенику, који лежи поред рањеног Аустријанца, и лагано прихватају носила на којима лежи.

Српски рањеник завапи изнемоглим гласом:

- Однесите, молим вас, прво овог Аустријанца. Можда му је теже него мени. Ја ћу причекати...

Болничари га зачуђено погледаше, али му испунише жељу.

ПРИКАЗИ КЊИГА

СТАРИ БРОД Заборављени злочин

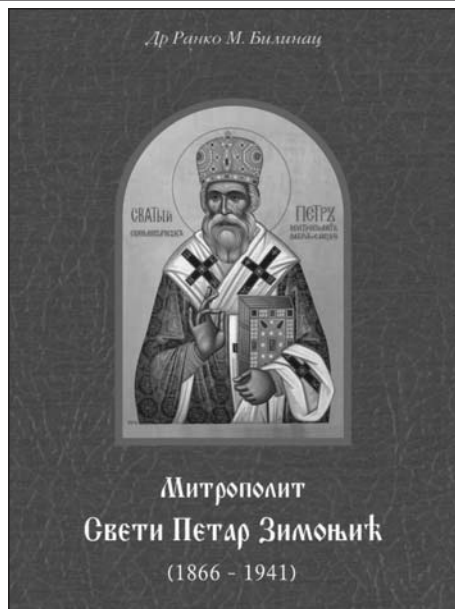
У прољеће 1942. године из Сарајева је кренуло десет хиљада усташа са намјером да протјерају и побију српско становништво.

Српски народ са подручја Сарајева, Олова, Кладња, Романије, Сокоца, Хан Пијеска, Рогатице и Вишеграда у збјеговима крену низ Дрину да би спас потражио у Србији.

У Вишеграду италијанска војска није дозволила народу да пређе преко ћуприје и збјег крену поред Дрине према селима Милошевићима и Старом Броду гдје се налазила скела.

Усташе стигаше овај збјег и мучки убише око шест хиљада српских жена, дјеце и стараца.

Највећи покољ над Србима усташе на Старом Броду учинише на православни празник Младенце 22. марта.

Митрополит Свети Петар Зимоњић (1866-1941)

Српска Хумско-Захумска земља, касније названа Херцеговина, имала је тај благослов Божији да је из ње кренуо на животни подвиг идења за Христом - Јагњетом Божијим, *куд ђод Оно њође*, млади Растко Немањић, Свети Сава Херцеговачки, Хиландарски и Светогорски, Свесрпски и Свеpravославни, да би га затим Христос Бог и Спаситељ рода људског и сваког народа вратио у његову отаџбину, да буде од Духа Светог, Утешитеља Цркве, преко Патријарха Цариградског и Васељенског, хиротонисан и у Светој Жичи, *сјтарој Српској њричи*, постављен за аутокефалног Архиепископа свих Српских и Поморских Земаља. Из Жиче је Свети Сава Равноапостолни богомудро постављао јеванђелске Пастире и Архиепископе по свим богоповереним му областима своје отаџбине: да проповедају Христа Распетог и Васкрслог, да свештенодејствују Његово богочовечанско Јеванђеље спасења све твари, у Цркви Бога Живога,

Стубу и Тврђави Истине. Свест и савест о тој христоповереној му служби и мисији изразио је Свети Сава у својој познатој **Беседи о правој вери**, на Сабору у Жичи, на Спасовдан 1220. године, овим богонадахнутим речима:

„Премилосрдни и човекољубиви Бог, имајући неизмерну милост према роду људском, приклони небеса и сиђе на земљу, и Својим Божанским домостројем и добровољним подношењем многоврских страдања (и славним Васкрењем) Божанског тела Свог, просвети род наш; и посла у свет Свете Апостоле, рекавши им: *Идијте и научијте све народе крстијећи их у име Оца и Сина и Светиога Духа* (Мт 28, 19). Али пошто они сами (=Апостоли) не дођоше до нас (временски), то оци наши, чувши у истини речи њихове, повероваше им (преко апостолских наследника у Цркви). И Преблагих Бог, Који има бескрајну милост и не жели да погине ниједан од нас, по истој тој првој заповести и истим начином по науци и проповеди Светих Апостола уздиже мене (Архиепископа Саву) на ово светитељство (=епископство), хотећи да преко мене „испуни недостатке“ отаца наших (ср. Кол 1, 24). И Духом Својим Светим Он ми заповеди да вам објавим ову реч Своју о вашем спасењу, коју ви чувши с љубављу је сачувајте, да бисмо и ми били заједничари реда Светих (Апостола и Отаца)“.

Ову исту службу и мисију добио је у наслеђе од Господа Христа преко Светих Апостола и Отаца, и Свете Браће Ђирила и Методија и њихових Ученика, и достојно је вршио 40 година у Цркви Божјој Православној, њихов наследник у нашим пределима Свети Петар: најпре као Митрополит херцеговачки (1903-1920), а затим као Митрополит врхбосанско-дабробосански (1920-1941). То богоповерено му апостолско дело запечатио је својом свештеномученичком смрћу за Христа Бога, 5. августа 1941. године, у страшноме логору Јадовно на Велебиту...

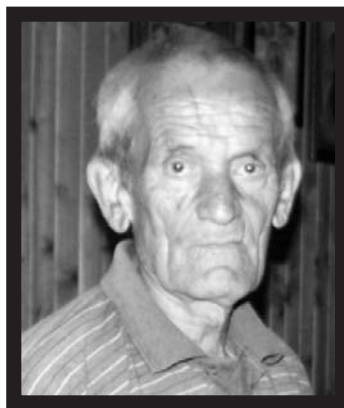
Еп. Аћанасије (Јевђић)

ВЈЕЧНАЈА ПАМЈАТ**Упокојио се у Господу****ДРАГАН ГРУЈЕВИЋ****16. април 1989.****11. јун 2014.**

Браћо, нећемо да вам буде непознато шта је са онима који су уснули, да не бисте туговали као они који немају наде. Јер ако вјерујемо да Исус умрије и васкрсе, тако ће и Бог оне који су уснули у Исусу довести с Њим.

Јер вам ово казујемо ријечју Господњом да ми који будемо живи о доласку Господњем, нећемо претећи оне који су уснули. Јер ће сам Господ са заповјешћу, гласом арханђела и са трубом Божијом, сићи с неба, и прво ће мртви у Христу васкрснути. А потом ми живи који останемо бићемо заједно с њима узнесени на облацима у срећање Господу у ваздуху, и тако ћемо свагда с Господом бити.

(1 Сол. 4,13-17)

ВЈЕЧНАЈА ПАМЈАТ**КРСТА ЋИРОВИЋ****(27. септ. 1936. - 12. окт. 2014.)**

Данас се опраштамо од човјека који је живећи на овим просторима увијек био спона свих дешавања.

Његов живот је прожет разним догађајима и доживљајима.

Његови родитељи, Будимир и Миленка, имали су десеторо дјеце: седам синова и три кћери.

Одрастајући у таквој заједници Крста је са својом браћом и сестрама живио у великој љубави, код њих омиљен јер се увијек знао нашалити и разбити све негативности које би се у тако великој породици повремено јавиле.

Живот је текао, сви су полако одрастали и свако је кренуо својим путем.

Он је је остао ту у Вагану - Крушчању, оженио се Радом, и служио својим родитељима.

Његов отац Будимир био је чувар и послужилац брвнаре цркве у Вагану, где је у тешким

временима сачувао уз помоћ комшија ову светињу.

Ту традицију наставио је и КРСТА, који је ту дужност сматрао као част, да помаже свештенику, као и да води бригу о храму у Вагану.

Био је прави Хришћанин, домаћин и Србин. Кућа крај пута увијек је била отворена за све пролазнике.

Као Хришћанин није се стидио своје вјере православне, чак је пар пута био понижаван али њему је био понос да служи својој мајци Цркви.

Као Србин, дичио се својим ђедовима и историјом и увијек је спроводио у свом дому све србске обичаје. На свим весељима, свадбама уносио је ведру атмосферу као чајо, а у жалостима појединих породица био је ослонац и помагач.

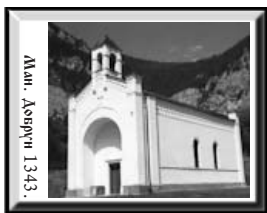
Као домаћин, мало је оних који не могу испричати какав је био дом покојног Крла, сви су му били добродошли, сви су свраћали, да се посавјетују, утјеше или нашале, а сви свештеници су у периоду свећења водике често коначили у његовом дому.

Зато је и остао такав, јер је, дружећи се са свима, помажући свима, остао јединствен, једноставан, прост човјек.

Хвала му за све што је учино за своју Цркву, свој народ, свој крај и за свој дом.

Бог да прости душу Брата Крсте.

Монах Јован
Гардовић

ДАБРОВ ИНФОРМАТОР

Број 49

ОСВЕШТАН ХРАМ У АНДРИЋГРАДУ

Његова светост патријарх српски господин Иринеј је на Видовдан освештао храм Светог великомученика кнеза Лазара и козовских мученика у вишеградском Андрићграду и, уз саслужење архијереја и свештенства Српске православне цркве, служио Свету архијерејску литургију.

Свјатјејшем патријарху саслуживали су епископи захумско-херцеговачки Григорије, канадски Георгије, новоизабрани загребачко-љубљански Порфирије, западноамерички Максим, аустралијско-новозеландски Иринеј и стобијски Давид.

„Нека је хвала Господу што нас је данас сабрао у најновијем храму посвећеном косовском великомученику цару Лазару“, рекао је патријарх Иринеј, поздрављајући вјернике који су присуствовали овом чину, а посебно предсједника Републике Српске Милорада Додика и престолонаследника Александра Карађорђевића.

Патријарх Иринеј је у бесједи истакао велику радост због данашњег окупљања у храму посвећеном светом цару Лазару, јер вјерници тиме показује да су

на путу којим је и великомученик косовски ходио.

„Велика је радост свих нас, али је радост и на небу, радују се свети што виде свој народ тамо гдје су они узрастали и Богу се приближавали, од кога су добили благодат и милост. Радују се што идемо њиховим путем“, рекао је патријарх и поручио да нема другог пута осим Христовог.

Он је благословио данашње сабрање и све који су учествовали у рођењу данас освештаног величанственог храма - поноса нације и вјере и пред Богом и пред историјом.

Патријарх Иринеј је посебно истакао заслуге руководства Републике Српске, на челу са предсједником Милорадом Додиком, и идејног творца Андрићграда Емира Кустурице, као ктитора овог храма.

„Нека су благословени сви који су помогли да буде подигнут овај величанствени храм“, рекао је патријарх Иринеј и захвалио на могућности да се од данас до краја свијета и времена у Андрићграду слави Бог и сабира народ.

Епископ захумско-херцеговачки Григорије је, у име вјерујућег народа Митрополије даubro-босанске и митрополита Николаја, захвалио патријарху на доласку и освећењу храма и чудесног Андрићграда, који ће данас бити званично отворен.

ДОДИКУ И КУСТУРИЦИ ОРДЕН СВЕТОГ КРАЉА МИЛУТИНА

Свети архијерејски синод Српске православне цркве додијелио је Орден Светог краља Ми-

лутина предсједнику Републике Српске Милораду Додiku и идејном творцу Андрићграда Емиру Кустурици.

Његова светост патријарх српски Иринеј, након освећења храма Светог цара Лазара и косовских мученика у Андрићграду, рекао је да је овај орден Додiku и Кустурици додијељен на приједлог епископа захумско-херцеговачког Григорија.

Он је истакао да је орден предсједнику Републике Српске - најновије српске државе додијељен за дјелатну љубав према светој мајци цркви, нарочито показану његовим несебичним помагањем приликом изградње овог храма.

„Нека му Господ дарује свако добро и благослов“, рекао је патријарх Иринеј том приликом.

Орден Светог краља Милутина додијељен је Кустурици за, како је истакнуто, његово истрајно свједочење традиционалних и задужбинарских вриједности, нарочито показаних изград-

њом храмова на Мокрој Гори и у Андрићграду.

Предсједник Додик истакао је да орден доживљава као признање Републици Српској и њеном народу, који је подржао изградњу храма, схватајући да су вјера православна и СПЦ најснажније мјесто српског идентитета.

„Када смо кренули да градимо град од камена, знали смо да то не би било ово што је сада без храма“, рекао је Додик.

Он је захвалио на признању, поручивши да ће га поносно носити у души и срцу.

Захваливши на части да носи Орден Светог краља Милутина, Кустурица је истакао да је Андрићград „најмлађи стари град“.

„Наша турбулентна историја и вијекови кроз који наш народ пролази мученички, доказују да је овај храм најбољи украс који је Андрићград могао да добије“, рекао је Кустурица.

Он је изразио наду да ће храм у Андрићграду народу бити путоказ и свјетлост која ће га водити у будућности.

ОБИЉЕЖЕНА КРСНА СЛАВА

У МАНАСТИРУ ДОБРУН

Крсна слава Војске Републике Српске и Трећег пјешадијског /Република Српска/ пука Оружаних снага БиХ прослављена је данас у порти манастира Добрун, а славски колач су преломили Његова светост патријарх српски Иринеј и командант пука бригадир Рајко Кнежевић, у присуству предсједника Српске Милорада Додика.

Патријарх Иринеј је нагласио да су Срби на Косову крварили и

остављали животе на својој земљи, те да су ту традицију наслиједили и њихови потомци, никад не ратујући у туђем дворишту.

Он је напоменуо да су истовремено кроз историју Срби са своје земље одвођени у друге земље гдје су својим костима пунили гробове.

„На нама је да бранимо и одбранимо светле гробове наших јунака, наше цркве и светиње и све оно што нам је Бог даровао и оставио“, истакао је патријарх Иринеј.

СВЕЧАНО ОТВОРЕН ГРАД ОД КАМЕНА

Патријарх српски Иринеј присуствовао је и свечаности отворања Андрићграда који су званично отворили предсједник Републике Српске Милорад Додик, премијер Србије Александар Вучић и прослављени српски режисер Емир Кустурица, у присуству великог броја грађана, као и представника јавног, културног и политичког живота Српске и Србије.

ОДРЖАН БРАТСКИ САСТАНАК СВЕШТЕНСТВА ДАБРОБОСАНСКЕ И ЗАХУМСКО-ХЕРЦЕГОВАЧКЕ ЕПАРХИЈЕ

У Чајничу је у четвртак, 3. јула, у присуству Његовог преосвештенства епископа захумско-херцеговачког господина Григорија, замјеника митрополита дабробосанског, одржан заједнички братски састанак свештенства Митрополије дабробосанске и Епархије захумско-херцеговачке.

Сабрање је отпочело Светом литургијом коју су служили парох илијашки јереј Божићар Тановић и гост из Румуније, отац Михаи Павел, те ђакони Дарко Даниловић из Пала и Душан Андрић из Фоче.

Владика Григорије је, бесједећи након прочитаног Јеванђеља, рекао да је сав смисао хришћанског живота бити у јединству са Господом, у љубави према Њему; вољети Бога и онда,

по заповијести Божјој, вољети и ближњег свог као самога себе, јер је у ближњем Он и заповједио нам је да љубимо један другог онако као што Бог љуби нас.

„Не вриједи нам то што смо се родили, ни то што живимо, ни то што радимо, ни то чему се надамо, уколико се с Господом не сјединимо. Ма колико се трудим у овом вијеку и овом животу, изгубићемо живот и наћи ће нас смрт. А уколико се сјединимо с Њим, па макар живјели и у овом вијеку злом, у коме нема гријеха који и нас не дотиче па макар га ми некад и не чинили, онда нећемо умријети и живјећемо вјечно,“ нагласио је преосвећени владика.

Епископ Григорије је казао да сви они који се Господом приче-

шћују, Господом живе и с Господом се сједињују „неће окусити смрти“, како каже Христос у Јеванђељу, јер није могуће да господар смрти, то јест Господ, буде држан у смрти. Тако и све што се сједини с Њим, постаје бесмртно, па и смртни човјек.

„Зато, браћо и сестре, на крају можемо да закључимо нешто страшно: Све је узалуд, па чак и наша добра дјела, уколико нисмо са Господом,“ додао је владика.

Током Литургије, епископ, свештенство и окупљени народ, причестили су се Часним и Животворним даровима Тијела и Крви Господа Исуса Христа, а потом је услиједила трпеза љубави на којој је владика Григорије поздравио свештенике и упutio им ријечи очинске поуке.

ИСКРЕ ПРАВОСЛАВЉА - ЉУБИ БОГА И БЛИЖЊЕГА СВОГА

Парохија которачка Митрополије дабробосанске и православна омладина при храму Светог Василија Острошког у Источном Сарајеву организовали су у понедјељак, 14. јула, духовно вече и дружење православне омладине под називом „Искре православља - Љуби Бога и ближњег свога“.

Вјерници, омладина и сви добронамјерни људи могли су послије вечерњег богослужења да у порти храма погледају иконе које су осликали полазници иконописачке школе при цркви Светог Василија Острошког, послушају мини концерт духовних пјесама које су изводили хор „Слога“ из Сарајева и солисти на гитари, те да се међусобно друже и размјењују мисли из области православља.

Протојереј Борислав Ливопољац, један од иницијатора ове

идеје, истакао је да је циљ оваквог дружења да се млади, који се свакодневно удаљавају од Цркве и Бога и одлазе лошим путевима које нуди савремени свијет, врате у окриље Цркве и православља и прихвате вриједности које они пружају.

Према његовим ријечима жели се дати могућност младима да се искажу кроз заједнички живот са Црквом.

„Желимо да оваква дружења буду наставак црквеног живота, литургија послије Литургије. Црква није музеј, већ жива заједница и, имајући управо то у виду, желимо да ослушнемо како млади виде Цркву и да се заједно са свештенством и Црквом унапређујемо. Желимо да се млади окупљају око својих светиња,“ истакао је Ливопољац.

Он је најавио да ће и у наредном периоду при храму Светог

Василија Острошког бити сличних активности, а већ наредне суботе и недјеље, поводом празника Преподобног Си-соја Великог, биће организована дјечија радионица у оквиру које ће бити приказано и шарање славског колача.

Према његовим ријечима, жеља је да уз храм Светог Василија Острошког буде направљен православни духовни центар гдје ће млади, свако на свој начин, дати допринос духовној изградњи живота и себе, али и других.

Протојереј Милорад Вујић рекао је да су пред омладином велики изазови, да су они суочени са великим проблемима - немају посла, многи су изгубљени, не знају гдје да се друже итд.

„Кафић није мјесто гдје се неко може духовно напајати и испунити," сматра Вујић и истиче да сви требамо бити ти који ћемо креирати боље сутра, у односу на ово данашње.

Према његовим ријечима, на-мјера је да овакви скупови буду чести и најавио да би се током

љета они требали одржавати сваке седмице када то вријеме дозволи.

Он је истакао да смо ми, као дјеца Божија, позвани да се окупљамо у светоме храму, а да наш живот у потпуности сведемо у оквире онога што је Господ Исус Христос током своје богочовјечанске мисије на земљи благовјестио.

„Окупљањем нашим у светоме храму на богослужењима и свему ономе што света Црква организује и што је њена мисија на земљи, требамо да свједочимо да смо ми сљедбеници Христови," истакао је Вујић.

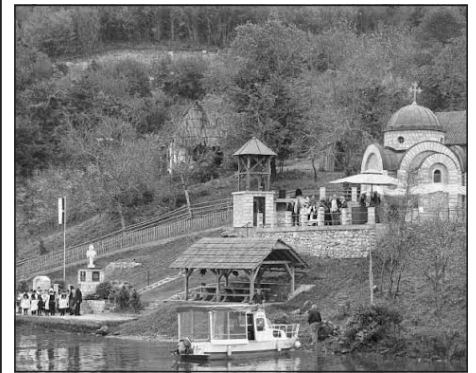
Надежда Мојсиловић из православне омладине при храму Светог Василија Острошког, истакла је да је циљ оваквих окупљања жеља да се кроз дружење млади приближе Цркви.

„На Цркву требамо гледати као на своју породицу и тако се према њој односити. Желимо да се кроз омладински рад и дружења приближимо Православној цркви," истакла је Мојсиловићева.

Она је навела неколико пројеката које је покренула и реализовала православна омладина при храму Светог Василија Острошког - школу иконописа, која је основана прије четири године и кроз коју је прошло око 50 полазника, радионицу са дјецом ометеном у развоју из обданишта „Вратите нам осмијех", уз помоћ невладине организације „Ворлд вижн", која је помогла и приликом организовања других пројеката, те предавања о темама из православља итд.

ОСВЕШТАНА КАПЕЛА У СТАРОМ БРОДУ

У Старом Броду на ријеци Дрини, петнаестак километара низводно од Вишеграда, у суботу, 20. септембра, освештана је капела у Спомен комплексу који је добротворством бројних дародаваца подигнут у знак сјећања на преко 6.000 српске нејачи убијене од стране усташа, припадника злогласне Црне легије Јуре Францетића, у прољеће 1942. године.

На освећењу капеле, Светој литургији и помену жртвама, по благослову Његовог преосвештенства епископа захумско-херцеговачког господина Григорија, замјеника митрополита дабробосанског Николаја, началствовао је архимандрит Данило Павловић, игуман манастира Житомислић, уз саслужење свештенства и монаштва Митрополије дабробосанске.

Отац Данило је у пригодној бесједи нагласио да ми Срби често понављамо исту грешку и заборављамо сопствене жртве.

„Нажалост, увијек понављамо исте грешке да заборављамо сопствене жртве, попут ових

6.000 српских мученика убијених у прољеће 1942. године у Старом Броду и Милошевићима, у једном планираном усташком етничком чишћењу, јер се о овом злочину ћутало преко 60 година," рекао је архимандрит Данило.

Он је подсетио да су овдје убијени жене, дјеца и старци, који су бјежали према Србији да сачувају живу главу.

"Злочин би имао још веће размјере да усташки пир нису зауставили Нијемци," рекао је отац Данило, поручивши да се морамо сјећати својих жртава због себе и свог памћења.

„Након што смо овдје поставили велики крст и спомен обиљежје 2008. године, покренули смо акцију на градњи Спомен капеле. Захваљујући бројним мјештанима и власницима бродица и чамаца овдје смо довели сав грађевински материјал, а, хвала Богу, од прије двије године Шумско газдинство „Сјемећ" из Рогатице изградило је пут којим је овај вјековно беспутни крај повезан са свијетом и својом матичном општином Рогатица," истакао је свештеник Вукотић.

Он је додао да је Спомен комплекс у Старом Броду за кратко

ли браћа Синиша, Славиша и Саша Шпињо.

На свечаности, након Свете литургије, Горану Крлићу је уручена сребрна плакета „Светог Петра Дабробосанског", а грамате захвалности за помоћ у градњи Спомен комплекса добили су Александар Фулурија и Ненад Радовић, те Шумско газдинство „Сјемећ" из Рогатице, за градњу пута до Старог Брода.

У великој сали биоскопа „Доли бел" у Андрићграду, 19. септембра промовисан је документарни филм „Спокој краја", аутора Милана Никодијевића из Врњачке Бање, који говори о усташком злочину над 6.000 српских цивила у априлу 1942. године у Старом Броду и Милошевићима.

О порукама овог филма, у коме о стравичним злочинима над српском нејачи, бесједио је Дарко Ђого, декан Православног Богословског факултета „Свети Василије Острошки" у Фочи.

У наставку је промовисано друго допуњено издање књиге „Стари Брод - заборављени злочин", Издавачке куће „Дабар" Митрополије дабробосанске и издавачке секције Српског соколског друштва „Соко" из Добруна.

Поред вишеградског сликара Хаџи Бранка Никитовића о књизи је говорио уредник у „Дабру" и „Соколу", вишеградски новинар и публициста Славко Хелета, те приређивач ове књиге, Александар Савић.

Промоција филма и „Даброве" књиге претходно је, 18. септембра, одржана и у Рогатици

Он је изразио очекивање да ће на једном од наредних засједања Светог архијерејског сабора Српске православне цркве пострадали Срби из Старог Брода и Милошевића бити проглашени мученицима.

Надлежни парох јереј Драган Вукотић рекао је да су ова капела и Спомен комплекс у Старом Броду, чија градња је започета прије шест година, истински подсетници на мученичко страдање српске нејачи којима је Дрина заједничка гробница.

вријеме постао незаобилазна дестинација коју посјећују православни вјерници и све бројнији туристи, који овдје долазе бродовима из Бајине Баште и Вишеграда, те возилима из Рогатице.

Светој литургији је претходила литија, на којој су црквене барјаке носили начелници Рогатице и Вишеграда, Томислав Пухалац и Славиша Мишковић, те кум крста и капеле Горан Крлић. Иначе, кум темеља капеле био је Бобан Инђић, а крста на капе-

ДВИЈЕ ДЕЦЕНИЈЕ БОГОСЛОВСКОГ ФАКУЛТЕТА У ФОЧИ

На празник Покрова Пресвете Богородице, у уторак 14. октобра, у Фочи је обиљежена 20. годишњица од почетка рада Православног богословског факултета „Свети Василије Острошки“ у овом граду.

сног крста фочанске парохе протојереје Новицу Ђебића и Ненада Тупешу.

Након Литургије епископ Григорије одржао је предавање током којег је истакао да је Православни богословски факултет

Тим поводом, Његово преосвештенство епископ захумско-херцеговачки господин Григорије, замјеник митрополита дабробосанског Николаја, служио је Свету архијерејску литургију у храму Светог Саве у Фочи, уз саслужење 27 свештеника и 7 ђакона.

Током Литургије владика Григорије одликовао је Златним орденом Светог свештенотученика Петра Дабробосанског дугогодишњег духовника на Богословском факултету протојереја-ставрофора Милорада Новковића, а правом ношења напр-

растао заједно са Републиком Српском и да представља једну од најважнијих духовних и културних осовина српског народа.

„То је духовни и интелектуални расадник, који тек треба да донесе добре плодове. Након 20 година, стоји као путоказ држави и овом граду, којем су факултети поново вратили живот“, навео је владика Григорије.

Говорећи о значају вјеронауке и учитељског позива уопште, владика Григорије је навео да је преношење знања само један дио образовања, док други и ништа мање важан представља

васпитавање и подизање човјеве личности у психофизичком и духовном смислу.

Епископ Григорије поручио је да није циљ од доброг ученика направити још бољег, већ од лошег ученика направити доброг.

„То је велики учитељ, који тако ради. И оно што је још битно, није добар ученик обавезно и добар човјек, као што ни лош ученик није обавезно лош човјек“, нагласио је он.

Владика Григорије рекао је да је потребан велики напор да би добри људи и добри ученици дошли на позиције у друштву које заслужују.

„Често имате у нашем друштву систем некомпетенције и видите људе који немају капацитет за функцију коју обављају. Они сами нису тога свјесни, а око то сви увиђају. Тада настаје прави хаос. Или обрнуто, када човјек који може да испуњава велике ствари нема могућност да се испољи, што је, такође, велика штета и има огромне лоше посљедице по друштво“, рекао је епископ Григорије.

Обиљежавање двије деценије од оснивања Православног богословског факултета почело је Вечерњим богослужењем у храму Светог Петра Дабробосанског и Светог Василија Острошког, те свечаном академијом.

Декан Факултета Дарко Ђого подсјетио је да је у тешким ратним временима група ентузијаста и далековидих људи основала тада Духовну академију, као наследицу некадашње Сарајевске богословије, која је поче-

ла са радом 14. октобра 1994. године, на празник Покрова Пресвете Богородице.

„Наша мисија и визија је да будемо захвални и да овдје одгајамо будућа захвална, самопрегорна и пожртвована бића“, рекао је Ђого на свечаној академији.

Епископ Григорије истакао је да је јако важно што су декан и већи број професора Богословског факултета некада били студенти управо овог факултета и што данас живе у Фочи.

„Успјели смо да изњедримо сопствени кадар и то највећи резултат ове школе“, рекао је владика Григорије.

На свечаној академији, медаљама и златним плакетама награђено је више институција и појединаца који су заслужни за оснивање и развој једине православне високошколске установе у БиХ.

Медаље су добили оснивачи овог факултета митрополит дабробосански Николај, умировљени епископ захумско-херцеговачки и приморски Атанасије, митрополит црногорско-приморски Амфилохије, први ректор Универзитета у Источном Сарајеву Војислав Максимовић и први предсједник Савјета Универзитета Момчило Крајишник.

Истим признањима, између осталих, награђени су предсједник Републике Српске Милорад Додик, предсједник Народне скупштине Републике Српске Игор Радојичић, Министарство просвјете и културе Републике Српске и општина Фоча.

МИТРОПОЛИТУ НИКОЛАЈУ УРУЧЕНА МЕДАЉА БОГОСЛОВСКОГ ФАКУЛТЕТА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај примио је у четвртак, 16. октобра, у епархијском дому у Сокоцу, делегацију Православног богословског факултета „Свети Василије Острошки“ из Фоче.

Декан Богословског факултета протојереј-ставрофор др Дарко Ђого предводио је делегацију у којој су били и професори протојереји-ставрофори др Владимир Ступар и др Ненад Тупеша.

Овом приликом митрополиту Николају уручена је Медаља Православног богословског факултета „Свети Василије Острошки“, коју му је, поводом 20 година од оснивања ове једине

православне високошколске установе у БиХ, додијелило Наставно-научно вијеће факултета.

У одлуци Наставно-научног вијећа Богословског факултета наглашава се да се митрополиту Николају Медаља додјељује „за изузетне заслуге за настанак, развој и афирмацију Православног богословског факултета“ те да је Медаља свједочанство „захвалности цијеле црквено-академске заједнице Богословског факултета“ за митрополитов труд.

У знак благодарности митрополит Николај поконио је оцу Дарку икону Пресвете Богородице Јерусалимске.

ПРОСЛАВА СВЕТЕ ПЕТКЕ У СОКОЦУ

Празник Преподобне мајке Параскеве - Свете Петке свечано је прослављен у понедјељак, 27. октобра, у храму посвећеном овој српској светитељки на Војничком спомен-гробљу „Мали Зејтинлик“ у Сокоцу.

ручја Сарајевско-романијске регије, сахрањених на „Малом Зејтинлику“, који су у посљедњем одбрамбено-отаџбинском рату у БиХ дали своје животе бранећи вјеру и отаџбину.

Овом приликом, благословом

Прослава је почела прачиничним бденијем у храму Светог Пророка Илије - Романијској Лазарици, које је у навечерје празника служио старјешина храма протојереј-ставрофор Борис Бандука.

У храму Свете Петке на сам празник служена је Света литургија на којој је началствовао протојереј-ставрофор Јеремија Старовлах уз саслужење тринаест свештеника и два ђаконa из Архиепископије београдско-карловачке, Митрополије дабробосанске и Епархије славонске.

Након Литургије, литије и славског обреда, пред централним крстом на Војничком спомен-гробљу служен је помен за 956 српских родољуба са под-

Његове светости патријарха српског господина Иринеја, у храм Свете Петке унесен је Часни крст - дар Издавачке фондација Архиепископије београдско-карловачке поводом обиљежавања стогодишњице Великог-Првог свјетског рата и Сарајевског атентата, а у спомен на пострадале војнике сахрањене на Малом Зејтинлику и све који су положили своје животе у одбрану Републике Српске, као и у спомен блаженопочившег патријарха Павла, оснивача Фондације.

Крст је током Васкршњих празника ове године у Свету Земљу носио Данило Иванишевић, родом из Ортијеша крај Мостара. Са групом ходочасника из Срби-

је, Данило је Крст на Велики Пектас носио кроз Јерусалим, путем страдања Христових, у литији коју је предводио јерусалимски патријарх Теофило, а потом га изнио на Голготу.

Часни крст је иконописао Зоран Маслић, дрво је израдио столар Милан Никчевић, а постоље извајао професор Рајко Блажић, сви из Београда.

На путу од Београда до Сокоца, Крст је посјетио Саборни храм Вазнесења Господњег у Чачку, манастире Добрунску Ријеку и Добрун, храм Светог великомученика Георгија у Новом Горажду и храм Успења Пресвете Богородице у Чајничу, а у Соколац је стигао у пратњи свештства и вјерника из Београда, са Косова и Метохије и Кућанаца, гдје су га дочекали свештеници Митрополије са мноштвом вјерника, међу којима су били сви наставници и ученици Основне школе Соколац и припадници Оружаних снага БиХ.

Часни крст је, у име патријарха Иринеја, храму Свете Петке предао протојереј-ставрофор Јеремија Старовлах, који је нагласио да је овај Крст освештан безброј пута посјећујући светиње у српским земљама.

„Са осјећањем велике радости, велике хришћанске и брат-

ске љубави, дођосмо овдје из престоног града Београда, са Косова и Метохије, из Кућанаца, колијевке нашег светог патријарха Павла и из других крајева. Долазимо и доносимо вам највреднији дар - Часни Животворни крст Господњи, који је освештан безброј пута, а најсветије освештање његово било је на Христовом Гробу у Светом граду Јерусалиму," рекао је отац Јеремија.

Он је додао да је Крст донесен у свету и мученичку земљу, на топљеном крвљу, али часну, дичну и поносну Републику Српску, на Соколац, на завјетну Романију, те потом прочитао грамату Његове светости о даривању Крста.

У име митрополита дабробосанског Николаја и његовог замјеника епископа захумско-херцеговачког Григорија, Часни крст је примио архијерејски замјеник протојереј-ставрофор Борис Бандука, који је захвалио на дару, посебно заблагодаривши епископу Григорију на благослову да овај Часни крст буде у

храму који се налази на Војничком спомен-гробљу „Мали Зејтинлик" у Сокоцу, међу гробовима српских војника који су положили животе у одбрани Републике Српске.

О Часном крсту и Светој Петки бесједио је професор на Богословском факултету у Фочи протојереј-ставрофор др Владимир Ступар, који је рекао да је ношење Крста хришћанима велика радост, јер је Крст симбол побје-

де, васкрсења и живота будућег вијека.

„Ношење Крста хришћанима је велика радост, јер ми смо крштени тиме што смо погружени са Христом у смрт његову, али исто тако и у васкрсење. Крст је симбол радости, побједе, васкрсења и живота будућег вијека. Сви они који носе Крст на себи, носе знамење Божије и благослов Божији," рекао је отац Владимир.

Он је нагласио да данас имамо радост и благослове небеске. Имамо благослов Свете Петке, која се, посветивши свој живот Богу, подвизавала у Јорданској

пустињи и борила са старим чо-вјеком у себи, и која је у потпуности остварила Христово јеванђеље. И Света Петка је својим молитвама учинила да нас баш на овај данашњи дан и празник Господ благослови Крстом из Свете земље.

„Нека нас овај свети Крст који смо примили подсјећа да свако од нас носи свој Крст, али да тај Крст не означава само страдање, него на првом мјесту васкрсење и радост. Нека та радост сија у срцима нашим. Нека Крст освештан у Светом граду Јерусалиму сија у срцима нашим и нека Господ даде да молитвама Свете Петке наш живот буде ревносно служење Богу, ношење Крста - исповиједање живота вјечног, да би се вјечно ради-вали у незалазном Царству Свете Тројице," рекао је отац Ступар.

У име гостију из Београда присутнима се обратио и један од организатора доношења Часног

крста господин Зоран Вучић, који напоменуо да је Крст цјеливало хиљаде људи, те да је прошао хиљаде километара у једном крсном ходу, све са циљем, жељом и надом да нас Господ, Пресвета Богородица и Света Петка све уједине.

„Духовно нас спајају наши Крстови, као и крстови на Малом Зејтинлику који су подигнути у част наших бораца“, рекао је Вучић.

Присутни на комплексу Војничког спомен-гробља имали су прилику да присуствују пригодном програму, у коме су учествовали дјеца и изворне пјевачке групе из Велике Хоче и Ораховца са Косова и Метохије, ученици београдских школа са вјероучитељима и пјесници Биљана Живковић и Душко Бабић из Београда.

Гости су са домаћинима посјетили Споменик српским добровољцима у ослободилачким ратовима 1912-1918 у Сокоцу, гдје је одслужен мали помен, а у Духовном центру Романијске Лаза-

рице за све госте припремљена је трпеза љубави.

Исто вече у храму Светог пророка Илије у Сокоцу служено је вечерње богослужење на ком су били присутни чланови новоизабраног Управног одбора Црквене општине Соколац. Нови Одбор чине предсједник мр Владан Бартула, потпредсједник Перо Мијатовић и чланови Стјепан Ђукић, Зоран Мачар, Јадранка Јанковић, Драган Батинић, Ми-

лован Кнежевић, Драго Ерић, Бошко Булајић, Војо Терзић, Милинко Секулић и Миладин Арбиња.

Свештеници ЦО Соколац посјетили су у четвртак, 30. октобра, директорку Основне школе „Соколац“ у Сокоцу госпођу Дивну Јанковић, захваливши се на учешћу наставника и дјеце током прославе празника Свете Петке и дочека Часнога крста. Свештеници су у знак захвалности сву дјецу даровали слаткишима и пригодним поклонима.

ДУХОВНА РАДОСТ - ТРПЕЗА ЉУБАВИ

Следујући старохришћанској цркви братство храма Успења Пресвете Богородице у Чајничу обновило је древну праксу хришћанске агапе или трпезе љубави.

После одслужене Свете литургије, јуче су свештеници позвали све присутне вјернике у салу Светосавског дома. По први пут након дугогодишње паузе, уприличен је овај молитвени скуп вјерника парохија чајничких. Многи од њих су били изненађени а изненађење их је такође чекало и у сали. После заједничке кратке молитве, из житија светих и Пролога Светог владике Николаја Српског прочитано је житије. Затим су дјеца из културно умјетничког друштва „Извор“ из Чајнича извели кратак и пригодан програм. Са неколико рецитација и црквено-народних, духовних пјесама разгалили су срца и душе присутнима. Протојереј-ставрофор Момир Васиљевић, кратком и поучном бесједом обратио се присутним и нагласио значај заједничке молитве поновивши Христове ријечи: Гдје је двоје или троје, у име моје онде сам ја с њима. Православна црква јесте заједница живих, њених чланова, како војујућих тако и торжествујућих. Основна ћелија Цркве је црква у малом, а то је породица. Нагласивши значај личне и кућне молитве, гдје се породица заједно пред иконом ујутру и у вече моли Богу, иста-

као је да је циљ овог данашњег окупљања да се постане једна велика породица и да молећи се и прослављајући Бога, као што нас је учио богоносни отац Сава Српски и као што је свети Николај охридски Жички окупио Србе у Богомољачки покрет, вратимо оно истинско јединство и заједништво у многострадални род наш Српски.

Напредак технике и технологије, који би требало да служи човјеку за олакшање његовог живота, учинио је савременом човјеку супротно заробио је душу његову. Почев од мале дјеце, која без надзора и контроле родитеља играју видео игрице и гледају цртане филмове а да не говоримо о омладини која је оптерећена Фејсбуком, Твитером, Интернетом, а поготово оптерећеност мобилним телефонима. Старији опет, домаћини и домаћице су своју пажњу посветили серијама које трају до изнемоглости. Све негативно утиче на српску породицу и доводи у опасност њено распадање и уни-

штење. А посебно што уништава духовни интегритет и руши традиционални и обичајни дух Српског народа. Примјер младића који дуго није имао приступ интернету прво што је објавио на

свом профилу: Дуго нисам имао приступ Фејсбуку, ових дана сам разговарао са мојим укућанима, много неки фини људи.

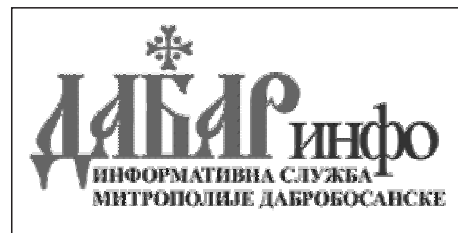
Када су присутни у сали чули звук фруле који је дочарао слику пастира који чува своја стада а затим веселе звуке хармонике у вештим рукама професора Петровића и његових ученика видјела им се озареност на лицу.

Народни гуслар уз струне гусала Душко Тановић, отпјевао је пјесму о Чудотворној икони мајке Божије Чајничке Краснице. Док су се вјерници послуживали скромном трпезом љубави, хор

дјечијег Куд-а је отпјевао неколико пригодних пјесама. Кулминацију радости приредила је Радмила Машић својим умилним и lijепим гласом пјевајући старе народне пјесме праћене хармоником.

Захваљујемо се и г. Веселину Дачевићу-кореографу КУД-а „Извор“ из Чајничка, који се и сам радовао. Црквена општина и братство храма овај обичај ће и даље наставити, с тим што ће свештеник после свете литургије, или некада после вечерњег богослужења, обавијестити вјерне и позвати у салу Светосавског дома. За све присутне ово је био тренутак духовног освјежења.

Гордана Голубић

Велики јубилеј – Двадесет година Богословског факултета у Фочи

ПРИЧА О ДЈЕЧАКУ ГАГУ

У једном малом селу живио је један дјечак кога су сви из милошти и љубави звали Гаго. Живио је онако просто једноставно, као да је лебдио изнад земље, или ју је додиривао када би хтјео да се одрази да поново лебди да се не би закачио о неко зло, неки трн или неки мрачни поглед.

И тако корачао је он својим животићом, све је људе волио и све поздрављао са својим осмјехом. Било је ту разних особа: намрштених, љутих, мумурних, чупавих, брадатих, дроњавих, а и госпoде високо котираних, али су сви они били људи. И за Гага су они сви били само прости људи. Сви они су радо поздрављали Гага, машући руком и отпоздрављајући осмјехом на његов осмијех, у том сусрету доживљавајући мали земљотрес радости.

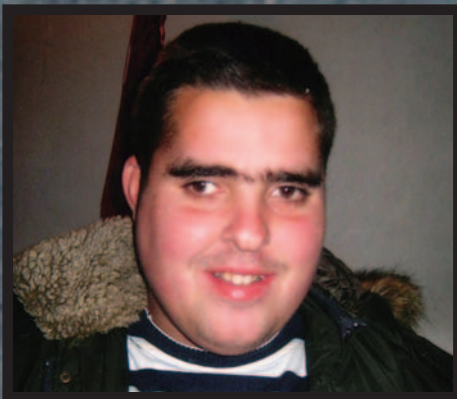
А он - Гаго, срећан са мало пажње и разговора, мада је имао све што се може пожелети - он је био задовољан са оним да сусретне човјека, да га поздрави и подари свој осмијех.

Али у том малом селу наста велика зима, много зла, псовки, свађа, подјела, само је Гаго остао исти. Сви негдје журе, свађају се, пролазе без поздрава, сметају, подмећу ноге једни другим. Нико никог неће да отрпи, нема ни другарства ни љубави.

Видје Гаго да је овај широки свијет постао тијесан за љубав, радост, срећу, којом је његова

душа одисала... Иако млад уморио се од злих животних валова који су га све више запљускивали.

Видје то и Бог са Неба, би му жао да растужи село и Гагов дом, али му највише би жао да Гаго, тако диван цвијет, вене у башти зла.

И позва га да са анђелима љубав, срећу, радост дијели, и да душа му се весели.

Бијаху тужни тог јутра не само село, него и брда и долине и градови и низине.

Али и тај дан је Гаго био са нама. Скупио је око свога одра све оне исте људе које је поздрављао и којима је даривао осмјех и ведрину.

Поново је село било сложно, поново је Гаго махао и поздрављао и смијао се од среће, док су они плакали и схватили да се и у тузи некад срећа јави.

Био је дијете у души, дијете у животу, и као дијете остао, и као дијете пред Бога стао...

(Посвећено Драгану Грујевићу из Вардишћина)

Монах Јован Гардовић

ДАБАР

Билтен излази повремено

С БЛАГОСЛОВОМ МИТРОПОЛИТА
ДАБРОБОСАНСКОГ НИКОЛАЈА

Главни и одговорни уредник:
архимандрит Јован (Гардовић)

Технички уредник:
Мирослав Радуловић

Уредник у редакцији:
протој.-сјавроф. Богдан Сјанишић

Секретар у Редакцији:
протођакон Мишар Танасић

Редакција:
архимандрит Калистијан (Бобушић),
протој.-сјавроф. Момир Васиљевић,
протојереј Злашко Богдановић,
фото: Младен Томић
Хаџи Бранко Никићовић

Сарадници:
протономесник Горан Живковић,
јереј Душко Таловић,
протојереј Милорад Вујић,
о. Драган Вукојичић, Славко Хелешић,
Александар Савић, Милица Кусмук

Уредништво и администрација:
МАНАСТИР СВЕТОГ НИКОЛАЈА
Добрунска Ријека, Република Српска

Адреса редакције:
Манастир Светог Николаја
73247 Добрунска Ријека, РС

e-mail: dabardobrun@yahoo.com

Телефони:
(+387) (0)58 612-112,
(+387) (0)65 684-040

Рукописи и фотографије се не враћају

Тираж:
2000 примерака

Штампа:
„Графичар“, Ужиче

Припрема штампе:
Издавачка кућа „ДАБАР“

Решењем Министарства информација
Републике Српске, број 01-280/96 од
12.7.1996. године, Билтен Манастира
Успео Пресвете Богородице
у Добруну под називом „Дабар“ је
уписан у Регистар јавних гласила
под редним бројем 152.

Решењем Министарства науке и културе
Републике Српске, број 04-1202/01 од
25.9.2001. године, Часопис „Дабар“ као
публикација од општег друштвеног
и националног интереса
ослобађа се плаћања пореза на промет.